

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Rozvoj vinařství v České republice

Bc. Lucie Krsková

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Lucie Krsková

Podnikání a administrativa

Název práce

Rozvoj vinařství v České republice

Název anglicky

The development of viticulture in the Czech Republic

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je navržení koncepce pro rozvoj vinařství v České republice. Podmínkou pro dosažení cíle je analýza současné situace českého vinařství. Dílčím cílem je vymezení nedostatků legislativního charakteru a nástrojů zemědělské politiky v oblasti vinařství a vinohradnictví. Dále budou charakterizovány signifikantní determinanty rozvoje analyzované vertikály, přičemž následně budou navrženy opatření pro rozvoj vinařského sektoru.

Metodika

Teoretická část se bude zabývat vinařstvím v České republice a rozbořem státních zákonů, které se dotýkají oblasti vinařství. V praktické části bude provedeno zhodnocení úspěšnosti a využívání finančních podpor ze zdrojů národních i EU. Dále bude provedena analýza vinařství ve vybraných zemích EU a budou použity příklady opatření a podpor z jiných zemí světa a jejich možná aplikace na české podmínky. Následně bude vytvořen nový návrh koncepce vinařství a jeho posouzení reálnosti.

Metodické nástroje:

- popisné statistiky
- regresní analýza
- dotazník
- řízený rozhovor

Doporučený rozsah práce

60

Klíčová slova

víno, Česká republika, vinařství, vinohradnictví, rozvoj, daň, zákon

Doporučené zdroje informací

HINDLS, Richard [a kol.], Statistika pro ekonomy. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, ISBN 978-80-86946-43-6

KÁBA, Bohumil a Libuše SVATOŠOVÁ. Statistické nástroje ekonomického výzkumu. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, ISBN 978-80-7380-359-9.

KRAUS, Vilém a Jiří KOPEČEK. Setkání s vínem. Aktualiz. vyd. Praha: Radix, 2012, ISBN 978-80-86031-96-5.

PAVLOUŠEK, Pavel. Pěstování révy vinné: moderní vinohradnictví. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-802-4733-142.

RADA, Tomáš, Jana TKÁČIKOVÁ a Ondřej KUNC. Zákon o vinohradnictví a vinařství: komentář. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-807-3577-056.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Michal Malý, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 20. 11. 2015

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Rozvoj vinařství v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Michalovi Malému, Ph.D., vedoucímu práce, za odborné vedení a konzultace při tvorbě diplomové práce. Zároveň bych chtěla poděkovat paní Ing. Lilianě Hrabálkové za poskytnutí cenných rad a informací.

Rozvoj vinařství v České republice

Souhrn

Diplomová práce se zabývá rozvojem vinařství v České republice. Je provedena analýza současné situace na vinařském trhu, na kterou navazují návrhy pozitivního vývoje v budoucnu. Teoretická část rozebírá vinařství a vinohradnictví na území České republiky nejprve z pohledu historického a poté v současném kontextu především z hlediska právních předpisů upravujících sektor vinařství. Uvedeny jsou vinařské oblasti a regiony, třídění vína a Vína originální certifikace. Praktická část je zaměřena na navržení opatření pro rozvoj vinařského sektoru. Nejprve je rozebrán vývoj vinařství a vinohradnictví od roku 1996 do roku 2015 pomocí časových řad. Dále jsou vyhodnoceny poskytované státní a evropské podpory pro sektor vinařství, které byly vypláceny v letech 1996 až 2015 v České republice. K současným právním změnám je shrnuta novela vinařského zákona. Pomocí dotazníkového šetření a rozhovorů jsou zjišťovány názory odborné i neodborné veřejnosti na české a moravské vinařství. Výsledky dotazníku jsou vyhodnoceny ve statistickém programu pomocí korelační analýzy. Navrhovaná výsledná koncepce je zaměřena na výrobu vína a pěstování vinné révy. Výroba vína je navržena mezi živnosti řemeslné s nutností odbornosti. Pro pěstitele vinné révy s malou viniční plochou je navrženo seskupení do vinařských družstev kvůli dosažení vyšší rentability.

Klíčová slova: Česká republika, daň, dotace, rozvoj, sklizeň, víno, vinná réva, vinařství, vinohradnictví, zákon

The development of viticulture in the Czech Republic

Summary

The diploma thesis applies to the development of viticulture in the Czech Republic. There is an analysis of the current situation on the wine market which connecting to some positive development in the future. The theoretical part is discussed about wine-growing and viticulture in the Czech Republic. At first in historical connecting and after in current context. Especially part is legislation of the wine sector. Wine areas and regions, sorting types of wine and VOC in the theoretical section. New conception is in the practical part of the work. Conception is focused proposing measures for the development of viticulture. Further, there is an evaluation of nation and European support for the wine sector, which were paid in the years 1996-2015 in the Czech Republic. The amendment of wine law is summarized. Through questionnaires and interviews are collected the views of the professional and unprofessional public in Czech and Moravian viticulture. The Survey is resulted by statistic analyzed program. The proposed final concept is focused on the production of viticulture. Viticulture is proposed as a craft business with professional's skills. For winegrowers are proposed social cooperatives to achieve higher profitability.

Keywords: the Czech Republic, tax, subsidies, development, harvest, wine, vine, viticulture, law

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
2.2.1 Dvourozměrné rozdělení četností	15
2.2.2 Regresní analýza	16
2.2.3 Korelační analýza	19
2.2.4 Časové řady.....	23
2.2.5 Rozhovor.....	23
2.2.6 Dotazník.....	26
2.2.7 SWOT analýza.....	27
3 Teoretická východiska	29
3.1 Historie českého vinařství	29
3.2 Vinařské regiony České republiky	33
3.2.2 Vinařská oblast Čechy	38
3.3 Právní předpisy platné pro vína v České republice	40
3.3.1 Zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních.....	42
3.3.2 Zákon č. 321/2014 Sb. o vinohradnictví a vinařství.....	42
3.4 Systémy značení vín.....	49
3.4.1 Germánský systém značení.....	49
3.4.2 Románský systém značení	52
3.5 Organizace vinařství a vinohradnictví	58
3.5.1 Vládní organizace	58
3.5.2 Nevládní organizace	59
3.5.3 Mezinárodní organizace.....	61
3.6 Podpory vinohradnictví a vinařství	62
3.6.1 Podpory v rámci Programu rozvoje venkova 2014-2020	62
3.6.2 Národní dotace	62
3.6.3 Podpory z prostředků Vinařského fondu	64
3.6.4 Podpory poskytované PGRLF	65
3.6.5 Podpory v rámci Společné organizaci trhu (SOT) s vínem	68
3.6.6 Podpory v rámci Jednotné platby na plochu (SAPS).....	69
4 Vlastní práce	70
4.1 Vývoj vinařství v České republice	70
4.1.1 Viniční plochy.....	70

4.1.2	Výnosnost a sklizeň hroznů révy vinné	74
4.1.3	Ceny moštových odrůd	78
4.1.4	Rentabilita vinohradnictví.....	80
4.1.5	Produkce a spotřeba vína	81
4.1.6	Vývoz a dovoz vína	82
4.2	Vinařství ve světě	85
4.2.1	Rakousko	88
4.2.2	Itálie	93
4.2.3	Německo	97
4.3	Novela č. 26/2017, zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství.....	101
4.3.1	Souhrn změn zákona o vinohradnictví a vinařství.....	101
4.4	Podpory ve vinařství a vinohradnictví	106
4.4.1	Dotace vyplacené z Českého státního rozpočtu.....	106
4.4.2	Podpory z prostředků Evropské Unie	113
4.4.3	Podpory z prostředků EU s kofinancováním České republiky – Program rozvoje venkova.....	117
4.4.4	Zhodnocení vyplacených a poskytovaných podpor.....	119
4.5	Dotazníkové šetření.....	121
4.5.1	Chování spotřebitelů vína	122
4.5.2	Preference spotřebitele při nákupu vína.....	126
4.5.3	Vinařství v České republice	128
4.5.4	Shrnutí dotazníku.....	132
4.6	Rozhovor	133
4.6.1	Otázky k novele Vinařského zákona:	133
4.6.2	Otázky k vinařství v České republice	134
4.7	Koncepce.....	136
5	Závěr.....	141
6	Seznam použitých zdrojů	146
6.1	Tištěné zdroje	146
6.2	Elektronické zdroje	147
6.3	Další zdroje	151
7	Přílohy	I
7.1	Závislost výnosnosti na sklizni vinných hroznů	I
7.2	Státní podpory	II
7.3	Produkce a spotřeba vína v ČR.....	IV
7.4	Podpory v rámci Programu rozvoje venkova.....	V
7.5	Dotazník výstupy z SPSS.....	V
7.6	Dotazník	XI

Seznam obrázků

Obrázek 1 Postup tvorby dotazníku.....	25
Obrázek 2 SWOT analýza	28
Obrázek 3 Vinařská oblast Morava	35
Obrázek 4 Vinařská oblast Čechy.....	39
Obrázek 5 Identifikace vín VOC Znojmo.....	54
Obrázek 6 Logo VOC PÁLAVA.....	55
Obrázek 7 Identifikace vín V.O.C MIKULOV	56
Obrázek 8 Logo VOC MODRÉ HORY	57
Obrázek 9 Logo VOC Blatnice.....	58
Obrázek 10 Mapa vinařských regionů v Rakousku	88
Obrázek 11 Výsledek v aplikaci Sustainable Austria	Obrázek 12 Logo Sustainable
Austria	91
Obrázek 13 Vinařské oblasti Itálie.....	93
Obrázek 14 Bio značka	96
Obrázek 15 Vinařské oblasti Německa.....	98
Obrázek 17 logo.....	130
Obrázek 16 logotyp.....	130

Seznam tabulek

Tabulka 1 Tabulka dvourozměrného rozdělení četností.....	16
Tabulka 2 kritické obory pro test hypotéz	18
Tabulka 3 Plocha osázených vinic v ČR v letech 2013 a 2014	34
Tabulka 4 Vinařská podoblast Mikulovská	35
Tabulka 5 Vinařská podoblast Slovácká.....	36
Tabulka 6 Vinařská podoblast Velkopavlovická	37
Tabulka 7 Vinařská podoblast Znojemská.....	38
Tabulka 8 Produkt a sazba spotřební daně.....	42
Tabulka 9 Rozdělení šumivých a perlivých vín dle zbytkového cukru	47
Tabulka 10 Dělení tichých vín.....	50
Tabulka 11 Vývoj viničních ploch v letech 1996 - 2015.....	72
Tabulka 12 Sklizeň vinných hroznů	75

Tabulka 13 Ceny moštových odrůd	79
Tabulka 14 Plocha vinic ve světě	86
Tabulka 15 Největší vývozci vína za rok 2015.....	87
Tabulka 16 Největší dovozci vína v roce 2015.....	87
Tabulka 17 Přehled trhu s vínem v Rakousku	92
Tabulka 18 Výnosnost v Rakousku	93
Tabulka 19 Investiční dotace – Obnova vinic, chmelnic a ovocných sadů, za vinohradnictví	107
Tabulka 20 Podpora na vybudování kapkové závlahy ve vinicích.....	109
Tabulka 21 Dotace – Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin.....	110
Tabulka 22 Vyplacené podpory v rámci Zpracování zemědělských produktů	111
Tabulka 24 Příjmy a výdaje Vinařského fondu	113
Tabulka 25 Podpory v sektoru vína vyplácené z EU.....	115
Tabulka 26 Podpory v sektoru vína vyplácené z EU.....	115
Tabulka 27 Program rozvoje venkova za rok 2015	119
Tabulka 27 Preference tuzemských/zahraničních vín a druh vín	122
Tabulka 29 Závislost příjmu na útratě za víno	126
Tabulka 29 Znalost vinařských označení.....	130
Tabulka 31 SWOT analýza navrhovaného vinařského družstva	139
Tabulka 32 Příklad strojů možných ke sdílení.....	139

1 Úvod

Na území České republiky se vinná réva pěstovala již od dob Keltů, ale průkazné důkazy o vinařství jsou od poloviny 9. století za panování Mojžíra I. Víno se začalo rozšiřovat díky křesťanství, jelikož první vinice vznikali kolem klášterů. O rozkvět vinařství se zasloužil Karel IV., který vydal přesná pravidla pro vinařství v roce 1358. Největší vrchol vinařství a vinohradnictví na českém území nastal v 16. století za vlády Rudolfa II. Habsburského, kdy byla rozloha vinic okolo 50 000 ha, což je více než dvojnásobek dnešního stavu. V roce 1620, po bitvě na Bílé hoře přišel úpadek vinařství a jeho rozkvět nastal až v druhé polovině 19. století, kdy díky snížené produkci v Evropě, kterou napadl révokaz, se české víno začalo prosazovat i za hranicemi, především v Rakousku. Víno se u nás dařilo jen do doby, kdy došlo ke znárodnění vinic, a začala vznikat Jednotná zemědělská družstva, díky kterým soukromé vinařství vymizelo. V období komunismu bylo hlavním měřítkem množství vyrobeného vína, díky čemuž byl postaven základ vinařské velkovýrobě. Pěstovali se především tři nejproduktivnější odrůdy na Moravě, a to Müller Thurgau, ryzlink vlašský a Veltlínské zelené. Na kvalitu vín se nebralo zřetele, jen u drobných vinařů byla dobrá a kvalitní vína. Tato vína se ale na trhu neobjevila, neboť obyvatelé Československa nemohli vlastnit vinice, a tak vinnou révu pěstovali na svých zahradách a ve sklípcích vyráběli po vzoru svých předků kvalitní vína jen ve velmi omezeném množství.

Až po roce 1989 se vinařský život v České republice začal opět rozrůstat, malý vinaři, kteří experimentovali s vínem ve sklepích, měli najednou možnost odjet za zkušenostmi do světa a mohli uplatnit a rozšířit své vědomosti. V oboru vinařství vyrůstá nová generace, která má již nepřehledné množství teoretických dovedností a znalostí. Začala vznikat soukromá vinařství, která se zaměřují na výsadbu vinic orientovaných na odrůdy pro výrobu jakostních vín. Dnes máme 57 moštových odrůd, zapsaných v knize povolených odrůd. Jelikož v České republice vznikají vína s jedinečným charakterem díky zeměpisnému umístění v rámci severní hranici pro pěstování vinné révy, Čeští a moravští vinaři se v současnosti spojují a prosazují vína typická pro určité oblasti Čech a Moravy – Vína originální certifikace (VOC). V rámci VOC se sdružují vinaři z blízkých oblastí a snaží se o zvyšování autentičnosti vín v rámci vysoce kvalitních vín s určitým a kontrolovaným původem, především u přívlastkových vín.

Dnešní české, ale i světové vinařství stojí na pomezí mezi vysoce sofistikovanou velkovýrobou využívající nejnovější technologie a zařízení, a na druhé straně je návrat k tradicím, k zažitým technikám v souladu s přírodou.

Vinařství v České republice začíná pomalu dosahovat světové úrovně. Čeští moravští vinaři se umísťují na předních místech ve světových soutěžích vín. Česká republika je na 13. místě v Evropě, co do rozlohy vinic i objemem produkce, přesto vyrábíme jen čtyři promile vína v Evropě. Roční produkce vína v České republice se pohybuje okolo 500 tisíc hl., ale spotřeba vína je přibližně 2 000 tisíc hl. 20 litrů na osobu. Z produkce činí více jak polovina vyrobeného vína vývoz, především na Slovensko a Polsko. Téměř 80 procent spotřeby vína v České republice představuje víno z dovozu, především z Itálie, Španělska a Slovenska.

V diplomové práci na téma Rozvoj vinařství v České republice jsou uplatněny poznatky z oblasti ekonomie, obchodu, statistiky a práva v rámci domácího i mezinárodního prostředí. Uplatněny jsou praktické znalosti ze studovaného oboru Podnikání a administrativa, například ekonomické, finanční a strategické analýzy.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je návrh koncepce pro rozvoj vinařství v České republice, která by zlepšila podmínky pro vinařství na našem území, směřující k většímu zastoupení českých a moravských vín na trhu. Pro vytvoření návrhu je zapotřebí dílčích cílů:

- 1) analýza současné situace českého vinařství,
- 2) analýza vinařství a vinohradnictví ve světě a ve vybraných státech Evropy,
- 3) novela vinařského zákona,
- 4) poskytované podpory pro vinařství a vinohradnictví v ČR,
- 5) dotazník se spotřebiteli,
- 6) rozhovor s odborníky v oboru,
- 7) vymezení nástrojů pro rozvoj českého vinařství.

Cílem práce je návrh koncepce pro rozvoj vinařství v České republice. Koncepci se rozumí především myšlenková osnova, vůdčí idea, která povede k pozitivnímu vývoji vinařství a vinohradnictví v České republice

Prvním krokem k dosažení hlavního cíle je analýza českého vinařství pomocí statistických údajů za uplynulé roky. Nástin situace v oblasti vinařství ve vybraných Evropských státech, analýza jejich postojů a směrů, kterým se jejich vinařství ubírá a inspirování se platnou legislativou a poskytovanými podporami. Dále je rozebrána novela vinařského zákona a poskytované podpory v oboru vinařství a vinohradnictví. Následujícím krokem je vyhotovení dotazníků, které budou předloženy spotřebitelům vína a rozhovorů, které proběhnou s odborníky ve vinařském oboru, vinaři a vinohradníky. Následuje charakteristika signifikantních determinantů rozvoje českého vinařství a na závěr stanovení vinařské koncepce.

2.2 Metodika

Teoretická část bakalářské práce je zaměřena na současnou situaci vinařství a vinohradnictví v České republice.

Nejprve je popsána historie českého vinařství až do současnosti, kde je uvedeno rozdělení České republiky na vinařské regiony a vinařské podoblasti. Rozebrána je česká

legislativa, která se oblasti vinařství dotýká. Dále je představeno značení a zatřídění vín a jsou představena jednotlivá sdružení VOC a státní a nadnárodní instituce, které se specializují na vinařství, tedy řada spolků, fondů a organizací, které se snaží o rozvoj a podporu českého a světového vinařství. Jako poslední část teoretické části jsou uvedeny podpory pro vinařství a vinohradnictví v České republice.

Praktická část práce nejprve mapuje vývoj vinařství a vinohradnictví v České republice, převážně od roku 1996 do současnosti a poté i v celosvětovém měřítku. Podrobnější analýza Evropských zemí, vinařských velmocí – Rakouska, Německa a Itálie. V rámci zhodnocení situace v České republice je rozebrána novela vinařského zákona a poskytované podpory v oboru vinařství a vinohradnictví od roku 1996 do současnosti.

Dále je provedeno dotazníkové šetření. Dotazník je vytvořen a zveřejněn na webové stránce VypInTo.cz. Dotazníkem je zjišťován názor spotřebitelů tedy převážně laiků, pro získání názorů přímo pracujících v oboru vinařství a vinohradnictví byl vytvořen dotazník, který bude probíhat formou osobní schůzky. Pro vyhodnocení dotazníků je využit statistický počítačový program IBM SPSS. Nakonec praktické práce je uvedena koncepce vinařství, která doporučí jeho budoucí pozitivní vývoj.

2.2.1 Dvourozměrné rozdělení četností

Při zkoumání závislosti mezi dvěma statistickými znaky je použita kombinační tabulka, která vyjadřuje dvourozměrné uspořádání četností znaku dvou zkoumaných znaků x a y . Tabulka je označována jako korelační tabulka, kdy jsou v legendě umístěny varianty x a v hlavičce varianty y . V jednotlivých políčkách jsou tak zvané simultánní četnosti, vyjadřující kolikrát se v souboru vyskytují kombinace obou znaků.

Tabulka 1 Tabulka dvourozměrného rozdělení četností

Y_j	y_1	y_2	...	y_l	$n_{.j}$
X_i					
X_1	n_{11}	n_{12}	...	n_{1l}	n_1
X_2	n_{21}	n_{22}	...	n_{2l}	n_2
...
X_k	n_{k1}	n_{k2}	...	n_{kl}	n_k
$n_{.j}$	$n_{.1}$	$n_{.2}$...	$n_{.l}$	n

Zdroj: HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ, Jan SEGER a Jakub FISCHER. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.

Dle Tabulka 1 Tabulka dvourozměrného rozdělení četností je lze sledovat vzájemné vztahy:¹

$$n_{.j} = \sum_{i=1}^k n_{ij} \quad (2.1)$$

$$n_{i.} = \sum_{j=1}^l n_{ij} \quad (2.2)$$

$$\sum_{i=1}^k n_{i.} = n_{.j} = \sum_{i=1}^k n_{ij} = \sum_{i=1}^k \sum_{j=1}^l n_{ij} = n \quad (2.3)$$

2.2.2 Regresní analýza

Regresní analýza zjišťuje formu závislosti a vyjádřit ji lze vhodnou matematickou (tzv. regresní) funkcí. Analýza řeší vztah závislosti dvou nebo většího počtu veličin (statistických znaků). Regresní analýzy představuje vztah mezi jednou veličinou Y (obvykle nazývanou závisle proměnná, případně vysvětlovaná proměnná) a jednou nebo několika veličinami X_1, X_2, \dots, X_n , které jsou nezávislé neboli vysvětlující proměnné. Existují dvě závislosti mezi statistickými znaky – funkční a statistická (stochastická).

¹ HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ, Jan SEGER a Jakub FISCHER. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.

Funkční závislost se vyznačuje tím, že dané hodnotě jednoho znaku odpovídá jediná hodnota druhého znaku a naopak. Statistická závislost je, pokud dané hodnotě jednoho znaku odpovídá několik hodnot znaku druhého.

Jsou dva hlavní důvody k řešení regresní analýzy:

- 1) Existence reálné příčinné souvislosti zjistíme pomocí kvantitativního popisu závislosti mezi proměnnými,
- 2) Provádění regresních odhadů, kterými ze známých nebo předpokládaných hodnot jedné proměnné usuzujeme na hodnoty druhé veličiny.²

Jednoduchá lineární závislost

Závislost mezi dvěma náhodnými veličinami – vysvětlující X a vysvětlovanou Y se nazývá jednoduchá závislost. Analýzu je vhodné zahájit grafickým zobrazením, množina bodů vzniklá v grafu představuje tzv. korelační pole. Jsou-li body seskupeny do tvaru přímky, jde o lineární závislost mezi veličinami, v jiných případech se jedná o nelineární závislost. Jednotlivé body korelačního pole nebudou ležet přesně na jedné přímce, ale budou se od ní jistým způsobem odchylovat. Proto je zapotřebí zařadit do modelu náhodnou složku neboli náhodnou chybu.

Pravděpodobnostní model jednoduché lineární regrese:

$$y = \alpha + \beta x + e \quad (2.4)$$

α, β – parametry rovnice přímky

α – absolutní člen

β – směrnice přímky

e – náhodná složka

Směrnice β se nazývá (teoretický) regresní koeficient a charakterizuje průměrnou změnu závisle proměnné, jež odpovídá změně nezávisle proměnné o jednu její jednotku. „Je-li kladný, dochází s růstem hodnot nezávisle proměnné X v průměru také k růstu závisle proměnné Y. Tuto závislost nazýváme pozitivní, nebo jako přímá závislost. Je-li

² KÁBA, Bohumil a Libuše SVATOŠOVÁ. *Statistické nástroje ekonomického výzkumu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 176 s. ISBN 978-80-7380-359-9.

regresní koeficient záporný, dochází při růstu hodnot nezávisle proměnné v průměru k poklesu hodnot závisle proměnné. V tomto případě hovoříme o negativní (nepřímé) závislosti.³

Test hypotézy o hodnotě regresního koeficientu

Často nestačí jen stanovení bodových odhadů parametrů regresní přímky, ale je třeba také konstruovat intervaly spolehlivosti pro tyto parametry.

„Je-li splněn předpoklad, že náhodné chyby jsou vzájemně nezávislé náhodné veličiny, které mají normální rozdělení s nulovým průměrem a konstantním rozptylem, lze dokázat, že statistika:

$$t = \frac{b - \beta}{s_b} \quad (2.5)$$

kde:

$$s_b = \sqrt{\frac{s_e^2}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}} \quad (2.6)$$

b – parametr

s_b – regresní koeficient

x – hodnota veličiny X

má Studentovo rozdělení s $f = n - 2$ stupni volnosti. Veličiny t (vložit číslo křížový odkaz) užíváme jako testová kritéria pro test hypotézy, že regresní koeficient β je roven dané hodnotě β_0 :

$$H_0: \beta = \beta_0$$

V souladu s obecným postupem testování statistických hypotéz, lze kritické obory pro test hypotézy s_b (napsat číslo vzorce) proti různým alternativám uvést takto:⁴

Tabulka 2 kritické obory pro test hypotéz

Nulová hypotéza	Alternativní hypotéza	Kritický obor
$H_0: \beta = \beta_0$	$H_1: \beta \neq \beta_0$	$K = \{ t > t_{\alpha/2; n-2}\}$
	$H_1: \beta > \beta_0$	$K = \{t > t_{\alpha; n-2}\}$
	$H_1: \beta < \beta_0$	$K = \{t < -t_{\alpha; n-2}\}$

³ KÁBA, Bohumil a Libuše SVATOŠOVÁ. *Statistické nástroje ekonomického výzkumu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 176 s. ISBN 978-80-7380-359-9.

⁴ Tamtéž

Zdroj: KÁBA, Bohumil a Libuše SVATOŠOVÁ. *Statistické nástroje ekonomického výzkumu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 176 s. ISBN 978-80-7380-359-9.

Pokud zamítneme nulovou hypotézu $H_0: \beta = 0$, znamená to, že regresní koeficient b je statisticky významný a lze použít rovnici regresní přímky.

Intervalový odhad regresního koeficientu

Sestavuje se interval spolehlivosti pro regresní koeficient, který má tvar:

$$(b - t_{\alpha(n-2)} * s_b, b + t_{\alpha(n-2)} * s_b) \quad (2.7)$$

b – regresní koeficient

t – testové kritérium

Nelineární regrese

Pokud se závislostmi nelineárního charakteru, k jejich vystižení je nutno užívat nelineárních funkcí.

$$\text{Logaritmická regrese} \quad y = \alpha + \beta \ln x \quad (2.8)$$

$$\text{Hyperbolická regrese} \quad y = \alpha + \frac{\beta}{x} \quad (2.9)$$

$$\text{Exponenciální typ regresní funkce} \quad y = \alpha \beta^x \quad (2.10)$$

2.2.3 Korelační analýza

Korelace znamená určení závislosti. Korelační analýza ukazuje, jak silný vztah je mezi sledovanými veličinami. Měření těsnosti závislosti je důležité, jelikož pokud jsou veličiny těsněji vázány, s větší pravděpodobností lze očekávat, že změny jedné veličiny budou mít za následek změny veličiny s ní statisticky vázané. Čím bude stupeň vázanosti neboli rozptyl empirických hodnot menší, tím budou odhady regresní funkce přesnější.

Výběrový rozptyl, kterým se zjistí celková variabilita vysvětlované proměnné, dle vzorce:⁵

$$s_y^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}{n-1} \quad (2.11)$$

⁵ KÁBA, Bohumil a Libuše SVATOŠOVÁ. *Statistické nástroje ekonomického výzkumu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 176 s. ISBN 978-80-7380-359-9.

$\sum_{i=1}^n (y_i - y_i')^2$ - celkový součet čtverců S_T

y_i – vysvětlovaná proměnná

n – počet pozorování

Index determinace

Index determinace označuje míru závislosti mezi veličinami X a Y poměrem mezi vysvětlovaným modelem a celkovou variabilitou. Index determinace se udává v procentech a udává, z kolik procent jsou změny závisle proměnné vysvětlitelné danou regresí. Index determinace vychází ze vzorce dle Káby a Svatošové jako:

$$I_{yx}^2 = \frac{S_M}{S_T} \quad (2.12)$$

S_M – variabilita vysvětlené proměnné

S_T – celková variabilita

pro obor možných hodnot indexu determinace platí:

$$0 \leq I_{yx}^2 \leq 1 \quad (2.13)$$

Pokud se výsledek indexu determinace odmocní na druhou, vychází index korelace.

Koeficient korelace

Koeficient korelace vyjadřuje míru závislosti mezi veličinami X a Y a vychází ze vzorce:

$$r = \frac{s_{xy}^2}{s_x^2 * s_y^2} \quad (2.14)$$

s_x – směrodatná odchylka veličiny X

s_y – směrodatná odchylka veličiny Y

Základní vlastnosti koeficientu korelace:

- $-1 \leq r \leq 1$
- jestliže mezi veličinami X a Y je lineární funkční závislosti, je $|r| = 1$
- jestliže veličiny X a Y jsou lineárně nezávislé, je $r = 0$.

Orientační stupnice pro hodnocení těsnosti lineární závislosti:

$0 < |r| \leq 0,3$ slabá závislost

$0,3 < r \leq 0,8$ mírná (střední) závislost

$0,8 < r \leq 1$ silná závislost⁶

Spermanův koeficient korelace

Spermanův koeficient se použije při závislosti dvou náhodných veličin ordinálního typu a měří závislost mezi veličinami X a Y.

$$r_s = 1 - \frac{6}{n(n^2 - 1)} \sum_{i=1}^n (R_i - Q_i)^2 \quad (2.15)$$

R_i – náhodné pořadí veličiny X_i

Q_i – pořadí náhodné veličiny Y_i , $i=1, \dots, n$

Pro výsledek platí $-1 \leq r_s \leq 1$. Hodnoty blíží se více k 1 stoupá síla přímá pořadová závislost mezi X a Y a naopak čím blíže k -1, tím je silnější nepřímá pořadová závislost. Kladné hodnoty tedy se hodnotí jako, čím větší jsou hodnoty proměnné X, tím menší jsou hodnoty proměnné Y a záporné hodnoty, čím větší jsou hodnoty jedné proměnné tím se snižují hodnoty druhé proměnné.

Statistická významnost Spermanova koeficientu korelace se hodnotí dle p-hodnoty, která se porovnává s hladinou významnosti 5 % (0,05) nebo 1 % (0,01).

Před výpočtem se stanovují hypotézy: nulová a alternativní. Nulová hypotéza předpokládá hodnotu Spermanova koeficientu korelace rovnou nule a alternativní hypotéza předpokládá hodnotu korelace odlišnou od nuly.

p-hodnota $>$ přijímá se nulový hypotéza

p-hodnota $<$ nulová hypotéza se zamítá a přijímá se alternativní hypotéza.⁷

⁶ KÁBA, Bohumil a Libuše SVATOŠOVÁ. *Statistické nástroje ekonomického výzkumu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 176 s. ISBN 978-80-7380-359-9.

⁷ BUDÍKOVÁ, Marie, Maria KRÁLOVÁ a Bohumil MAROŠ. *Průvodce základními statistickými metodami*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3243-5.

Chi-kvadrát test nezávislosti

Chi-kvadrát test je analýzou pro dvě nominální proměnné. Chi-kvadrát test nezávislosti vychází z kontingenční tabulky a je častým nástrojem pro posouzení souvislosti neboli závislosti nebo nezávislosti proměnných. Test je velmi častým nástrojem při zpracování výsledků dotazníkových šetření. Chi-kvadrát statistika s $(R-1) * (C-1)$ a stupni volnosti má tvar dle Rimarčíka:

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^R \sum_{j=1}^C \frac{(n_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}} \text{ kde } E_{ij} = \frac{n_i n_j}{n} \quad (2.16)$$

R – počet řádků

C – počet sloupců

n_{ij} – četnost v i-tém řádku a j-tém sloupci

E_{ij} – očekávaná četnost v i-tém řádku a j-tém sloupci

n_i – součet četností v i-tém řádku

n_j – součet četností v j-tém sloupci

Nulová hypotéza, která představuje neexistenci závislosti mezi sledovanými proměnnými je přijata v situaci, kdy je p-hodnota vyšší než hladina významnosti 0,05 nebo 0,01. A alternativní hypotéza zaujímá stanovisko k existenci závislosti mezi sledovanými proměnnými, a je přijata v případě nižší p-hodnoty, než je hladina významnosti.⁸

Mann-Whitneyův test

Mann-Whitneyův test patří mezi neparametrické testy, ve kterém se porovnávají dvě ordinální proměnné. Mann-Whitneyův test je se řadí k testu pro dva nezávislé výběry a zjišťuje existenci rozdílů mezi dvěma proměnnými. Nulová hypotéza u testu představuje neexistenci rozdílů mezi zjišťovanými proměnnými a je přijata v případě nižší p-hodnoty, nežli je hladina významnosti. Alternativní hypotéza představuje významný rozdíl, mezi proměnnými a je přijata při vyšší p-hodnotě, nežli je hladina významnosti 5 %.⁹

⁸ RIMARČÍK, Marián. *Štatistika pre prax*. Vlastní náklad. 2007. ISBN 978-80-969813-1-1.

⁹ ČIHÁK, Michal. *Statistické zpracování dotazníků v SPSS*. Hradec Králové, 2014, 92 s. Dostupné také z: http://inpdf.uhk.cz/wp-content/uploads/2014/03/Statist.zprac._dotazniku_v_SPSS-Analyza_dotazniku-2014_Cihak.pdf

Výše uvedené testy byly provedeny pomocí statistického programu IBM SPSS.

2.2.4 Časové řady

Časové řady představují posloupnost hodnot sledovaného ekonomického ukazatele, které jsou uspořádány v čase. Časovou řadou se rozumí posloupnost věcně a prostorově srovnatelných pozorování, která jsou jednoznačně uspořádána z hlediska času ve směru minulost – přítomnost.¹⁰

Tempo růstu

Koeficient růstu neboli tempo růstu vypovídá o tom, o kolik se změnila sledovaná veličina oproti minulému období v procentech. Tempo růstu je určováno jako:

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} \quad (2.17)$$

k_t – tempo růstu

y_t – sledovaná veličina

t – počet pozorování

Průměrné tempo růstu

Z geometrického průměru z jednotlivých temp růstu se vypočítá průměrné tempo růstu, které vysvětluje, o kolik procent vzrostla nebo klesla sledovaná veličina.¹¹

$$k = (k_2, k_3, \dots, k_n)^{\frac{1}{n-1}} \quad (2.18)$$

k – průměrné tempo růstu

n – počet pozorování

2.2.5 Rozhovor

Rozhovor je specifický interakční proces komunikace, při kterém dochází k získávání dat. Rozhovor zahrnuje plánovitých postupů, při kterých se kladou promyšlené a cílevědomé

¹⁰ HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ, Jan SEGER a Jakub FISCHER. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.

¹¹ WALKER, Ian. *Výzkumné metody a statistika*. Praha: Grada, 2013, 218 s. Z pohledu psychologie. ISBN 978-80-247-3920-5.

otázky. Metodologickým těžištěm je forma a typ otázek, jejich formulace a pořadí.¹² Standardizovaný rozhovor se vyvíjí dle pevně stanovených otázek. Otázky mají stanovené pořadí otázek a zpravidla jsou uvedeny varianty odpovědí.¹³

Principy správného dotazování:

- 1) Princip potvrzení osobnosti respondenta – celý dotazník by měl umožnit respondentovi jeho individuální názor, poskytnout mu dostatečný prostor, aby se ve svých odpovědích vyjádřil a měl by získat dojem, že jeho odpovědi jsou pro tazatele velmi důležité.
- 2) Princip přijetí osobnosti tazatele – vytvořením dotazníku respondent personifikuje určitou osobu. Z charakteru otázek vyvozuje charakter tazatele a tím jsou ovlivňovány jeho odpovědi.
- 3) Princip přijetí tématu – vytvoření důležitosti tématu u dotazovaného.

Dotazování je nejrozšířenější metodou sběru údajů. Postup dotazování lze rozdělit do několika fází, které na sebe navzájem navazují, doplňují a ovlivňují se.

Nejprve se vypracuje seznam informací, které potřebujeme zjistit a z čeho odvodíme, na co se budeme ptát. Z požadovaných informací se sestaví základní otázky a klíčová slova. Dopředu by se měli stanovit předpokládané metody analýzy. Dotazování může probíhat formou osobního dotazování – kdy lze dotazník přizpůsobit respondentovi, který je nám znám. Písemné dotazování je, pokud respondent vyplňuje dotazník bez cizí pomoci. Dalšími možnostmi dotazování je telefonické nebo elektronické.¹⁴

Průběh dotazování je třeba dopředu naplánovat, především o jaký druh rozhovoru se bude jednat. Osobní rozhovor má několik částí. Zahájení rozhovoru slouží k seznámení respondenta s tématem a vysvětlení cílů výzkumu.¹⁵

¹² VESELÁ, Jana a Petra KANIOKOVÁ VESELÁ. *Sociologické aspekty managementu*. Praha: Grada, 2011. Sociologie (Grada). ISBN 80-247-2792-7.

¹³ NOVÝ, Ivan a Alois SURYNEK. *Sociologie pro ekonomy a manažery*. Praha: Grada, 2002. Manažer. ISBN 80-247-0384-X.

¹⁴ PŘIBOVÁ, Marie. *Marketingový výzkum v praxi*. Praha: Grada, 1996. ISBN 80-716-9299-9

¹⁵ KOTLER, Philip, Veronice WONG, John SAUNDERS a Gary ARMSTRONG. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. Praha: Grada, 2007, 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2.

Obrázek 1 Postup tvorby dotazníku

Zdroj: PŘIBOVÁ, Marie. *Marketingový výzkum v praxi*. Praha: Grada, 1996. ISBN 80-716-9299-9

Druhy rozhovorů:

- 1) Volný tak zvaný narativní rozhovor se využívá v kvalitativním přístupu. Dotazovaný volně vypráví na zadané téma. Tazatel může pokládat otázky typu „Proč“.
- 2) Polostrukturovaný rozhovor má připravené otázky bez striktního pořadí. Tazatel může otázky modifikovat, pokládat doplňující otázky. Polostrukturovaný rozhovor je kombinací volného a strukturovaného rozhovoru.
- 3) Strukturovaný rozhovor je opakem volného rozhovoru. Obsahuje přesně určené otázky, jejich pořadí. Otázky využívá často volné v závazné formulaci.
- 4) Standardizovaný rozhovor neobsahuje přesně formulované dotazy, jejich pořadí ani varianty odpovědí. Používá se v kvantitativním přístupu. Standardizovaný rozhovor se skládá především z uzavřených otázek a několik málo polouzavřených otázek.¹⁶

¹⁶ REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.

2.2.6 Dotazník

Pro získání primárních údajů představuje dotazník nejrozšířenější nástroj. Dotazník zahrnuje soubor záměrných otázek překládaných respondentovi k odpovědi, sledující poznání určitých jevů. Dotazník by měl být vzhledově atraktivní, otázky logicky uspořádány a neměl by vypadat příliš rozsáhle.

Základními fázemi dotazníku jsou:

- vytyčení cílů výzkumu a hypotéz,
- výběr zkoumaného vzorku respondentů,
- sestavení dotazníku,
- pilotáž neboli předběžný výzkum na malém vzorku respondentů,
- předání dotazníku všem respondentům,
- vyhodnocení zodpovězených dotazníků
- sumarizace a zpracování údajů,
- interpretace výsledků
- vypracování zprávy o výzkumu.

Dotazník by měl začínat úvodní otázkou, která má za úkol navázat kladný kontakt s respondentem, následují zahřívací otázky, což jsou obecnější otázky a poté specifické otázky zaměřené na informace nezbytné k vyjasnění zkoumaného problému. Nakonec dotazníku se uvádějí identifikační otázky, důležité ke specifikaci respondenta.¹⁷

Nejprve je důležité stanovit, jaký druh otázek bude tazatel klást, v jakém pořadí a jakou zvolit jejich formulaci. Uzavřené otázky umožní respondentovi, aby si zvolil odpověď. Díky zadaným odpovědím může dojít ke zkreslení názoru dotazovaného, na druhou stranu uzavřené otázky jsou výhodné pro zpracovatele výsledků dotazníku. Alternativní uzavřené otázky, jsou se dvěma variantami odpovědí – často ano nebo ne. Selektivní uzavřené otázky umožňují výběr z více variant, ale je nutno předejít překrývání variant. V selektivních uzavřených otázkách se varianty odpovědí si mohou, ale nemusí odporovat. Pokud se odpovědi mezi sebou nevylučují, je třeba zvolit více odpovědí k výběru. Alternativní a selektivní uzavřené otázky mohou obsahovat odpovědi nevím nebo neumím

¹⁷ VESELÁ, Jana a Petra KANIOKOVÁ VESELÁ. *Sociologické aspekty managementu*. Praha: Grada, 2011. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2792-9.

posoudit. Polouzavřené otázky jsou kompromisem mezi uzavřenými a otevřenými otázkami. Součástí polouzavřené otázky je možnost formulovat vlastní odpověď, pokud si respondent nevybere z nabízejících odpovědí. Otevřené otázky umožňují odpovědět svými vlastními slovy. Otevřené otázky se používají u informativního výzkumu, kde se tazatel snaží zjistit co nejvíce informací. Uzavřené otázky na rozdíl od otevřených se snadněji interpretují a kategorizují. Pokud je úkolem dotazníku zjištění subjektivního názoru, používají se otázky s bodovací neboli známkovací škálou. Hodnota zvolené škály není přesně stanovena, ale nejužívanější je od tří do sedmi bodové škály, vždy v lichých bodech. Formulace otázek by měla být jednoduchá, jasná a nezávadějící. Posloupnost otázek by měla být řazena logicky, první otázky by měli vzbudit u respondenta zájem. U respondentů jsou oblíbenější uzavřené otázky, kdy nemusejí příliš přemýšlet nad odpovědí.¹⁸

V závislosti na zkoumaném problému volíme stupeň strukturovanosti dotazníku.

Strukturovaný dotazník, který má pevnou logickou strukturu, obsahuje většinou uzavřené otázky s možností variant a jeho výhodou je rychlost, srozumitelnost a jednoduchost. Naproti tomu tazatel získá jen omezené informace.

Polostrukturovaný dotazník využívá polouzavřených i otevřených otázek, čímž lze získat individuální odpovědi, ale zpracování odpovědí je náročné.

Na závěr dotazníku se uvádí poděkování respondentovi za jeho vyplnění.¹⁹

Pro získání odpovědí od respondentů byla použita aplikace webových stránek vplnto.cz

2.2.7 SWOT analýza

Úkolem SWOT analýzy je identifikovat, do jaké míry se strategie společnost obsahující silné a slabé stránky dokáže vyrovnat se změnami v prostředí, které mohou nastat. Vnitřní situace podniku se hodnotí dle silných a slabých stránek a vnější prostředí přináší příležitosti a hrozby. SWOT analýza popisuje makroprostředí, který jsou politicko-právní,

¹⁸ KOTLER, Philip, Veronice WONG, John SAUNDERS a Gary ARMSTRONG. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. Praha: Grada, 2007, 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2

¹⁹ KOZEL, Roman. *Moderní marketingový výzkum: nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. Praha: Grada, 2006, 277 s. ISBN 80-247-0966-X.

ekonomické, sociálně-kulturní a technologické a mikroprostředí, které je tvořeno zákazníky dodavateli, odběrateli, konkurencí a veřejností. SWOT analýza můžou sloužit jako sumarizace více analýz a lze ji využít k identifikace klíčových kompetencí podniku.²⁰

Obrázek 2 SWOT analýza

<p>Silné stránky (<i>strengths</i>)</p> <p>zde se zaznamenávají skutečnosti, které přinášejí výhody jak zákazníkům, tak firmě</p>	<p>Slabé stránky (<i>weaknesses</i>)</p> <p>zde se zaznamenávají ty věci, které firma nedělá dobře, nebo ty, ve kterých si ostatní firmy vedou lépe</p>
<p>Příležitosti (<i>opportunities</i>)</p> <p>zde se zaznamenávají ty skutečnosti, které mohou zvýšit poptávku nebo mohou lépe uspokojit zákazníky a přinést firmě úspěch</p>	<p>Hrozby (<i>threats</i>)</p> <p>zde se zaznamenávají ty skutečnosti, trendy, události, které mohou snížit poptávku nebo zapříčinit nespokojenost zákazníků</p>

Zdroj: JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Strategický marketing*. Praha: Grada, 2008. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2690-8.

²⁰ JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Strategický marketing*. Praha: Grada, 2008. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2690-8.

3 Teoretická východiska

3.1 Historie českého vinařství

Výroba vína pochází z dob před 7 až 10 tisíci lety a jako skutečná pravlast vína se považuje Gruzie. V Gruzii se historie vína střetává s historií, archeologií i biblickým příběhem, ve kterém Noe poté, co na své lodi zachránil sazenice vinné révy, začne budovat vinice. Dokonce i samotné slovo víno pochází z gruzínského „gvino“. Již ve staré Mezopotámii kolem roku 3 500 před našim letopočtem pěstovali až sedm druhů vinné révy, ze které sofistikovaně vyráběli víno.²¹

Na území České republiky bylo víno prvně v dobách Keltů, poté s příchodem Římanů, ale důkazy o existenci vinařství na našem území jsou až z 9. a 10. století v době Velkomoravské říše. Podle pověsti byl prvním vinařem svatý Václav, který je dodnes uctíván jako patron českých vinic. Po staletí pěstovali vinnou révu a vyráběli víno mniši. U klášterů tedy vznikali vinice – nejstarší podle dochovaných písemností je vinice na Moravě u kláštera v Třebíči z roku 1101. Během 13. století se vinařství na území Čech a Moravy rozšířilo a vyrobené víno se dováželo po Labi do Německa. Z prvních vinic lze jmenovat například vinice ve Skoršicích u Hostopečí, vinice v Přítulkách, Kobylí a vinice okolo obce Velké Žernoseky. Vinné odrůdy pocházeli z Francie a Německa a vinaři uplatnili i způsob pěstování z těchto zemí. V období raného středověku se vinná réva přesouvala do měst díky stále rostoucí oblibě vína. Pro viniční řád na Moravě se stalo vzorem v roce 1309 Falkenštejnské horenské právo.²²

Ve 14. století bylo úsilí o zkultivování ladem ležící půdy, s kterou mohli obyvatelé volně nakládat za předpokladu, že platili desátky majiteli půdy. Vinice se mohla zakládat bez povolení vrchnosti, čímž byly velkou výhodou oproti polím. Vinice, které byly svobodným majetkem, často vlastnili venkovské chudiny, sirotkové nebo výměnkáři, kterým příjem z vinice zajišťoval slušný příjem, jelikož se moravská vína prodávala za dobrou cenu. Rakouská vína byla velkou konkurencí pro naše vína hlavně díky jejich nízké ceně. Proto v roce 1325 vydal Jan Lucemburský ustanovení, podle kterého od sklizně vinné révy

²¹ KRAUS, Vilém, Zuzana FOFKOVÁ a Bohumil WURM. *Nová encyklopedie českého a moravského vína: I. díl*. Praha: Praga Mystica, 2005., 306 s., ISBN 80-867-6700-0.

²² Tamtéž

do Velikonoc je povoleno nalévat jen vína brněnských měšťanů. Na dodržování ustanovení byli jmenováni ochutnávači, kteří zjišťovali u vín nejen jejich původ, ale také stanovovali cenu vína podle jakosti. V roce 1355 byl vydán viniční řád pro Moravu a vinice byly povinně zapsány do berních knih. Od roku 1393 si Brňané sami řídili zahraniční prodej vín, jelikož Brno získalo od markraběte Jošta povolení nalévat vlašská vína od sv. Michala (29. října) do sv. Jiří (24. dubna). Vlašská vína jsou Malvaz, Romanii, Rivolii, vína Rakouská a Uherská.²³

Rozkvět vinařství na území Čech a Moravy nastal za vlády Karla IV. ve 14. století. Karel IV. dal vinařství právní rámec a podporoval rozvoj vinařství. Zakládání nových vinic podpořil osvobozením placení poplatků pro majitele nové vinice po dobu prvních dvanácti let. Dále bylo ve 14. století zakázáno vinicím škodit a v Praze bylo od 16. října do 24. dubna následujícího roku zakázáno nalévat jiná než česká vína. Na Karla IV. navazoval jeho syn Václav IV., za kterého se dále zvyšovala plocha vinic i výroba vína. V druhé polovině 15. století naše vinařství dosáhlo vrcholu, především v době vlády Jiřího z Poděbrad. První nařízení o kontrole jakosti vína v Evropě bylo vydáno v roce 1497, kdy král Vladislav II. Jagelonský „... vydal nařízení o povinném zapsání všech vinic do gruntovních knih perkmistrovských podle jednotlivých viničních hor. Kdo nedal vinici zapsat, nesměl víno v Praze prodávat.“²⁴ V dalších letech dále vinařství vzrůstalo, ale docházelo k neshodám mezi Rakouskými a Moravskými vinaři, kteří si navzájem konkurovali. V 16. století bylo na Moravě 20 000 hektarů a v Čechách 3 500 hektarů vinic. V Praze byla nadprodukce vína, a proto byl zakázán dovoz vín i z Litoměřicka nebo Mělníka. Zákazem ale vzrůstal vývoz vín do okolních států například do Saska a Polska. Postupně ale vlivem nadprodukce klesaly výnosy hroznů, především díky neošetrování vinic. Úpadek českého vinařství přišel během třicetileté války, kdy bylo mnoho vinic vypáleno a došlo k vystěhování vinařských rodin. Po odeznění škod třicetileté války byly vinice především na Moravě obnoveny. Konkurenceschopnost moravských vín dokládá požadavek rakouských vinařů v roce 1763, kteří žádali po Marii Terezií omezení plochy vinic na Moravě, jelikož jim moravská vína velmi konkurují. Josef II. zrušil všechny

²³ KRAUS, Vilém, Zuzana FOFFOVÁ, Bohumil VURM a Dáša KRAUSOVÁ. *Nová encyklopedie českého a moravského vína: 1. díl*. Praha: Praga Mystica, 2005. 18s, 306s. ISBN 80-867-6700-0.

²⁴ Tamtéž

viniční řády a vydal Císařský patent Josefa II., který povoloval každému prodávat víno a potraviny, které sám vyrobí.²⁵

Řehoř Volný v roce 1784 rozdělil moravská vína do jakostních tříd:

„I. třída – vína ze Sedlce, Mikulova, Popic, Dolních Dunajovic a Velkých Pavlovic,

II. třída – vína z Rakvic, Zaječí, Přítluk, Pouzdřan, Věstonic, Velkých Bílovic a Němčiček,

III. třída – vína z Křepic, Nosislavi, Velkých Němčic, Židlochovic, Dolních Bojanovic a Prušánek.“²⁶

Vinařství začalo postupně upadat. Vinice, které byly vysázené v nepravidelném sponu, bylo nutné obdělávat ručně a nové generace se o vinařství nezajímala. V roce 1837 byla rozloha vinic na Moravě 15 000 hektarů. V 19. století už můžeme mluvit o úpadku vinařství u nás a to díky rozvoji pivovarnictví, stoupajícímu dovozu zahraničních vín, zrušení roboty a rozvoji průmyslu. Zemědělci se více zaměřili na průmyslové plodiny, jako například cukrovku. České vinice mizeli velmi rychle, v 2. polovině 19. století zde bylo jen 2 000 hektarů v Čechách a 8 000 hektarů na Moravě. Díky snaze o povznesení vinařství vznikali vinařské školy – v roce 1868 ve Znojmě, 1873 ve Valticích, 1882 v Mělníku, 1885 v Bzenci a roku 1903 v Mikulově. V roce 1906 byl prvně vydán vinařský odborný časopis *Vinařský obzor*, který je vydáván do dnes. K úpadku vinařství nejen u nás ale v celé Evropě došlo po roce 1860, kdy Evropu zasáhla vinařská katastrofa v podobě révokazu. Révokaz je mšice žijící na kořenech vinné révy a byl do Evropy zavezen z Ameriky na sazenicích okrasné révy. Révokaz spolu s houbovou chorobou oidium a peronospa ničili Evropské vinohrady. Chemické prostředky na škůdce nezabírali, jedinou obranou proti révokazu bylo a je štěpování na americké podnože vinné révy. Od té doby je zakázáno vysazovat pravokořenennou révu.²⁷

Na Moravě v roce 1930 bylo 3790 hektarů vinic. Po rekonstrukci moravských vinic se vštěpovanými sazenicemi vinné révy se už v roce 1937 zvýšila plocha vinic na 7 000 ha, která se udržela přibližně do roku 1960, kdy začala druhá restrukturalizace vinic, jejíž hlavním cílem bylo zavedení mechanizace ve vinohradech. Vedle moderní polní

²⁵ KRAUS, Vilém, Zuzana FOFFOVÁ, Bohumil VURM a Dáša KRAUSOVÁ. *Nová encyklopedie českého a moravského vína: 1. díl*. Praha: Praga Mystica, 2005. ISBN 80-867-6700-0.

²⁶ KRAUS, Vilém, Zdeněk KUTTELVAŠER a Bohumil VURM. *Encyklopedie českého a moravského vína*. Praha: Melantrich, 1997. 174 s., 224 s. ISBN 80-702-3250-1.

²⁷ Tamtéž

velkovýroby se vinařství nemohlo uplatnit, jelikož vyžadovalo 2 400 hodin ruční práce k ošetření jednoho hektaru vinice. Skupina praktických pracovníků vedená vědeckými pracovníky z Vinařského ústavu Vysoké školy zemědělské v Lednici na Moravě zakládala na plochách vinic způsob vedení podle rakouského vinohradníka L. Mosera. Nový způsob vedení dovozoval běžným traktorům obdělávající pole provádět postřiky vinné révy. Pravidelné vinohradnické práce, jako je řez, podlom a sklizeň hroznů byli možné vstojně, jelikož kmeny vinné révy byly 1,2 metrů vysoké, což usnadňovalo a zrychlovalo práci na 600 hodin ručních prací na hektar. Nový rakouský způsob vedení měl několik nevýhod. Jelikož se snížil počet keřů na jednotku plochy vinice, jednotlivé keře museli dosahovat vysoké úrodnosti, ke které potřebovali dobrou a plynulou výživu a pečlivé ošetřování. Dostatek výživy ale keře často nedostávali a docházelo k jejich odumírání. Docházelo také k poškození rostlin vinné révy zimními mrazy, jelikož stály daleko od sebe a nemohli se navzájem chránit. Přesto bylo v roce 1985 na Moravě 15 000 hektarů vinic. Část z této plochy byly malé vinice o rozloze 5 až 10 arů a patřila soukromým vinařům. Takovéto malé vinice byly vedeny na nižších drátěných opěrách formou rýnsko-hessenského vedení se dvěma kmeny a dvěma tažni, vysázených v užších sponkách, které šlo obdělávat koňmi nebo malotraktory. Vinaři, kteří o své malé vinice velmi dbali, dosahovali až dvakrát větší sklizně oproti státním vinicím. Vysokých výnosů dosahovali také díky šlechtitelským pracím, kterými se na Moravě zabývalo pět vinařských stanic. Vinice obdělávali Jednotlivá zemědělská družstva, ale díky jejich hospodaření česká vína ztrácela na kvalitě a jedinečnosti. Výkupní cena byla nízká a dávalo se přednost množství na úkor vyzrálosti. Přesto, že se hrozny vykupovali podle cukernatosti, zpracování probíhalo dohromady s různými druhy odrůd hroznů. Vína se také doslazovala řepným cukrem, především protože u nás neexistovala kategorizace vín dle cukernatosti vinných hroznů, ale na tři kategorie – víno stolní, víno jakostní odrůdové (známkové), které se vylepšovalo přidaným cukrem a víno s přívlastkem, které bylo bez přidaného cukru. Do roku 1995 u nás platilo rozdělení vinné révy do jakostních skupin: Skupina Ia – odrůdy jakostní, Ib – vína střední jakosti a skupina II odrůdy pro výrobu stolních vín. Uvedené dělení bylo zavedeno podle vyhlášky NÚC za 2. světové války a jejím užíváním zcela zaniklo dělení podle oblasti

vzniku vína. Přesto, že se u nás pěstovalo mnoho různých odrůd vinné révy po celá staletí, v druhé polovině 20. let se různorodost vytratila a převažovala odrůda Müller-Thurgau.²⁸

3.2 Vinařské regiony České republiky

Plocha vinic v České republice byla v roce 2014 17 600 ha, na kterých je registrováno 18 500 pěstitelů. Dvě třetiny plochy vinic tvoří vinice s bílými moštovými odrůdami a jednu třetinu zaujímají modré odrůdy.

Česká republika se nachází v severní části ekonomicky výhodného pěstování vinné révy a dělí se na dvě vinařské oblasti, které se dále dělí na vinařské podoblasti. Vinařské oblasti a podoblasti jsou geologicky vymezené pěstitelské oblasti dle stanov Evropské Unie. Ministerstvo zemědělství stanovuje prováděcím předpisem seznam jednotlivé podoblasti, obcí a viničních tratí. Česká republika je rozdělena na dvě vinařské oblasti – Morava (vinařská zóna B) a Čechy (vinařská zóna A). Vinařskou oblast Morava tvoří vinařská podoblast Znojemska, Mikulovská, Slovácká a Velkopavlovická. Vinařskou oblast Čechy tvoří Mělnická a Litoměřická podoblast. Určení vinařských podoblastí a vinařských obcí se řídí dle historických souvislostí, půdních a klimatických vlastností daného území České republiky. Stanovení viničních tratí vycházelo ze starého zákona č. 115/1995 Sb. o vinohradnictví a vinařství s ohledem na vhodné podmínky pro pěstování vinné révy z hlediska zeměpisné polohy, půdně klimatických vlastností a délky slunečního záření.²⁹

Ve vinařských oblastech je povoleno dle zákona pěstovat vyjmenované odrůdy vinné révy. Cílem regulace ze strany státu je zamezení zakládání vinic v nevhodných podmínkách a polohách.³⁰

²⁸ KRAUS, Vilém, Zdeněk KUTTELVAŠER a Bohumil VURM. *Encyklopedie českého a moravského vína*. Praha: Melantrich, 1997. ISBN 80-702-3250-1.

²⁹ RADA, Tomáš, Jana TKÁČIKOVÁ a Ondřej KUNC. *Zákon o vinohradnictví a vinařství: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, x, 200 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-807-3577-056.

³⁰ KRAUS, Vilém, Zuzana FOFFOVÁ, Bohumil VURM a Dáša KRAUSOVÁ. *Nová encyklopedie českého a moravského vína: 1. díl*. Praha: Praga Mystica, 2005. ISBN 80-867-6700-0

Tabulka 3 Plocha osázených vinic v ČR v letech 2013 a 2014

Vin. oblast/podoblast	Plocha vinic (ha)	
	2013	2014
Čechy	644,13	652,43
Čechy-ostatní	10,23	10,30
Litoměřická	285,87	301,16
Mělnická	348,04	340,97
Morava	16 912,83	17 015,93
Mikulovská	4 611,11	4 689,05
Morava-ostatní	9,41	9,56
Slovácká	4 312,99	4 354,23
Velkopavlovická	4823,67	4 836,87
Znojemská	3155,63	3 126,22
Celkem	17 556,96	17 668,36

Zdroj: MZe. Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno

3.2.1 Vinařská oblast Morava

Vinařská oblast Morava tvoří 96 % produkce vína v České republice. „Vinařská oblast Morava leží mezi 48°40' severní šířky v jižním cípu Morava a mezi 49°20' v okolí Brna. Roční průměrná teplota je 9,42 °C, průměr ročních srážek činí 510 mm a průměrná roční délka slunečního svitu je 2 244 hodin.“³¹ Na Moravě se víno pěstovala již od doby Římanů. Od roku 2004 je Morava označována dle vinařského zákona za „Vinařskou oblast Morava“. Oblast se je ideální pro bílé odrůdy vinné révy, ale své místo zde mají i červená vína. Vegetační období vyniká vyššími teplotami v letních měsících, čímž umožňuje pěstovat odrůdy s pozdním zráním hroznů, které dávají vysoce jakostní vína. Díky pomalejšímu zrání hroznů vinné révy vznikají na Moravě vína s mnoha rozmanitými aromatickými látkami. Vinařská oblast Morava se dělí na čtyři vinařské podoblasti.³¹

³¹ KRAUS, Vilém, Zuzana FOFFOVÁ, Bohumil VURM a Dáša KRAUSOVÁ. *Nová encyklopedie českého a moravského vína: 1. díl*. Praha: Praga Mystica, 2005. ISBN 80-867-6700-0

Obrázek 3 Vinařská oblast Morava

Zdroj: *Vína z Moravy, vína z Čech [online]. [cit. 2016-08-11]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/vinarske-regiony/vinarska-oblast-morava/znojemska-podoblast.html>*

Vinařská podoblast Mikulovská

Tabulka 4 Vinařská podoblast Mikulovská

Plocha vinic	Vinařské trati	Vinařské obce	Počet pěstitelů
4 452 ha	182	30	2 476

Zdroj: OBŮRKOVÁ, Eva. *Kam za vínem: na Moravě a v Čechách*. Brno: CPress, 2013. ISBN 978-80-264-0098-1.

Mikulovská podoblast je jedním z center vinařství u nás tvořená na jihu vinařskou obcí Valtice nahoru přes Mikulov a vodní nádrž Nové Mlýny na řece Dyji do severní části podoblasti vinařské obce Pohořelice. Dominantou Mikulovské podoblasti je Chráněná krajinná oblast Pálava, tvořená z Pálavských vrchů. Počátek vinařství na Moravě je právě na Pálavě, kde byl nalezen vinařský nůž vzniklý kolem roku 280. Město Mikulov tvoří přirozené centrum podoblasti. Ve sklepení Mikulovského zámku je ukryt největší sud ve střední Evropě, s objemem 1 010 hl. Důležitou pozici Mikulovské podoblasti tvoří město Valtice. V rozsáhlých sklepeních Valtického zámku se nachází expozice Národní soutěže vín Salon vín České republiky. Ve Valticích působí nejstarší vinařská škola. Na úbočí Pálavských vrchů, které jsou tvořeny vápenitými jíly, písky i mohutnými sprašovými návěji vyžívá nezemělitelná vína z Ryzlinku vlašského. Dalšími odrůdami, kterým se daří v Mikulovské podoblasti, jsou Rulandské bílé a Chardonnay. V hlinitých

půdách na Milovsku se daří bílým odrudám Veltlínské zelené a Müller Thurgau. Na Valticku jsou pěstovanými odrudami Neuburské a Sylvánské zelené. Typickými odrudami pro Pálavsko je Tramín se sladkou Pálavou. Mezi významná vinařství Mikulovské podoblasti lze jmenovat CHATEAU VALTICE – Vinné sklepy Valtic, a. s., Víno Marcinčák a VÍNO Mikulov, spol. s. r. o.³²

Vinařská podoblast Slovácká

Tabulka 5 Vinařská podoblast Slovácká

Plocha vinic	Vinařské trati	Vinařské obce	Počet pěstitelů
4 310 ha	238	117	9 233

Zdroj: OBŮRKOVÁ, Eva. Kam za vínem: na Moravě a v Čechách. Brno: CPress, 2013. ISBN 978-80-264-0098-1.

Slovácká podoblast má různorodé přírodní podmínky. Vinařské obce leží podél řeky Moravy a říčky Kyjovka, kde se jsou vyšší teploty v letních měsících díky, nízké nadmořské výšce a lehkým půdám, které dávají vzniknout výrazným odrudovým charakteristikám zejména Ryzlinku rýnskému, Rulandskému bílému a Rulandskému šedému a z červených odrud především Frankovce a Zweigeltrebe. V obci Moravská Nová Ves vznikla nová červená odruda Cabernet Moravia. Uvnitř Slovácka je kopcový terén s výše položenými vinicemi, kde vznikají vína plná, svěží s aromatickými látkami vznikající na počátku zralosti hroznů. Leží zde vinařské obce Mutěnice a Pošovice, ve kterých byla vyšlechtěna odruda Muškátu moravského. Velké plochy vinice zaujímají červené odrudy. V okolí Kyjova, Moštěnic a Bzence přibývají vinice s odrudami Ryzlinku rýnského, Rulandského bílého a Müllera Thurgau. Předhůří Bílých Karpat na východě Slovácké podoblasti jsou těžké půdy, které udržují vláhu a dodávají vzniklým vínům extraktivnost a chuťovou plnost. Na vinicích se nejčastěji nachází odrudy burgundské a Sylvánské zelené. Na východě v obci Blatnici pod sv. Antonínkem vzniklo známkové

³² KRAUS, Vilém, Zuzana FOFFOVÁ, Bohumil VURM a Dáša KRAUSOVÁ. *Nová encyklopedie českého a moravského vína: 1. díl*. Praha: Praga Mystica, 2005. ISBN 80-867-6700-0

víno Blatnický roháč spojením odrůd Ryzlink rýnský, Rulandské bílé a Sylvánské zelené. Správním střediskem Slovácké podoblasti je Strážnice, kam se každoročně sjíždějí lidové soubory z celé Evropy. V obci Petrov se nachází chráněná lokalita staveb vinných sklepů nazvaná Plže. Vinařství nacházející se v oblasti jsou například CHATEAU BZENEC, spol. s. r. o. nebo VÍNO BLATEL a. s.³³

Vinařská podoblast Velkopavlovická

Tabulka 6 Vinařská podoblast Velkopavlovická

Plocha vinic	Vinařské trati	Vinařské obce	Počet pěstitelů
4 742 ha	321	75	7 083

Zdroj: OBŮRKOVÁ, Eva. Kam za vínem: na Moravě a v Čechách. Brno: CPress, 2013. ISBN 978-80-264-0098-1.

Velkopavlovická podoblast, dařící se červeným odrůdy, je největší v České republice. Velkopavlovická podoblast je umístěna především mezi dálnicí z Brna do Břeclavi. V severní části okolo města Brna se rozkládají vinice aromatických odrůd Tramín, Pálava, Muškát moravský a Müller Thurgau. Ve východní části podoblasti se nacházejí viniční trati s vysokou bonitou půdy s vinařskými obcemi například Velké Němčice, Velké Bílovice nebo Kobylí, ve kterých se rodí vína Veltlínského zeleného, Ryzlinku vlašského a Modrého Portugalu. V obci Kobylí jsou rozsáhlé sklepení vybudované roku 1232 templáři. Významnou oblastí vinařství jsou Hustopeče, kde se již od 15. století pěstují modré odrůdy. Na levé straně dálnice vinice s jihozápadní a jižní orientací na podzim omývány teplými fénickými větry urychlujícími zrání hroznů se rozpínají viniční obce Zaječí, Přítluky a Rakvice. Ve výše položených místech na Kloboucku s obcemi Nikolčice, Šitbořice, Křepice se rodí vína odrůd Neuburské a Müller Thurgau. Vína v podoblasti

³³ *Wine of Czech Republic: vína z Moravy, vína z Čech* [online]. [cit. 2016-08-12]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/vinarske-regiony/vinarska-oblast-morava/slovacka-podoblast.html>

Velkopavlovické produkují podniky například HABÁNSKÉ SKLEPY, spol. s r. o., PATRIA Kobyly, a. s. a Templářské sklepy Čejkovice, vinařské družstvo.³⁴

Vinařská podoblast Znojemská

Tabulka 7 Vinařská podoblast Znojemská

Plocha vinic	Vinařské trati	Vinařské obce	Počet pěstitelů
3 165 ha	90	215	1 137

Zdroj: OBŮRKOVÁ, Eva. Kam za vínem: na Moravě a v Čechách. Brno: CPress, 2013. ISBN 978-80-264-0098-1.

Znojemská podoblast se vyznačuje kamenitými půdami typickými pro bílá aromatická vína z dvou hlavních odrůd Ryzlink rýnský a Veltlínské zelené. V severní části Znojemské vinařské podoblasti v okolí Dolních Kounic jsou příznivé podmínky pro pěstování modrých odrůd – Frankovky, Svatovavřinské nebo Modrý Portugal. Dalšími významnými vinařskými obcemi v podoblasti jsou v severní části Ivančice, Moravské Bránice a Rajhrad. Ve středu Znojemské podoblasti leží obce Těšetice či Borotice a nejznámějším městem oblasti Znojmo. Pod celým městem Znojmo jsou dlouhé chodby vinných sklepů, což dokládá, že Znojmo je významným vinařským střediskem. Vinařskými podniky ležící v podoblasti Znojmo jsou například ZNOVÍN ZNOJMO, a. s., VINO HORT s. r. o., Vinařství Špillar nebo Agrodružstvo NOVÝ ŠALDORF (MODRÝ SKLEP).³⁵

3.2.2 Vinařská oblast Čechy

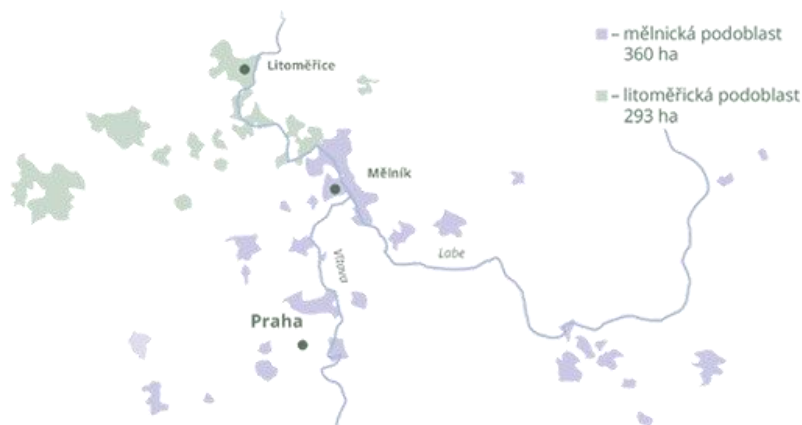
Vinařská oblast Čechy s rozlohou přibližně 700 hektarů vinic představuje 5 % registrovaných vinic v České republice a je nejseverněji položenou oblastí evropského vinohradnictví. Klima oblasti je proměnlivé s průměrnou teplotou okolo 8 °C

³⁴ KRAUS, Vilém, Zuzana FOFFOVÁ, Bohumil VURM a Dáša KRAUSOVÁ. *Nová encyklopedie českého a moravského vína: 1. díl*. Praha: Praga Mystica, 2005. ISBN 80-867-6700-0

³⁵ KRAUS, Vilém, Zuzana FOFFOVÁ, Bohumil VURM a Dáša KRAUSOVÁ. *Nová encyklopedie českého a moravského vína: 1. díl*. Praha: Praga Mystica, 2005. ISBN 80-867-6700-0

a průměrnými ročními srážkami činí 547 mm. V dobách Karla IV. Čechy tvořily rozsáhlé území s vinohrady, dnes se vinice skládají z nesouvislých lokalit ležících většinou kolem toků Vltavy, Labe, Berounky a Ohře v okolí měst Mělníka, Litoměřic a Mostu. Vinařská oblast Čechy se dělí na vinařské podoblasti Litoměřickou a Mělnickou.³⁶

Obrázek 4 Vinařská oblast Čechy

Zdroj: *Wine of Czech Republic: vína z Moravy, vína z Čech*[online]. [cit. 2016-08-12]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/vinarske-regiony/vinarska-oblast-cechy.html>

Vinařská podoblast Litoměřická

V Litoměřické podoblasti se rozpíná České středohoří. Jižní část podoblasti se nachází v okolí řeky Ohře a na severu ji ukončuje město Most. Podoblast Litoměřická se skládá z vinic Litoměřicka a Mostecká, které mají čedičové podloží, na nižších částech svahů jsou půdy vápenaté. Na Mostecku je vinná réva užívána jako rekultivační plodina na výsypce hnědouhelného lomu Habrák, kde vznikají vína odrůdy Ryzlink rýnský, Rulandské šedé, Müller Thurgau, Rulandské modré, Svatovavřínecké a Zweigeltrebe. Žernosecké vinné sklepy založené v roce 1251 se proslavily bílými víny. Okolo měst Loun, Bíliny a Mostu bylo dříve 53 vinařských obcí, dnes se jich zde nachází přibližně 10. Kdysi velké vinařské město Louny oceňované především vyzrálými víny odrůdy Tramín. Vína s označením

³⁶ *Wine of Czech Republic: vína z Moravy, vína z Čech*[online]. [cit. 2016-08-12]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/vinarske-regiony/vinarska-oblast-cechy.html>

vinařské podoblasti Litoměřická pocházejí například z Lobkowicz vinařství Mělník nebo Žernosecké vinařství s. r. o.³⁷

Vinařská podoblast Mělnická

Podle legendy byla na Mělnicku, přesně v obci Dřísy založena nejstarší česká vinice na popud kněžny Ludmily. Mělnická podoblast tvoří většinou vápenité vrstvy opuky, které jsou místy překryta hlinitopísčitymi náplavami. Půdy zde jsou lehčí a záhřevné, což poskytuje dobré podmínky pro pěstování modrých odrůd vinné révy. Ve středověku se zde především pěstovala odrůda Rulandské modré. Dnes je plocha vinic osázena často odrůdou Müller Thurgau. Praha byla dříve největším vinařským městem – což dokládá název pražského obvodu Vinohrady. Dnes se dochovala vinice Gröbovka, Svata Klára nad Trojským zámekem a Svatováclavská vedle Pražského hradu. Jižně od Prahy u hradu Karlštejn hospodaří Výzkumná stanice vinařská, která uchovává a studuje genofond vinné révy. Město Mělník je sídlem Cechu českých vinařů, sdružující vinaře z vinařské oblasti Čechy. Vinařství v podoblasti Mělnická jsou například Mělnické vinařství Kraus nebo Vinné sklepy Kutná Hora, s. r. o.³⁸

3.3 Právní předpisy platné pro vína v České republice

Legislativa České republiky je podřízena právní legislativě Evropské unie. Hlavními předpisy jsou Nařízení Rady (EU) a Nařízení Komise (EU), která automaticky platí ve všech členských státech Evropské unie. Dalšími právními předpisy jsou vydávané Směrnice (EU), které musejí členské státy zapracovat do svých národních platných právních předpisů. Hlavním národním zákonem pro sektor vína je Zákon č. 323/2004 Sb. o vinohradnictví a vinařství. Legislativu v České republice v oblasti vinohradnictví a vinařství doplňují Nařízení vlády ČR a Vyhlášky Ministerstva zemědělství. Aktuální právní předpisy pro určitý rok jsou každoročně uvedeny v Situační a výhledové zprávě réva vinná a víno, kterou vydává Ministerstvo zemědělství a zveřejňuje na webových stránkách: www.eagri.cz.

³⁷ KRAUS, Vilém, Zuzana FOFFOVÁ, Bohumil VURM a Dáša KRAUSOVÁ. *Nová encyklopedie českého a moravského vína: 1. díl*. Praha: Praga Mystica, 2005. ISBN 80-867-6700-0

³⁸ Tamtéž

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, v platném znění
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 251/2014 ze dne 26. února 2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům
- Nařízení Rady (ES) č. 491/2009 ze dne 25. května 2009, kterým se mění nařízení (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů)
- Nařízení Komise (EU) č. 436/2009 ze dne 26. května 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o registr vinic, povinná prohlášení a shromažďování údajů pro sledování trhu, průvodní doklady pro přepravu vinařských produktů a evidenční knihy vedené v odvětví vína
- Nařízení Komise (ES) č. 606/2009 ze dne 10. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí
- Nařízení Komise (ES) č. 607/2009 ze dne 14. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o chráněná označení původu a zeměpisná označení, tradiční výrazy, označování a obchodní úpravu některých vinařských produktů
- Nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína
- Nařízení Komise (EU) č. 561/2015 ze dne 7. dubna 2015, kterým se stanoví pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o systém povolení výsadby révy
- NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 143/2015 Sb. o náležitostech průvodních dokladů pro přepravu vinařských produktů na území České republiky

- VYHLÁŠKA č. 323/2004 Sb. kterou se provádějí některá ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství
- VYHLÁŠKA č. 254/2010 Sb., kterou se stanoví seznam vinařských podoblastí, vinařských obcí a viničních tratí
- VYHLÁŠKA č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení³⁹

3.3.1 Zákon č. 353/2003 Sb. o spotřebních daních

Předmětem daně z vína a meziproductů jsou vína, fermentované nápoje a další meziproductu, obsahující více než 1,2 % objemových alkoholu a maximálně 22 % objemových alkoholu. Základem pro spotřební daň je množství vína a meziproductů vyjádřené v hektolitrech. Zákon rozlišuje tři kategorie vína s odlišnými sazbami.

Tabulka 8 Produkt a sazba spotřební daně

Předmět daně	Sazba spotřební daň v Kč/hl
šumivá vína	2 340
tichá vína	0
meziproducty	2 340

Zdroj: Celní zpráva České republiky [online]. [cit. 2016-08-21]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/ostatni/Stranky/default.aspx>

3.3.2 Zákon č. 321/2014 Sb. o vinohradnictví a vinařství

Vinařský a vinohradnický zákon reguluje rostlinnou výrobu, ale samotným cílem práva je řádná produkce révy jako rostliny a prvovýroba vinných hroznů. Vinařský zákon je začleněn především do potravinářského práva, jelikož jeho účelem je produkce specifických potravin určených k lidské spotřebě.⁴⁰

§ 3 Vymezení základních pojmů

³⁹ Státní zemědělská a potravinářská inspekce [online]. 2016 [cit. 2016-08-20]. Dostupné z: <http://www.szpi.gov.cz/clanek/vino.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

⁴⁰ RADA, Tomáš, Jana TKÁČIKOVÁ a Ondřej KUNC. *Zákon o vinohradnictví a vinařství: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, x, 200 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-807-3577-056.

- Vinnou révou se rozumí réva z rodu *Vitis L.*
- Za vinici nebo vinohradem se rozumí zemědělsky obhospodařovaná půda o výměře větší než 10 hektarů souvisle osázená keři vinné révy, kterou vlastní jeden majitel. Pěstitel musí podat písemnou žádost Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému (Ústav), který mu přidělí registrační číslo. Vinice může být i menší než 10 hektarů, pokud má přidělené registrační číslo.
- Viniční trať je část pozemků tvořící souvislý celek v jedné vinařské oblasti či podoblasti, na kterých se pěstuje vinná réva při splnění předpokladů pro pěstování révy.
- Za pěstitele neboli producenta hroznů je označena osoba, která provozuje vinohradnictví na vinici. Vinohradnictvím pěstitelem je obhospodařována vinice za účelem výsadby a pěstování révy nebo vinné révy podnožové, sklizně vinných hroznů a produkce révových sazenic.
- Rmutem je nazýváme produkt vzniklý zpracováním narušených vinných hroznů.
- Vinařské zpracování je povolenými technologickými postupy zpracování hroznů, rmutu, hroznového moštu nebo vína, plnění produktu do obalu, označování produktu a jeho zavádění do oběhu.
- Cukernatost je označení pro obsah zkvasitelných cukrů v hroznovém moštu.
- Za výrobce je označena fyzická nebo právnická osoba, která vyrábí nebo označuje produkt za účelem uvádění do oběhu.
- Malé množství je do 1 000 hektolitrů vína prodaného maloobchodníkem za vinařský rok.
- Vinným nápojem je nápoj obsahující minimálně 50 % vína.
- Hospodářský rok neboli vinařský rok je 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců odpovídajících produkčnímu cyklu vinné révy.
- Výsadbou se rozumí vysazení vinné révy či jejích částí za účelem produkce hroznů nebo produkce roubů.
- Klučení neboli vyklučení je celkové odstranění révových keřů včetně kořenů.⁴¹

⁴¹ Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. § 3 In: *Sbírka zákonů České republiky*. 28. 5. 2004, částka 105/2004, s. 6490, ISSN 1802-8012

§5 Vinice vhodné pro jakostní víno stanovené oblasti

Starým zákonem č. 115/1995 Sb. a jeho prováděcím předpisem jsou určeny odrůdy vinné révy, ze kterých lze vyrábět jakostní víno stanovené oblasti. Odrůdy vhodné pro jakostní víno, jsou odrůdy, které jsou zapsané v seznamu odrůd, které jsou vymezeny, dle prováděcího právního předpisu. Seznam odrůd je vymezen ve Státní odrůdové knize, do které lze zařadit odrůdy druhu *Vitis vinifera* L. dle zákona o oběhu osiva a sadby.⁴²

§6 Hektarový výnos

Hektarový výnos představuje podíl sklizených vinných hroznů v jednom vinařském roce na plochu vinice nebo vinic, na nichž byly sklizené hrozny vypěstovány. Hektarový výnos se vyjadřuje v tunách na hektar. Pěstitel je povinen vést záznamy o hektarovém výnosu. Pro výrobu jakostního vína je stanovena hranice hektarového výnosu vinice na 14 tun na jeden hektar.

§7 Správa produkčního potenciálu

Produkční potenciál je celková plocha vinic, kde jsou nebo mohou být vysázeny vinice v České republice.

§8 Nová výsadba

Nová výsadba je možná dle podání žádosti k Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému (dále jen „Ústav“), který stanoví podmínky pro povolení. Ústav také udává povolení k opětovné výsadbě vinice, například pokud pěstitel vinic vyklučil.

§9 Právo na opětovnou výsadbu

Právo na opětovnou výsadbu má pěstitel, který vinici vyklučil nebo se zaváže, že je před uplynutím třetího roku nové vinice vyklučí. O udělení práva rozhoduje Ústav. Právo na opětovnou výsadbu je možno uplatnit do konce osmého roku následujícího po roce, v němž došlo k dokončení klučení.

§10 Nepovolená výsadba

⁴² RADA, Tomáš, Jana TKÁČIKOVÁ a Ondřej KUNC. *Zákon o vinohradnictví a vinařství: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, x, 200 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-807-3577-056

Ústav nařídí vykloučení na náklady pěstitele, pokud bylo právo na výsadbu v rozporu s předpisy Evropské Unie nebo v rozporu s tímto zákonem.⁴³

§11 Povinnosti výrobce

Výrobce vína je povinen zahájení, přerušování a ukončení výroby produktů písemně oznámit Ústavu. Výrobce je povinen dodržovat:

- požadavky na výrobu, jimiž jsou enologické, smyslové fyzikální a chemické požadavky, jakost a zdravotní nezávadnost.
- odstranit vedlejší produkty vznikající při zpracování nebo výrobě produktů – matoliny, třapiny a vinný kal. Odstraněním se myslí prodej, destilace, zahnojení a další způsoby v souladu se zákony. Výrobce je povinen vést záznam do evidenční knihy o odstranění vedlejších produktů či doložit jejich doklad o odstranění.
- provozní a osobní hygienu.
- kontrolu své produkce. Nástrojem je tak zvaná evidenční kniha, kterou je povinná vést každá osoba vlastníci, držící nebo zprostředkovávající vinné produkty k obchodním účelům.⁴⁴

§ 12 Enologické postupy a ošetřování produktu

Přidávání látek do produktu lze jen v případě, že proniknutí látkám nelze předejít a produkt je stále zdravotně nezávadný. Zvyšování či snižování kyselin je výrobce povinen oznámit Ústavu. Ministerstvo zemědělství může při nepříznivých klimatických podmínkách povolit přikyselování některých produktů. Konzervování vína lze jen oxidem siřičitým.

§ 13 Přirozený obsah alkoholu

Zvyšování obsahu alkoholu je totožné s pojmem zvyšování cukernatosti a jejich zvyšování je nutné ohlásit Inspekci. U jakostních vín je zvyšování cukernatosti zakázáno. Zvýšení cukernatosti je povoleno v zóně A na 12 % objemových a pro zónu B na 12,5 % objemových.

§ 14 Slazení

Slazení vína je nutné ohlásit Inspekci a u jakostních vín je zakázané.

⁴³ Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. § 3 In: *Sbírka zákonů České republiky*. 28. 5. 2004, částka 105/2004, s. 6490, ISSN 1802-8012

⁴⁴ Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. § 11 In: *Sbírka zákonů České republiky*. 28. 5. 2004, částka 105/2004, s. 6490, ISSN 1802-8012

§ 15 Částečně zkvašený hroznový mošt

Částečně zkvašený mošt lze prodávat mezi 1. srpnem a 30. listopadem s označením „burčák“. Burčák musí pocházet z vinných hroznů, které byly sklizeny a zpracovány v České republice. Částečně zkvašený mošt ve stavu kvašení lze nabízet od 1. srpna do 30. listopadu kalendářního roku, v němž byly sklizeny vinné hrozny.⁴⁵

§ 16 Společná ustanovení pro označování produktu

Povinné uvedení obsahu zbytkového cukru obsaženého v konečném produktu je u jakostního vína. Etiketa může nést informaci, že jde o mešní víno, košer víno a podobně dle církevních a náboženských zvyků s písemným souhlasem příslušné církve.

U sudového vína, tedy vína uskladněného v jiném obalu, než je obal určený ke spotřebě je nutné uvést písemně údaje vyjmenované v zákoně č. 321/2004 Sb. §16 odst. 7.

Je zakázáno používat označení víno pro zředěný hroznový mošt a nápoj vyrobený jinými postupem, než je stanoveno předpisy Evropské Unie. Ministerstvo zemědělství přiděluje kód žadateli, který je registrovaným výrobcem.⁴⁶

§ 20 Šumivé víno

Šumivé víno je vyráběno prvotním nebo druhotným alkoholovým kvašením hroznového moštu nebo vína a musí mít 0,3 MPa přetlaku při 20 °C. Většinou se jedná o kupáž několika odrůd, na etiketě lze uvést nejvíce tři z odrůd.

Šumivé víno označující jako „jakostní šumivé víno“ nebo „sekt“. Vinné hrozny musí být sklizeny na vinici vhodné pro jakostní víno ve stejné vinařské oblasti, výroba vína probíhá ve stejné vinařské oblasti, ve které byly vinné hrozny sklizeny. Doba kvašení je 60 dní v tancích a 9 měsíců při kvašení v lahvích.

Pěstitelský sekt splňuje specifické podmínky, jako je například, že výroba byla u stejného pěstitele, u kterého byly použité hrozny vinné révy.

Při výrobě aromatického jakostního vína bylo použito prvotní kvašení kupáže z odrůd uvedených v předpisech EU.

⁴⁵ RADA, Tomáš, Jana TKÁČIKOVÁ a Ondřej KUNC. *Zákon o vinohradnictví a vinařství: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, x, 200 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-807-3577-056

⁴⁶ Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 28. 5. 2004, částka 105/2004, s. 6490, ISSN 1802-8012

Aromatické jakostní šumivé víno stanovené oblasti nebo aromatický sekt s. o. lze uvádět do oběhu, pokud byly hrozny sklizeny na vinici pro jakostní víno a výroba proběhla na ve stejné vinařské oblasti jako sklizeň. Při výrobě bylo použito pouze prvotní kvašení.⁴⁷

§ 21 Perlivé víno

Výroba perlivého vína probíhá ve stejné vinařské oblasti jako sklizeň hroznů.

Jakostní perlivé víno je vyrobeno z hroznů sklizených na vinicích pro výrobu jakostní víno stanovené oblasti. Etiketa obsahuje mimo jiné název vinařské oblasti, v níž byly hrozny sklizeny. Dále obsahuje název odrůdy nebo odrůd, ze kterých je víno nejméně z 15 %, ročník sklizně a název vinařské podoblasti pocházejí-li hrozny vinné révy výlučně z této oblasti.⁴⁸

Tabulka 9 Rozdělení šumivých a perlivých vín dle zbytkového cukru

Název		Obsah zbytkového cukru na 1 litr
brut nature	přírodně tvrdé	méně než 3 g
extra brut	zvláště tvrdé	0 – 6 g
Brut	tvrdé	maximálně 12 g
extra dry, extra sec	zvláště suché	12 - 17 g
sec – dry	suché	17 – 32 g
demi-sec, medium-sec	polosuché	32 – 50 g
doux, sweet	sladké	více než 50 g

Zdroj: *Víno z Moravy, víno z Čech [online]. [cit. 2016-08-21]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/rozdeleni-vin/sumiva-a-perliva.html>*

§ 22 Likérové víno

Likérové víno obsahuje nejméně 17,5 % obj. alkoholu a je vyrobeno z částečně zkvašeného hroznového moštu a vína za přídavku destilátu z vína nebo z produktů révy vinné a zahuštěného hroznového moštu.

⁴⁷ RADA, Tomáš, Jana TKÁČIKOVÁ a Ondřej KUNC. *Zákon o vinohradnictví a vinařství: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, x, 200 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-807-3577-056

⁴⁸ Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. § 20 - §21 In: *Sbírka zákonů České republiky*. 28. 5 2004, částka 105/2004, s. 6490, ISSN 1802-8012

Jakostní likérové víno je vyrobeno z hroznů vinné révy sklizených na vinicích vhodných pro jakostní víno. Výroba vína proběhla ve stejné oblasti jako sklizeň. Etiketa musí obsahovat název vinařské oblasti, ve které bylo vyrobeno a evidenční číslo. Dále lze na etiketu uvést odrůdu, ze které je jakostní likérové víno tvořeno alespoň z 15 %, ročník sklizně a název vinařské podoblasti.⁴⁹

§ 24 Vinný nápoj, aromatizované víno, aromatizovaný vinný nápoj a aromatizovaný koktejl se označuje způsobem stanoveným předpisy Evropské Unie.

§ 25 Odalkoholizované víno a nízkoalkoholické víno

Destilací nebo jinou technikou došlo ke snížení obsahu alkoholu na 0,5 % objemových nebo méně. Lze přidat hroznový mošt, zahuštěný hroznový mošt nebo cukr při dodržení zbytkového cukru v konečném produktu maximálně 75 kg na 1 litr.

§ 27 Uvádění produktu do oběhu

Produkt musí být zdravotně nezávadný. Výčet případů, kdy nelze uvádět produkt do oběhu je uveden Zákoně č. 321/2004 Sb., § 27 odst. 3 až 6. Produkt musí být balen do obalů a obalových materiálů, které ho chrání před znehodnocením a odpovídá požadavkům zvláštních předpisů. Lahve musí mít jen uznané uzávěry. Jakostní víno může být plněno jen do skleněných lahví o obsahu 0,75 litrů. Pokud je produkt skladován, musí být řádně označen. „*Při prodeji rozlévaného vína je zakázáno mísit víno z načatých lahví.*“⁵⁰

§ 28 Registr vinic

Registr je informační systém sloužící ke sledování a kontrole produkčního potenciálu České republiky. Registr vinic obsahuje seznam registrovaných vinic, údaje o pěstitelích, „*Údaje o hodnocených a zatříděných vínech, provedených kontrolách pěstitelů, výrobků a osob uvádějících produkty do oběhu, údaje o produktech a evidenční knihy obchodních zprostředkovatelů.*“⁵¹ Ústav vede tento neveřejný registr. Ústavu pěstitel musí oznámit zrušení nebo výsadbu vinice do 30 dnů od provedení. Ústav pěstiteli poté přidělí registrační číslo do 60 až 90 dnů od obdržení žádosti.

⁴⁹ Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. § 22 In: *Sbírka zákonů České republiky*. 28. 5. 2004, částka 105/2004, s. 6490, ISSN 1802-8012

⁵⁰ RADA, Tomáš, Jana TKÁČIKOVÁ a Ondřej KUNC. *Zákon o vinohradnictví a vinařství: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, x, 200 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-807-3577-056.

⁵¹ Tamtéž

§ 29 Prohlášení o sklizni, prohlášení o produkci, prohlášení o nákupu a prohlášení o zásobách

Prohlášení o sklizni a produkci je nutno podat do 15. ledna vinařského roku a obsahuje údaje k 31. prosince téhož vinařského roku. Prohlášení o nákupu musí odevzdat do 15. ledna následujícího vinařského roku pro každého, kdo nakoupil rmut, mošt nebo víno. Prohlášení o nákupu obsahuje údaje o nákup k 31. prosinci za celý předcházející kalendářní měsíc.

§ 30 Evidenční knihy

Rozsah, způsob a lhůty evidenční knihy je stanoven předpisy Evropské Unie. Povinnost vést evidenční knihy má fyzická nebo právnická osoba, která drží, vlastní nebo zprostředkovává produkt za účelem svého podniků nebo k obchodním účelům. Uzávěrka se provádí každoročně k 31. červenci.

3.4 Systémy značení vín

3.4.1 Germánský systém značení

Germánský systém značení vín byl zaveden v Rakousku v 70. letech a Německu v po 2. světové válce. V České republice byl zaveden vydáním nového vinařského zákona č. 115/1995 Sb. Germánský systém je zaveden zároveň s apelačním systémem značení dle zákona.

Germánský systém je založen na zařídování vín do jakostních tříd podle množství cukernatosti neboli je v zákoně stanovena minimální hranice cukernatosti pro danou kategorii vína. Cukernatost je měřena z moštu vylisovaného ze sklizených hroznů dle obsahu cukru v kilogramech na 100 listrů moštu neboli ve stupních normalizovaného moštoměru (°NM). Germánský systém značení je zakotven v Zákoně o vinařství a vinohradnictví č. 321/2004 Sb. v §17, §18, §19 a § 26.

Tichá vína

Tabulka 10 Dělení tichých vín

Kategorie vína	Minimální cukernatost hroznů (°NM)
Víno	11
Zemské víno	14
Jakostní víno	15
Jakostní víno s přívlastkem	
kabinetní víno	19
pozdní sběr	21
výběr z hroznů	24
výběr z bobulí	27
výběr z cibéb	32
ledové víno	27
slámové víno	27 – 32

Zdroj: Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 28. 5. 2004, částka 105/2004, s. 6490, ISSN 1802-8012

Nejnižší kategorií vín je kategorie označená Víno. Víno nesmí být označeno názvem odrůdy a ročníkem. Dále nesmí být označeno vinařskou oblastí z České republiky a nesmí být použito výraz odrudové víno. Kategorie víno bylo dříve nazýváno stolním vínem. Víno může být na trhu jen dovozové.⁵²

Další kategorie vína musejí mít:

- chráněné zeměpisné označení (CHOZ) – vína pocházejí z hroznů výhradně z území České republiky,
- sklizené hrozny musí pocházet z vinic vhodných pro výrobu jakostních vín stanovené oblasti.

Vína jakostní a vína jakostní přívlastková se označují společně CHOP musejí splňovat níže uvedené požadavky:

⁵² *Víno z Moravy, víno z Čech* [online]. [cit. 2016-08-21]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/rozdeleni-vin/ticha.html>

- objem sklizně nesmí přesáhnout 14 tun na hektar za vinařský rok.
- vyrobené víno je ve stejné vinařské oblasti, z nichž pocházejí sklizené hrozny a z odrůdy zapsané ve Státní odrůdové knize nebo odrůdy povolené v některých ze členských států Evropské unie,
- víno musí splňovat jakostní požadavky a být zaříděno Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí.

Zemské víno je víno z odrůd povolených v alespoň jednom ze členských států Evropské unie nebo z odrůd, které nejsou zapsány ve Státní odrůdové knize, ale je z nich povoleno vyrábět zemská vína. Cukernatost hroznů je nejméně 14 °NM. Na etiketě je uvedena identifikace s názvem – zemské víno a musí být označena oblast česká nebo moravská dle místa výroby vína. Vinaři svá vína označují zemskými například kvůli malé velikosti šarže.

Jakostní víno a jeho vinné hrozny dosahují nejméně 15 °NM. Jakostní víno lze doplnit dovětkem odrůdové nebo známkové. Odrůdové jakostní víno může být vyrobeno z vinných hroznů, rmutu nebo hroznového moštu maximálně 3 odrůd vhodných k výrobě jakostního vína. Známkové jakostní víno je vyrobeno ze směsi vinných hroznů, rmutu, hroznového moštu nebo smísením jakostních vín. Etiketa jakostního vína musí obsahovat vinařskou oblast, kde bylo víno vyrobeno, evidenční číslo jakosti a označení „jakostní víno“. Může obsahovat název vinařské podoblasti, oblasti, anebo viniční tratě, pokud z nich produkty pocházejí alespoň z 85 %.

Jakostní víno s přívlastkem musí pocházet ze stejné vinařské podoblasti a nesmí se zvyšovat cukernatost moštu. Víno s přívlastkem lze označit dovětkem známkové. Hrozny vinné révy pro výrobu jakostního vína s přívlastkem musejí být sklizeny ručně. Etiketa musí obsahovat číslo příslušné šarže a evidenční číslo jakosti. Dle zákona existuje sedm druhů jakostních vín s přívlastkem, které jsou vyjmenovány spolu s nejnižším množstvím normalizovaného moštoměru v Tabulka 10 Dělení tichých vín. Blíže jsou popsány některé druhy jakostních vín:

- Výběr z cibéb je víno vyrobené bobulí napadených ušlechtilou šedou plísní nebo přezrálých bobulí dosahující nejméně 32° NM. Vína jsou velmi sladká.
- Ledové víno se vyrábí z hroznů sklizených při minimální teplotě minus 7 °C, které zůstaly při sklizni a zpracování zmrazeny. Cukernatost hroznů je minimálně 27°NM. Ledová vína lze vyrobit jen v některých ročnících, a proto jsou drahá a vzácná.

- Slámové víno je vyrobeno z vinných hroznů, které byly skladovány na slámě, rákosu nebo zavěšeny ve větracím prostoru nejméně 3 měsíce. Mošt získaný z takovýchto hroznů musí mít minimálně 27°NM. Pokud mají hrozny nejméně 32 °NM již za 2 měsíce, je možné je lisovat.⁵³

3.4.2 Románský systém značení

Románský neboli apelační systém značení vín se zaměřuje na představení odrůdy vína v místě jejího pěstování. Románský systém značení vín se na Moravě užíval do 2. světové války, poté jej vytlačil germánský systém a dnes se vinaři opět vrací k apelačnímu rozdělení vín, které dává vyniknout vína dle jejich původu. Znamé jsou užívané označení v Rakousku DAC (Districtus Austriae Controllatus), v Itálii DOC (Denominazione di Origine Controllata) nebo ve Francii AOC (Appellation d'Origine Contrôlée).

V České republice lze vyrábět od roku 2004 vína nesoucí označení Vína originální certifikace (VOC). Vína originální certifikace jsou přesně stanovena v zákoně č. 321/2004 Sb. o vinohradnictví a vinařství § 23.

Vína originální certifikace se snaží vyzdvihnout charakter a kvalitu vín pocházejících z vinic ležících ve schválených vinařských regionech. Členové sdružení vinařů vyrábějí vína VOC s povolením ministerstva zemědělství ČR. Vína originální certifikace splňují přísné zásady při pěstování hroznů a poté při výrobě vína. Vína VOC odpovídají minimálně jakostním požadavkům pro jakostní víno. VOC vína odráží tak zvaný terroir – region, z kterého hrozny pocházejí. Region, který je specifický svými přírodními podmínkami a unikátním půdním složením. Na zařídování vín k určitému VOC označení dohlíží zástupci Ministerstva zemědělství a zástupci sdružení. Vína označená kolkem na hrdlu láhve garantují původ a kvalitu dle jednoho z pěti sdružení. Kolem musí obsahovat identifikaci výrobce, číslo šarže vína, počet vyrobených lahví a evidenční číslo jakosti.⁵⁴

⁵³ Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. § 17 - §19
In: *Sbírka zákonů České republiky*. 28. 5 2004, částka 105/2004, s. 6490, ISSN 1802-8012

⁵⁴ Tamtéž

VOC Znojmo

VOC Znojmo, z. s. vzniklo jako první apelační systém v České republice. Zakladatelem byli Ing. Jiří Hort a Jaroslav Chaloupecký. Do VOC Znojmo patří tři nejtýpčtější odrůdy: Sauvignou, Ryzlink rýnský a Vel týnské zelené. Ideální přírodní a klimatické podmínky jsou studené větry z Českomoravské vrchoviny s vlivem řeky Dyje, Jevišovky a Jihlavy dodávají bílým vínům VOC Znojmo nezaměnitelnou kořenitou chuť. Vína s označením VOC Znojmo se vyrábí z hroznů vypěstovaných ve Znojemské podoblasti, která činí 3 530 hektarů vinic. VOC Znojmo sdružuje 19 členů.

Podmínky pro zařazení vín do VOC Znojmo:

- *„výrobce musí být členem VOC Znojmo, z. s.*
- *povoleny jsou pouze odrůdy Sauvignon, Ryzlink rýnský, Veltýnské zelené a jejich cuveé*
- *hrozny musí pocházet z registrovaných vinic*
- *Hrozny musí mít neméně 19° NM*
- *výnos nesmí překročit 2,5 kg na keř*
- *školení vína nesmí probíhat metodou „barikování“*
- *vína nesmí být vyrobena metodou dlouhodobého zrání na kvasničných kalech*
- *jablečno-mléčná fermentace je povolena*
- *zbytkový cukr ve víně je povolen do 25g/l*
- *obsah alkoholu ve víně je omezen na maximálně 13,9 % objemových*
- *vína musí výrazně vykazovat typické sensorické vlastnosti Znojemské podoblasti*⁵⁵

⁵⁵ *VOC Znojmo: Vína originální certifikace* [online]. [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://www.vocznojmo.cz/informace-o-sdruzeni/zpusoby-znaceni-vin/>

Obrázek 5 Identifikace vín VOC Znojmo

Zdroj: VOC Znojmo: Vína originální certifikace [online]. [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://www.vocznojmo.cz/informace-o-sdruzeni/zpusoby-znaceni-vin/>

VOC Pálava

Cílem VOC PÁLAVA z. s. je od roku 2012 vyrábět Ryzlink vlašský z Pálavských vrchů rozkládajících se mezi obcemi Perná, Horní Věstonice, Dolní Věstonice, Pavlov, Klentnice, Mikulov a Bavory. Celková plocha je 750 hektarů vinic, z čehož aktuální plocha vinic registrovaných pro výrobu vína VOC PÁLAVA čítá 14 hektarů. VOC PÁLAVA sdružuje šest členů. Vína mohou být školená, ale jen do té míry, aby nepřekryla typické senzorycké vlastnosti na jakost Ryzlinku vlašského VOC PÁLAVA. Vína musí být plněna do skleněných láhví o obsahu 0,5 nebo 0,75 litrů, které jsou zavřeny celokorkovými zátkami.

Podmínky pro přiznání označení VOC PÁLAVA:

- vína vyrobená členy Sdružení z hroznů odrůdy Ryzlink vlašský,
- na vinicích není povolena závlaha,
- povolena je pouze ruční sklizeň hroznů,
- hrozny musí být zpracovány bez exogenních enzymů a jiných maceračních přídavných látek,
- mošt musí mít 21° - 27° NM,
- důležitá je minimalizace šíření před kvašením, povoleno max. 50 mg SO₂/l moštu,
- není povoleno přidávat kyseliny askorbové,
- doporučuje se minimálně 4 – hodinová macerace,
- vína musí zrát na kvasnicích minimálně 60 dní od konce fermentace nebo 90 dní od sklizně,
- hrozny mohou mít nejvíce 12 g/l cukrů⁵⁶

„Ryzlink vlašský z Pálavy musí mít typicky zelenožlutou až sytě žlutou barvu s nádechem pálavské květeny, výraznou ovocnou vůni kompotovaných renklód a meruněk přecházející až do medově kořenitých tónů. Víno musí být plné, nazrálé, s buketem kandovaných citrusů a nedosušených teplomilných peckovin, s živou kyselinou a vrstvenou mineralitou typického pálavského terroir.“⁵⁶

Obrázek 6 Logo VOC PÁLAVA

Zdroj: VOC PÁLAVA: Víno originální certifikace [online]. ACTIVEMEDIA, 2016 [cit. 2016-08-03].

Dostupné z: <http://www.voc-palava.cz/>

V.O.C. MIKULOV

V roce 2011 bylo schváleno označení vín VOC MIKULOV, o. s. pro šest odrůd typických pro Mikulovskou podoblast. Schválenými odrůdami jsou Pálava, Ryzlink rýnský, Ryzlink vlašský, Rulandské bílé, Rulandské šedé a Rulandské modré. Sdružení VOC MIKULOV má dvanáct členů, z nichž zakladateli byli Ing. Petr Marcinčák BA, Ing. Hynek Holánek a pan Vojtěch Huserek.

Kritéria pro označení vín V.O.C MIKULOV:

- vína lze vyrábět v kvalitě odpovídající pro přípravu jakostních vín a mošt musí mít minimálně 21° cukernatosti,
- výnos vinice je maximální 7 tun na hektar,
- vinice musí být obdělávána šetrným způsobem k životnímu prostředí,
- hrozny musí být sbírány ručně,
- je zakázána metoda barikování a povolena jablečno-mléčná fermentace,
- objem láhví je maximálně 0,75 litrů a musí být uzavřena korkovým uzávěrem,

⁵⁶ VOC PÁLAVA: Víno originální certifikace [online]. ACTIVEMEDIA, 2016 [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://www.voc-palava.cz/>

- minimální cena vína je 150 Kč bez DPH za láhev 0,75 l.⁵⁷

Obrázek 7 Identifikace vín V.O.C MIKULOV

Zdroj: VOC MIKULOV [online]. 2015 [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://www.vocmikulov.cz/cz/podminky-pro-zarazeni-vin-do-voc-mikulov/>

VOC MODRÉ HORY

V roce 2011 obdrželo Občanské sdružení VOC Modré hory povolení vyrábět pouze z modrých odrůd vinné révy vína s označením VOC MODRÉ HORY. Modré odrůdy jsou nejtypičtěji pro svůj region a jsou jimi Frankovka, Svatovavřínecké a Modré Portugal. Vinice sdružení VOC Modré hory se nacházejí mezi výběžky Ždánického lesa až k Pálavským vrchům v regionu Hanáckého Slovácka. Do oblasti patří pět obcí: Němčičky u Břeclavi, Velké Pavlovice, Bořetice, Vrbice a Kobylí. Vína VOC MODRÉ HORY má povoleno produkovat 16 vinařů ze 130 ha vinic. Pro získání označení vín VOC MODRÉ HORY musí být vína maximálně suchá polosuchá s cukernatostí hroznů minimálně 19 °NM. Na trh lze uvádět vína po 18 měsíčním zrání a mladá rosé vína. Ve vínech nesmí být dominantní tón barikového sudu.⁵⁸

⁵⁷ VOC MIKULOV [online]. [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://www.vocmikulov.cz/>

⁵⁸ VOC MODRÉ HORY: originální terroir svahů pěti obcí [online]. 2013 [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.vocmodrehory.cz/>

Obrázek 8 Logo VOC MODRÉ HORY

Zdroj: VOC MODRÉ HORY [online]. 2013 [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.vocmodrehory.cz/ke-stazeni/>

VOC Blatnice

Označení vín VOC Blatnice vzniklo v dubnu 2013, které obdržel Cech blatnických vinařů z Bílých Karpat. Do vín VOC Blatnice patří čtyři bílé odrůdy – minerální Ryzlink rýnský, Rulandské bílé, Rulandské šedé a oblíbené Chardonnay. Tratě pro výrobu vín VOC Blatnice se nacházejí ve slovácké podoblasti nad úbočím Karpat. Vinař musí mít svou provozovnu registrovanou v obci Blatnice pod Svatým Antonínkem. VOC blatnice má aktuálně 24 členů.

Pravidla, která musí splňovat vína VOC Blatnice:

- cukernatost hroznů musí být minimálně 20° NM a je zakázána jakákoliv zvyšování cukernatosti,
- hrozny musí být sbírány ručně,
- nejsou povoleny barrique sudy, přidávání taninů a chipsů,
- z přípravků ke stabilizaci vína je povolen jen oxid siřičitý,
- je povolena jablečno-mléčná fermentace,
- vína se mohou prodávat nejdříve 5 měsíců od sklizně,
- vína mohou být prodávána v lahvích o velikosti maximálně 0,75 litrů a uzavřena kvalitním korkem nebo šroubovým uzávěrem.⁵⁹

59 VOC Blatnice: tradice a originalita z Bílých Karpat [online]. [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.vocblatnice.cz/>

Obrázek 9 Logo VOC Blatnice

Zdroj: VOC: Vína originální certifikace [online]. [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.vinarstvivotoc.cz/voc-sdruzeni/VOC-Blatnice?bid=10>

3.5 Organizace vinařství a vinohradnictví

3.5.1 Vládní organizace

Ministerstvo zemědělství – je ústředním orgánem státní správy pro zemědělství podle zákona č. 2/1969 Sb. a 272/1996 Sb.⁶⁰

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský – ústav existuje v rámci zákona č. 147/2002 Sb. a vykonává správní řízení, správní činnosti, odborné a zkušební úkony. Ústav se sídlem v Brně vykonává kontrolní a dozorové činnosti v několika oblastech. Pro sekci vinohradnictví především vydává rozhodnutí o registraci odrůd révy a udílení národních ochranných práv k půdě.⁶¹

Státní zemědělský intervenční fond – je právnickou osobou, jehož činnost se řídí zákonem č. 256/2000 Sb., zákona č. 128/2003 Sb. a zákona č. 85/2004 Sb. Fond administruje a kontroluje finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů. „V rámci Společné zemědělské politiky se v EU uplatňují tři zásady – společný trh pro zemědělské produkty při společných cenách, zvýhodnění produkce ze zemí Unie na úkor vnější konkurence a finanční solidarita – financování ze společného fondu, do kterého všichni přispívají.“⁶²

60 Víno z Moravy, víno z Čech [online]. [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/o-nas/institute/3529-ministerstvo-zemedelstvi-cr.html>

61 ÚKZÚZ: Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský [online]. [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/>

62 SZIF: Státní zemědělský intervenční fond [online]. [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/o-nas>

Státní zemědělská a potravinářská inspekce – kontroluje zemědělské výrobky a potraviny, což se vztahuje na jejich výrobu, uchování, přepravu i prodej včetně dovozu. Od roku 2015 kontroluje reklamu. Sleduje, a především kontroluje povinnosti vinařů, vyplývající z nařízení Komise č. 436/2009, zákona č. 231/2004 Sb. a zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích.⁶³

3.5.2 Nevládní organizace

Vinařský fond – vznikl v roce 2002 a jeho fungování je podrobena zákonu č. 321/2004 Sb., §31. Vinařský fond podporuje marketing vína, rozvoj vinařské turistiky, informuje veřejnost o vinohradnictví a vinařství a podporuje uchování a rozvoj vinohradnictví jako významné součásti evropského kulturního dědictví. Podpory vinařský fond poskytuje na základě vyhlášky č. 97/2006 Sb. Hlavním projektem fondu je v současné době projekt „Vína z Moravy, vína z Čech“.⁶⁴ Vinařský fond výroční zprávu nejpozději do 30. dubna následujícího kalendářního roku. Nejvyšším orgánem Vinařského fondu je Rada, která se skládá z 11 členů, které jmenuje ministr zemědělství na čtyři roky. Radu upravuje zákon č. 321/2004 Sb. O vinohradnictví a vinařství v paragrafu 32. Statutárním orgánem Fondu je Ředitel, který řídí činnost Fondu a v zákoně je uveden paragrafem 33. Rada má kontrolní orgán s názvem Fond, který je zakotven v zákoně č. 321/2004 Sb. §34. Dozorčí rada kontroluje hospodaření s majetkem, využívání a poskytování podpor Fondu.⁶⁵

Svaz vinařů České republiky, z. s. – byl založen v roce 1993 a hájí zájmy pěstitelů hroznů a výrobců vína v České republice i vůči zahraničí. Svaz vinařů se podílí na legislativních procesech a předpisech Evropské unie. Také vydává odborný časopis Vinařský obzor.⁶⁶

Národní vinařské centrum, o. p. s. – založeno Svazem vinařů, ZO CSOP ADONIS č. 56/03 Mikulov a Památkem Jižní Moravy, o. p. s. v roce 2001. Obecně prospěšná společnost Národní vinařské centrum sídlí v prostorách zámku ve Valticích. V zámeckých sklepech je

63 SZPI: Státní zemědělská a potravinářská inspekce [online]. 2016 [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <http://www.szpi.gov.cz/clanek/vino.aspx>

64 Vinařský fond: Česká republika [online]. [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <http://www.vinarskyfond.cz/cz/hlavni-stranka>

65 Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 28. 5 2004, částka 105/2004, s. 6490, ISSN 1802-8012

66 Svaz vinařů České republiky [online]. [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <http://www.svcr.cz/o-svazu-vinaru-ceske-republiky>

celoroční veřejně přístupná degustační expozice Salon vín ČR, kde jsou umístěna vína, která byla vybrána na každoroční soutěži a oceněna titulem „Salon vín ČR“. Národní vinařské centrum pořádá školení a semináře, je vydavatelem vinařské literatury, správcem webové stránky: www.wineofczechrepublic.cz a organizátorem soutěže vín GRAND PRIX VINEX.⁶⁷

Spolek EKOVIN – zkratka spolku vznikla ze spojení slov EKOlogická a INtegrovaná produkce hroznů a vína. Spolek složený z vinařů a vinohradníků se zabývá integrovanou ochranou a ekologickou produkcí hroznů a vína. Hlavním cílem spolku je propagace moderních technologií šetrných k životnímu prostředí.⁶⁸

Cech českých vinařů – sdružuje vinaře a vinohradníky z vinařské oblasti Čechy. Cech českých vinařů vznikl v roce 1968 a sídlí v Mělníku. Cech slouží především k výměně zkušeností a názorů a svou činností pomáhá k upevnování pozic pěstitelů révy vinné a výrobců vína na trhu. Cech českých vinařů dále pořádá semináře, výstavy a přehlídky vín. Vydává dokumenty s vinařskou tematikou a ročenku s názvem Český vinař.⁶⁹

MORAVÍN, svaz moravských vinařů, o. s. – je dobrovolné sdružení téměř 300 pěstitelů révy vinné a výrobců vína. Svaz moravských vinařů byl založen v roce 1964 a jeho hlavní náplní je vzdělávací a osvětová činnost. Svaz organizuje semináře na aktuální témata, přednášky, zájezdy s vinařskou tematikou po vinařských oblastech, poskytuje poradenskou činnost a propaguje na vinohradnictví a vinařství.⁷⁰

Asociace sommelierů ČR – vznikla v roce 1997 a v roce 1998 byla přijata do Mezinárodní asociace sommelierů (ASI). Asociace pořádá semináře, sommelierské soutěže, gastronomické veletrhy a kurzy pro sommelieriery a hotelové školy. V čele Asociace sommelierů ČR s téměř 300 členy je prezident Martin Pastyřík.⁷¹

67 Národní vinařské centrum: obecně prospěšná společnost[online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://www.vinarskecentrum.cz/o-nas-aktivita-nvc/>

68 EKOVIN [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://www.ekovin.cz/svaz-integrované-produkce-hroznu-a-vina>

69 Vína z Moravy, vína z Čech: Cech českých vinařů [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/>

70 MORAVÍN: svaz moravských vinařů [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://www.moravin.eu/44-moravin-svaz-moravskych-vinaru-o-s>

71 Asociace sommelierů Česká republika [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://www.sommeliers.cz/>

Vinařská akademie Valtice, o. s. – je občanské sdružení vzniklé v roce 1996 za účelem vzdělávání a podpory vinařství v České republice. Akademie pořádá kurzy a akce, kterým se snaží přiblížit tematiku vína jak začátečníkům, tak i profesionálním pracovníkům s vínem.⁷²

Vinařská Unie ČR – je sdružení nejvýznamnějších tuzemských vinařství. Podporuje rozvoj vinařství a vinohradnictví v České republice a poskytuje profesní poradenství. Vinařská Unie ČR zastupuje přes 20 společností, kteří se podílejí na produkci tuzemského vína ze 40 procent.⁷³

Vinařská asociace ČR – dobrovolné a odborné sdružení vinařů a obchodníků s vínem. Zastupuje a bojuje za podporu malých a středních subjektů.⁷⁴

3.5.3 Mezinárodní organizace

Mezinárodní organizace pro révu a víno (OIV) – mezivládní organizace sídlící v Paříži je vědeckotechnického charakteru založena roku 2001 navazující na Mezinárodní úřad pro víno založeného v roce 1924. Česká republika je členem organizace od roku 1993. Současně má OIV 46 členů, reprezentuje 85 % světové výměry vinic a 95 % světové produkce a spotřeby vína. OIV vydává doporučení a návrhy, která přecházejí v normy prezentované ve formě kodexů, týkající se výroby a uvádění vinařských výrobků na trh. OIV je tvůrce mnoha statistik, dokumentů a databází s vinařskou tematikou.⁷⁵ Aktuálně má česká republika v OIV po dlouhé době české zastoupení, Ing. Ondřej Mikeš, Ph.D. je prezident sub-komise pro metody analýzy OIV.⁷⁶

Sdružení evropských vinařských regionů (Association of the European Grape-growing Regions - AREV) – organizace vznikla v roce 1988 a jejími členy jsou zástupci vinařských

⁷² Vinařská akademie Valtice, o. s.: Vzdělání o víně [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: http://www.vinarska-akademie.cz/o_nas/default.htm

⁷³ Vinařská Unie ČR [online]. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://www.vinarskaunie.cz/>

⁷⁴ Vinařská asociace ČR [online]. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://www.vinarskaasociace.cz/asociace/1-Nase-Stanovy>

⁷⁵ EUR-Lex: Access to European Union law EUR-Lex Access to European Union law [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52008PC0577>

⁷⁶ SZPI: Státní zemědělská a potravinářská inspekce [online]. 2016 [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <http://www.szpi.gov.cz/clanek/cesko-po-osmaosmdesati-letech-ve-vedeni-oiv-mezinarodni-organizace-pro-revu-a-vino.aspx>

svazů v jednotlivých členských regionech (CEPV), kterých je nyní 75. Českou republiku zastupuje především Svaz vinařů České republiky. AREV je partnerem Komise ES při přijímání nových předpisů ES sektoru vína a napomáhá vzájemnému porozumění v Evropě při prosazování zájmů svých členů. Její snahou je stanovit hlavní směry politiky vína schopné kombinovat průmysl s celkovými zájmy, od výrobce až ke spotřebiteli, s charakteristickými rysy a tradicí každého jednotlivého regionu.⁷⁷

3.6 Podpory vinohradnictví a vinařství

3.6.1 Podpory v rámci Programu rozvoje venkova 2014-2020

Program rozvoje venkova je pětiletý programový dokument schválený Evropskou komisí. Na základě tohoto programu jsou schváleny podpory do českého zemědělství v částce téměř 97 miliard Kč, 63 miliard Kč z Evropské unie a 34 miliard z rozpočtu České republiky. „*Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí od zemědělství nebo krajinná infrastruktura.*“⁷⁸ V souladu Programu rozvoje venkova jsou všechny poskytované dotace v České republice.

3.6.2 Národní dotace

Národní dotace vyplývají ze zákona č. 252/1997 Sb. o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů vydávající Ministerstvo zemědělství na příslušný kalendářní rok v návaznosti na schválený rozpočet. Dotační programy slouží k podpoře restrukturalizace a zvýšení konkurenceschopnosti českého agrárního sektoru. Stát dotacemi přispívá z národních zdrojů na udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkova.⁷⁹

Níže uvedené druhy dotací vycházejí z Praktické příručky Ministerstva zemědělství z roku 2015 s názvem: Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok

⁷⁷ AREV: *assembly of european wine regions* [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://www.arev.org/en>

⁷⁸ CZIF: *Státní zemědělský intervenční fond* [online]. [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

⁷⁹ *Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2015 na základě §1, §2 a §2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů: praktická příručka*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2015.

2015 na základě zákona o zemědělství č. 252/1997 Sb., §1, §2 a §2 d, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Praktická příručka“) a vyplacené dotace za rok 2014 vychází ze Situační a výhledové zprávy: Réva vinná a víno, vydané ministerstvem zemědělství České republiky v roce 2015.

1) **Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách** – účelem je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality pěstované plodiny. Podpora je poskytována na základě čl. 14 nařízení Komise (EU) č. 702/2014 na vybudování kapkové závlahy ve vinicích a školkách mimo hlavní město Prahu. Výše dotace činí maximálně 60 000 Kč na jeden hektar nové kapkové závlahy.

2) **Podpora ozdravování polních a speciálních plodin** – která má za cíl: „... zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.“⁸⁰

Předmětem dotace je ozdravení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin, révy a chmele v České republice od hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin.

Dalším předmětem dotace je podpora určená na testování množitelského materiálu s využitím imonoenzymatických metod a metod PCR a podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým a abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou révy a ozdravování genotypů révy.

3) **Poradenství a vzdělání, Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu** – předmětem dotace je „*publikace doporučovaných odrůd a souvisejících informací poskytované pěstitelům zdarma.*“⁸¹ Dotace je určena pouze pro pěstitelský svaz a lze vyplatit až 80 % prokázaných přímých nákladů.

4) **Podpora evropské integrace nevládních organizací** – účelem je zvýšení efektivnosti a odborné úrovně nevládních organizací. Předmětem dotace je pro vinařství je mezinárodní Sdružení evropských vinařských regionů (AREV). Subjektem je „*česká*

⁸⁰ *Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2015 na základě §1, §2 a §2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů: praktická příručka.* Praha: Ministerstvo zemědělství, 2015.

⁸¹ *Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2015 na základě §1, §2 a §2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů: praktická příručka.* Praha: Ministerstvo zemědělství, 2015.

*stavovská agrární nevládní organizace s významnou celostátní působností v zemědělsko-potravinářském komplexu, s minimální dobou registrace 2 roky k datu podání žádosti o dotaci a minimálním počtem 150 členů (PO i FO, u kolektivních členů se započítávají jejich jednotliví členové), která je členem ve vyjmenovaných mezinárodních organizacích.*⁸² Výše dotace je vyplacena dle členských příspěvků, jízdních dokladů nutných k jednání s mezinárodní organizací.

V České republice požadavky na dotaci splňuje Svaz vinařů ČR.

5) Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu – dotaci lze získat například na nové technologie, modernizaci výrobních zařízení, investice související se zásadní změnou výrobního postupu stávající provozovny či zavádění technologie šetrné k životnímu prostředí.

3.6.3 Podpory z prostředků Vinařského fondu

Vinařský fond podporuje marketing vína, rozvoj vinařské turistiky a informuje veřejnost o vinařství v České republice. Činnost fondu je upravena Zákonem č. 321/2004 Sb., §31 odst. 4 a žádostí o poskytnutí podpory dle vyhlášky 97/2006 Sb. Příjmy Vinařského fondu tvoří především odvody, podpora státu, dotace a další příjmy, které jsou přesně uvedeny v zákoně č. 321/2004 Sb., § 35. Účelové využití příjmů Vinařského fondu je stanoveno § 36 zákona č. 321/2004 Sb. Vinařský fond se zabývá v posledních letech nejvíce budováním značky Vína z Moravy, Vína z Čech.

Řada aktivit probíhala s Národním vinařským centrem, kterému Vinařský fond financoval výrobu a distribuci propagačních materiálů.⁸³

⁸² *Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2015 na základě §1, §2 a §2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů: praktická příručka.* Praha: Ministerstvo zemědělství, 2015.

⁸³ *Výroční zpráva Vinařského fondu: za rok 2015* [online]. Brno, 2016 [cit. 2016-08-13]. Dostupné z: <http://www.vinarskyfond.cz/cz/o-vinarskem-fondu/informace/vyrocnizpravy>

3.6.4 Podpory poskytované PGRLF

(Podpůrná a garanční rolní a lesnický fond, a.s.)

PGRLF je finanční a servisní organizace pro české zemědělce a venkov založen v roce 1993 Ministerstvem zemědělství ČR. PGRLF poskytuje podpory na investice z prostředků České republiky, které nelze uplatnit v rámci Programu rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Předem činnosti PGRLF je subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, zabývajících se zpracováním produkce ze zemědělské výroby a finanční podpora pojištění. V současné době zahrnuje 15 programů, které se dělí do tří okruhů, ve kterých jsou vybrány programy pro vinařství a vinohradnictví:

- Podpora úroků – Zemědělec, Podpora nákupu půdy
- Podpora pojištění – Podpora pojištění plodin
- Úvěry a garance – Úvěry na nákup půdy, Podpora na nákup půdy – snížení jistiny úvěru, Sociální zemědělství, Zajištění úvěrů, Investiční úvěry, Provozní úvěry

Právním základem programů je: „... *nařízení Komise (EU) č. 1408/2013 ze dne 18. prosince 2013 o používání článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v odvětví zemědělství.*“⁸⁴ S výjimkou programu Zemědělec, kde jsou právním základem pokyny Evropské unie ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech na období 2014 až 2020. Kromě programu Zemědělec jsou dotace poskytovány malým a středním podnikům, kterými se rozumí podnik, který zaměstnává méně než 250 osob a roční obratem méně než 50 mil. eur a/nebo jehož bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje částku 43 mil. eur.

Program Zemědělec

Program Zemědělec je určen prvovýrobcům na podporu investic s dlouhodobým investičním záměrem, jakými je například investice do strojního zařízení, vybavení a technologických celků či výstavba nemovitého majetků v zemědělských závodech s ohledem na restrukturalizaci, zvýšení efektivity, modernizaci, snížení výrobních

⁸⁴ PGRLF: *Podpůrný a garanční lesnický fond, a. s.* [online]. [cit. 2016-08-14]. Dostupné z: <http://www.pgrlf.cz/programy/podpora-uveru/podpora-nakupu-pudy/>

nákladů či zlepšení jakosti. Podpora je poskytována ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytovaných komerčními subjekty. Maximální míra podpory je 50 % způsobilých investic. Aktuální sazba podpory je 2,5 % p. a. Mladým podnikatelům, kteří nedovršili 40 let, se sazba zvyšuje o 1 %. Částka podpory nesmí překročit 10 mil. Kč za rok a doba, přičemž doba úvěru nepřesáhne 8 let. U nemovitého majetku nesmí částka ročně přesáhnout 50 mil. Kč a doba úvěru je maximálně 20 let. Žadatel musí dosahovat alespoň 25 % příjmů ze zemědělské výroby nebo z činnosti v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby.⁸⁵

Program Podpora nákupu půdy

Úvěr je v rámci programu poskytován na nákup nestátní zemědělské půdy. Úvěr je určen prvovýrobcům dosahující příjmy ze zemědělské výroby alespoň 25 % z celkových příjmů minimálně po dobu 5 let. Žadatel musí na nakoupené půdy hospodařit minimálně pět let. Cena nakoupené půdy nesmí být nižší než 100 tisíc. Kč a maximální výše úvěru je 10 mil. Kč. Dotace jsou formou části úroků z úvěrů zpětně vyplácené dvakrát do roka. Maximální procentní sazba podpory je 5 % p. a. při úrokovém zatížení příjemce podpory je minimálně 0,5 % p. a.⁸⁶

Program Podpora pojištění

Cílem programu Podpora pojištění je zpřístupnění pojistné ochrany, aby bylo dosaženo vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Účelem je částečná kompenzace pojistného vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin. Forma podpory je neinvestiční, tedy přímá podpora. Podpora je poskytnuta pěstiteli, který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné v minimální výši 1 000 Kč za příslušný rok. Pojištění je smloueno na ztráty způsobené přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy nebo škůdci rostlin. Vinná réva je speciální plodinou,

⁸⁵ PGRLF: *Podpůrný a garanční lesnický fond, a. s.* [online]. [cit. 2016-08-14]. Dostupné z: <http://www.pgrlf.cz/programy/podpora-uveru/program-zemedelec/>

⁸⁶ *Tamtéž*

z čehož plyne výše podpory v rozmezí od 25 % až 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění za rok.⁸⁷

Program Úvěry na nákup půdy

Cílem programu je poskytnutí úročeného úvěru s možností snížení jistiny v maximálním korunovém ekvivalentu 15 000 EUR na pořízení nestátní zemědělské půdy. Příjemce úvěru musí hospodařit na nakoupené půdě po celou dobu splácení úvěru, minimálně 5 let. Nakoupená půda nesmí být předmětem smluvního převodu nebo pronájmu. Podpora je poskytnuta na nákup zemědělské půdy s průměrnou jednotkovou kupní cenou v maximální výši 25 Kč/ m². Maximální výše úvěru je 5 mil. Kč se splatností do 20 let s čtvrtletní splátkou jistiny.⁸⁸

Podpora nákupu půdy – snížení jistiny úvěru

Program Podpora nákupu půdy se snížením jistiny úvěru má stejné cíle i podmínky s programem Úvěry na nákup půdy se dvěma rozdíly. Prvním je, že nakupované zemědělské pozemky mohou tvořit i jiné pozemky jako jsou například zastavěné plochy nebo vodní plochy za předpokladu, že jejich výměra nepřesáhne 20 % nakupované půdy a tvoří logickou součást nakupované nestátní zemědělské půdy. Druhým rozdílem je splácení jistiny Úvěru dle platného splátkového kalendáře, které doloží do 31. 3. následujícího roku PGRLF, a. s. po dobu minimálně 5 let. Poskytnutí podpory bude po předložení potvrzení o ukončení čerpání Úvěru.⁸⁹

Program Sociální zemědělství

Program je určena pro prvovýrobce zaměstnávající pracovníky se zdravotním postižením. Podpora je poskytnuta formou úročeného úvěru s možností snížení jistiny úvěru do maximální výše korunového ekvivalentu 15 000 EUR. Podpora musí být využita na úhradu nákladů spojenou s vytvořením pracovních podmínek pro zdravotně postižené zaměstnance. Příjemce podpory musí splňovat speciální kritéria.

⁸⁷ PGRLF: *Podpůrný a garanční lesnický fond, a. s.* [online]. [cit. 2016-08-14]. Dostupné z: <http://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/>

⁸⁸ PGRLF: *Podpůrný a garanční lesnický fond, a. s.* [online]. [cit. 2016-08-14]. Dostupné z: <http://www.pgrlf.cz/programy/uvery-a-zajisteni/uvery-na-nakup-pudy/>

⁸⁹ PGRLF: *Podpůrný a garanční lesnický fond, a. s.* [online]. [cit. 2016-08-14]. Dostupné z: <http://www.pgrlf.cz/programy/uvery-a-zajisteni/podpora-nakup-pudy-snizeni-jistiny-uveru/>

3.6.5 Podpory v rámci Společné organizaci trhu (SOT) s vínem

Pro sektor vinařství existuje podpora na Restrukturalizaci a přeměnu vinic, která se řídí nařízením vlády č. 142/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podpora je vyplácena z prostředků Evropské unie na opatření:

a) Změnu odrůdové skladby vinice

Výměna je možná moštovou odrůdou pro nejméně 3000 ks na 1 ha osázené plochy. Výše podpory je 365 000 Kč/ha vinice v případě vyklučení vinice, bez předchozího vyklučení je podpora 290 000 Kč na 1 ha vinice.

b) Přesun vinic do svahu

Nová vinice musí mít průměrnou svažítost minimálně 12,5 stupně. Výsadba je možná keři registrované odrůdy nejméně 2 500 keřů na 1 ha osázené plochy vinice. Vzniklý nárok na podporu je ve výši 400 000 Kč/ha, bez předchozího vyklučení vinice je podpora 325 000 Kč/ha.

c) Technika zlepšující obhospodařování vinic

Výsadba nebo dosadba je provedena registrovanou odrůdou vinné révy neméně 3 572 ks na 1 ha osázené plochy vinice a musí dojít ke zvýšení počtu kusů keřů na 1 ha osázené plochy minimálně o 1 000 kusů na původní počet keřů. Snížení produkce vinné révy při zvýšení počtu keřů révy vinné činí 150 000 Kč/ha při vyklučení, pokud vinici nebylo třeba vyklučit podpora je ve výši 75 000Kč/ha.⁹⁰

Výměna osázené plochy nebo součet osázené plochy u všech třech opatření nesmí klesnout pod 0,2 ha. Výměna skladby vinice je možná jen moštovou odrůdou registrovanou v České republice nebo v jiném členském státu Evropské unie. O podporu je nutné žádat před zahájením realizace nejpozději do 30. dubna daného roku. Výše podpory je nejvýše 75 % skutečně vynaložených nákladů. Pokud je žadatelem mladý vinohradník dle §7 nařízení vlády č.142/2014 Sb. fond připočte 30 000 Kč na 1 hektar osázené plochy vinice. Pokud se nachází v preferované oblasti, částka se zvyšuje na 50 000 Kč/ha.⁹¹

⁹⁰ Nařízení vlády č. 245/2004 Sb. o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem § 8d. Dostupné také z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/legislativa/legislativa-cr/sot-vino/100049084.html>

⁹¹ Příručka pro žadatele: Restrukturalizace a přeměna vinice [online]. [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/restrukturalizace-vinic#>

3.6.6 Podpory v rámci Jednotné platby na plochu (SAPS)

SAPS je zkratka anglického Single area payment scheme a snahou je zaručit pěstitelům stejnou výši podpory nezávisle na tom, co produkují. SAPS upravuje nařízení vlády č. 47/2007 Sb. Dotace podporuje zemědělce hospodařící na minimálně 1 ha půd, které jsou registrovány v evidenci LPIS. Výše sazby na 1 ha je každoročně schvalována Ministrem zemědělství. Podpory jsou vypláceny z rozpočtu Evropské Unie.⁹²

Greeling

Greeling, neboli Platba na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí je nedílnou součástí SAPS. Greeling je jakýsi příplatek k SAPS, který je vyplácen v samostatné platbě. Výplaty SAPS jsou vypláceny do konce kalendářního roku, ve kterém žadatel podával žádost. Greeling je vyplácen až následující rok. Žadatel dotace musí být evidován ve Veřejném registru půdy (LPIS) a doručit žádost do 31. srpna 2016.

Platba pro mladé zemědělce

Účelem platby je podpora začínajících podnikatelů v zemědělství. Na platbu mají nárok příjemci jednotné platby na plochu (SAPS). Platba je násobkem hodnoty, která odpovídá 25 % platby v rámci režimu SAPS počtem způsobilých hektarů do maximální výše 90 ha. Fyzickým osobám je podpora přiznána u osob mladších 40 let, která je většinovým společníkem. Platba je poskytnuta nejvýše pět let.⁹³

⁹² SZIF: *Státní zemědělský intervenční fond* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-08-14]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/saps>

⁹³ *Tamtéž*

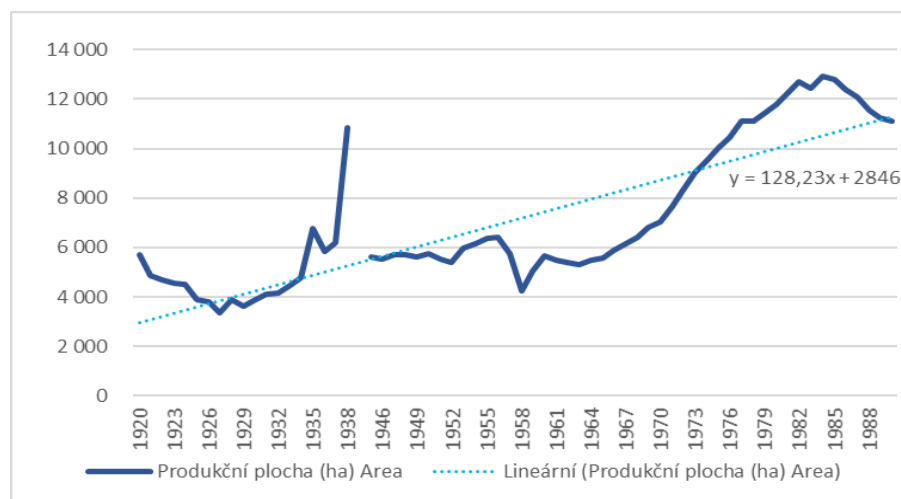
4 Vlastní práce

4.1 Vývoj vinařství v České republice

4.1.1 Viniční plochy

Množství viničních ploch znázorněné na Graf 1 Vývoj produkčních ploch od roku 1920 do roku 1990 má v České republice rostoucí trend o 128,23 ha. Výsadba nových vinic byla velmi podporována za doby Karla IV. V 16. století bylo přibližně 23 500 hektarů vinic. Což bylo nejvíce v celé historii. Velký propad nastal okolo roku 1860, kdy celou Evropu postihl révokaz. Následné vštěpování amerických sazení mělo za následek nárůst množství viničních ploch, především v roce 1938 10 860 hektarů. V době Socialistického Československého státu zaujímaly vinice vyšších hodnot z hlediska množství hektarů vinic, ale na vinicích bylo vysázeno malé množství keřů vinné révy, díky snaze o mechanizaci vinohradů. Dosahováno bylo nízké sklizni. Po roce 1990 se vinařství vrací k soukromým majitelům a množství viničních ploch se postupně zvyšuje.⁹⁴

Graf 1 Vývoj produkčních ploch od roku 1920 do roku 1990

Zdroj: Vlastní zpracování dle: Šetření o vinicích - 2009. In: Český statistický úřad [online]. 2011 [cit. 2017-01-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>

⁹⁴ Šetření o vinicích - 2009. In: Český statistický úřad [online]. 2011 [cit. 2017-01-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz>

Tabulka 11 Vývoj viničních ploch v letech 1996 - 2015 je vyčíslena obhospodařovaná viniční plocha a výsadba nových vinic. V posledních dvaceti letech od roku 1996 do roku 2015 byla velikost obhospodařovaných vinic 15 298 ha s průměrné tempo růstu ploch vzrostlo o 2,27 %. Největší meziroční nárůst obhospodařovaných ploch vinic byl v roce 2004 34,69 %. Nárůst viničních ploch byl zapříčiněn dotacemi, které byly poskytovány na výsadbu vinic, a které byly ukončeny a také možností vysadit nové vinice, jelikož jejich množství je regulováno Evropskou Unií. Vývoj viničních ploch je graficky znázorněn na Graf 2 Obhospodařovaná viniční plocha v letech 1996 - 2015.

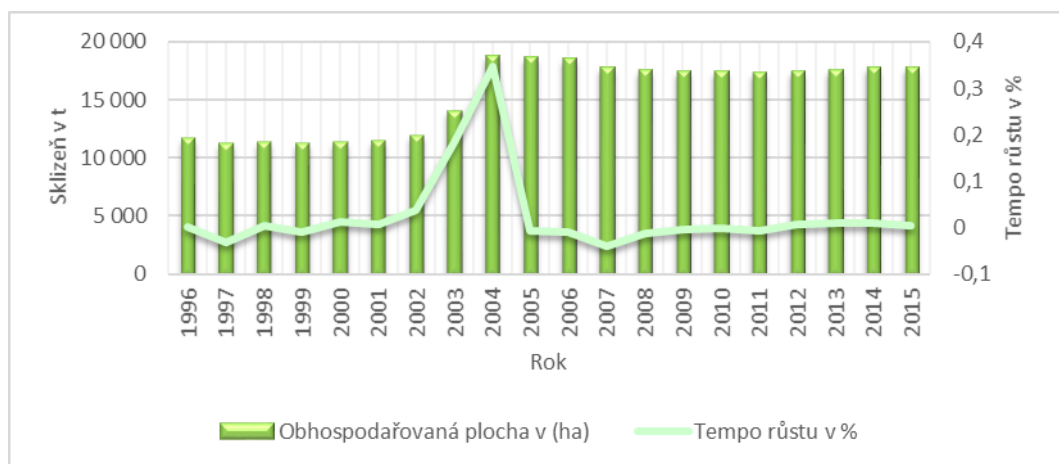
9 918 ha nových vinic bylo vysazeno v letech 1996-2015. Výsadba vinic průměrně rostla o 1,09 %. Velké množství nových vinic bylo vysazeno v roce 2002, 1100 ha, šlo o meziroční nárůst ve výsadbě vinic o 66,67 %. V následujících letech 2003 a 2004 bylo nadprůměrné množství vysazených hektarů vinic, jak vidět na Graf 3 Výsadba vinic v letech 1996 - 2015. Důvodem snížení výsadby vinic po roce 2004 je ukončení poskytovaných podpor, a především regulace ze strany Evropské Unie, kdy nebylo povoleno zakládání nových vinic. Dotace na výsadbu nových vinic byly poskytovány Ministerstvem zemědělství ČR od roku 1994 až 2004. Do roku 2004 bylo hlavní činností Vinařského fondu podpora výsadby vinic. V současné době lze každoročně zvýšit množství vinic o 1 % z celkové plochy vinic.

Tabulka 11 Vývoj viničních ploch v letech 1996 - 2015

Rok	Obhospodařovaná plocha v (ha)	Tempo růstu v %	Výsadba vinic (ha)	Tempo růstu v %
1996	11 540	.	350	.
1997	11 183	-3,09%	300	-14,29%
1998	11 232	+ 0,44%	260	-13,33%
1999	11 110	-1,09%	320	+ 23,08%
2000	11 236	+ 1,13%	460	+ 43,75%
2001	11 317	+ 0,72%	660	+ 43,48%
2002	11 742	+ 3,76%	1100	+ 66,67%
2003	13 891	+ 18,30%	1608	+ 46,22%
2004	18 710	+ 34,69%	1900	+ 18,11%
2005	18 554	-0,83%	132	-93,05%
2006	18 395	-0,86%	154	+ 16,76%
2007	17 662	-3,99%	163	+ 5,86%
2008	17 419	-1,38%	139	-14,80%
2009	17 359	-0,35%	248	+ 78,47%
2010	17 338	-0,12%	214	-13,83%
2011	17 198	-0,81%	334	+ 56,23%
2012	17 313	+ 0,67%	404	+ 20,80%
2013	17 464	+ 0,87%	390	-3,38%
2014	17 611	+ 0,85%	348	-10,83%
2015	17 678	+ 0,38%	435	+ 24,98%

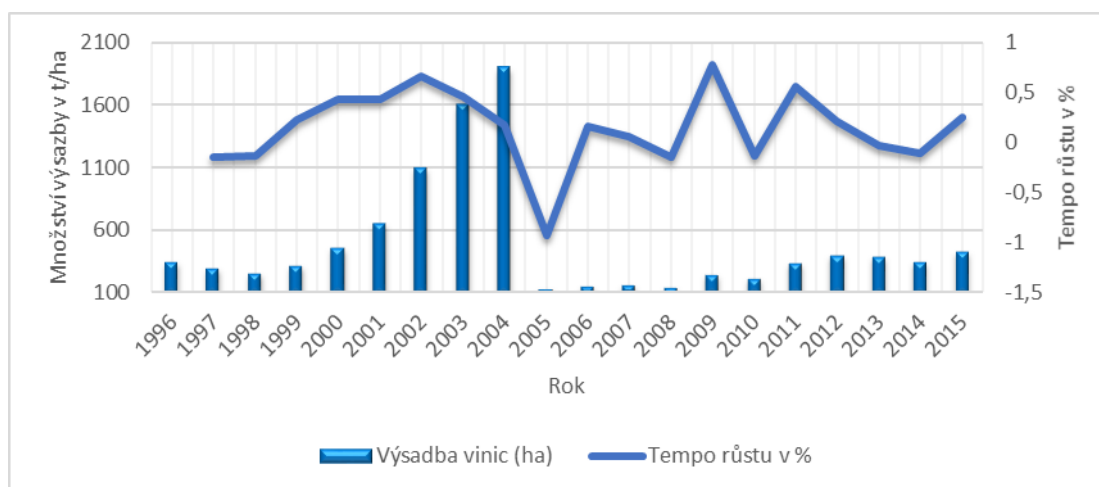
Zdroj: vlastní zpracování dle Mze - situační a výhledové zprávy 1996 – 2016

Graf 2 Obhospodařovaná viniční plocha v letech 1996 - 2015

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 11

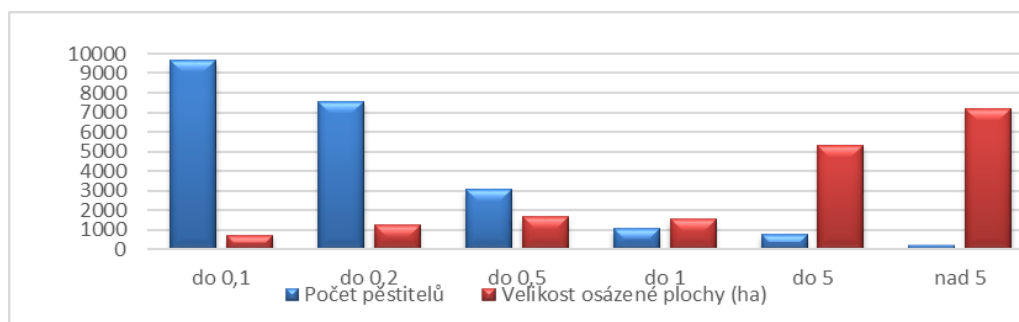
Graf 3 Výsadba vinic v letech 1996 - 2015

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 11

Obhospodařovaná plocha vinic v roce 2015 byla téměř 17 678 hektarů, které obhospodařovalo 18 304 pěstitelů. Jak je vidět na Graf 4 Struktura velikosti vinic v roce 2015 dle velikosti osázené plochy a počtu pěstitelů došlo ke zvýšení koncentrace vinic o velké rozloze (nad 5 ha) u malého počtu velkých pěstitelů. Přesněji 41 % z celkové výměry vinic je soustředěno ve vinicích nad 5 hektarů. A naproti tomu 43 % pěstitelů vlastní vinice do 0,1 hektaru.

Graf 4 Struktura velikosti vinic v roce 2015 dle velikosti osázené plochy a počtu pěstitelů

Zdroj: vlastní zpracování dle: *Situační a výhledová zpráva 2016*

Dvě třetiny (12 115,06 ha) obhospodařované plochy vinic v České republice tvoří bílé moštové odrůdy, jednu třetinu (5 503,77 ha) zaujímají moštové odrůdy modré a 0,5 % připadá na stolní a podnožové odrůdy. Nejčastějšími vysazovanými odrůdami je Pálava,

Veltlínské zelené a Rulandské šedé z bílých moštových odrůd a Rulandské modré, Modré Portugal a Merlot z modrých moštových odrůd.⁹⁵

4.1.2 Výnosnost a sklizeň hroznů révy vinné

Tabulka 12 **Sklizeň vinných hroznů** ukazuje celkovou sklizeň a její přepočtení na hektar v letech 1996 až 2015, kdy došlo k nárůstu za sledované období o 1 096 ha a průměrná sklizeň je 68 458 ha ročně. Nejnižší množství sklizených vinných hroznů bylo v roce 1997, 2006 a 2010, kdy bylo nepříznivé počasí pro vinnou révu. V roce 1997 zapříčinily nízkou sklizeň silné mrazy na přelomu roku 1997 a 1998, napadení peronosporu a také krupobití. V roce 2006 byla velmi krutá zima a docházelo k vymrznutí oček a v roce 2010 bylo velké množství srážek a poté málo slunečního svitu potřebného k dozrání hroznů. Při sledování tempa meziročního růstu v nepříznivých letech nedochází k příliš velkému snížení, například v roce 2010 došlo ke snížení sklizně hroznů oproti minulému roku o 33,19 %. Velkým rozdílům v tempu růstů dochází následující rok, v roce 2011 došlo k meziročnímu nárůstu o 98,71 %, roce 2007 je meziroční nárůst o 71,81 %. Prakticky po třech výše zmíněných kritických letech dochází vždy další rok k nadprůměrné sklizni vinných hroznů. V posledním sledovaném roce 2015 bylo sklizeno 90 608 tun hroznů. Nárůst o 42,62 % oproti roku 2014, kdy bylo nepříznivé počasí. V první polovině roku 2014 byla sucha a na konci léta přišly přívalové deště díky nimž hrozny začaly nahnávat a nedosáhly optimální zralosti.

Průměrné výnosy neboli výnosnost ze sklizených hroznů vinné révy v letech 1996-2015 jsou znázorněny na Graf 6 Průměrný výnos ze sklizených vinných hroznů. Nízké výnosy z vinných hroznů jsou především díky vysazování kvalitních odrůd od roku 1995 na úkor odrůd poskytujících vysoké výnosy, neboť se vína zařídují dle germánského systému značení, tedy dle cukernatosti hroznů. Průměrná výnosnost vinné révy byla za posledních 20 let v rozmezí od 2,87 do 6,04 t/ha. Nejnižší výnosnost 2,87 t/ha bylo dosaženo v roce 2010, kdy byla nízká i celková sklizeň. Naopak nejvyšší výnosnosti 6,04 t/ha bylo

⁹⁵ *Situační a výhledová zpráva: RÉVA VINNÁ A VÍNO* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2016 [cit. 2017-01-28]. ISBN 978-80-7434-316-2. ISSN 1211-7692. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/504109/SVZ_Vino_2016.PDF

dosáženo v roce 1996, 1999 a 2001. Nejvyšší meziroční nárůst výnosnosti byl ve sledovaných letech v roce 2011 o 98,61 %. Vysoká průměrná výnosnost byla zapříčiněna vysokým množstvím sklizených vinných hroznů. Za sledované období průměrný výnos vykázal pokles o 0,28 %, došlo tedy ke snížení o 0,044 t/ha.

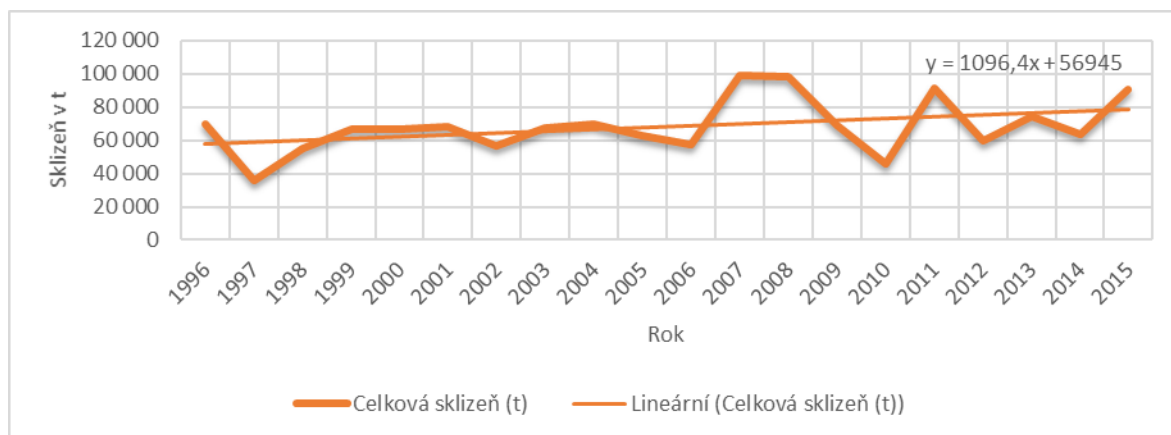
Výnos ze sklizně hroznů v roce 2015 se meziročně zvýšil o 42,18 %, výnos byl 5,73 t/ha a přesáhl desetiletý průměr, který byl 5,1 t/ha.

Tabulka 12 Sklizeň vinných hroznů

Rok	Celková sklizeň (t)	Tempo růstu v %	Výnos (t/ha)	Tempo růstu v %
1996	69 694	.	6,04	.
1997	35 758	-48,69%	3,2	-47,02%
1998	55 172	+ 54,29%	4,91	+ 53,44%
1999	67 073	+ 21,57%	6,04	+ 23,01%
2000	66 937	-0,20%	5,96	-1,32%
2001	68 346	+ 2,10%	6,04	1,34%
2002	56 682	-17,07%	5,25	-13,08%
2003	67 412	+ 18,93%	5,7	+ 8,57%
2004	69 733	+ 3,44%	5,38	-5,61%
2005	62 597	-10,23%	4,39	-18,40%
2006	57 635	-7,93%	3,71	-15,49%
2007	99 029	+ 71,81%	5,82	+ 56,87%
2008	98 323	-0,71%	6,03	+ 3,61%
2009	68 737	-30,09%	4,27	-29,19%
2010	45 923	-33,19%	2,87	-32,79%
2011	91 253	+ 98,71%	5,7	+ 98,61%
2012	59 990	-34,26%	3,83	-32,81%
2013	74 721	+ 24,56%	4,77	+ 24,54%
2014	63 533	-14,97%	4,03	-15,51%
2015	90 608	+ 42,62%	5,73	+ 42,18%

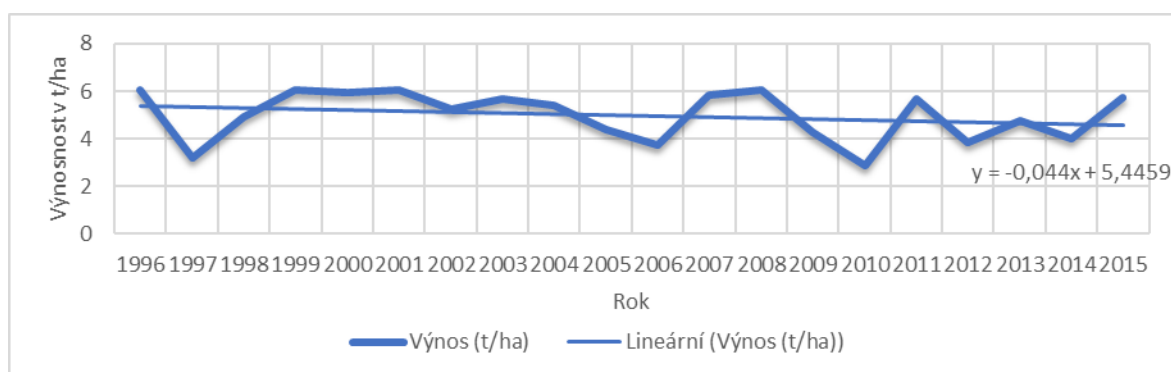
Zdroj: vlastní zpracování dle Mze - situační a výhledové zprávy 1996 - 2016

Graf 5 Celková sklizeň vinných hroznů vyjádřen

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 12

Graf 6 Průměrný výnos ze sklizených vinných hroznů

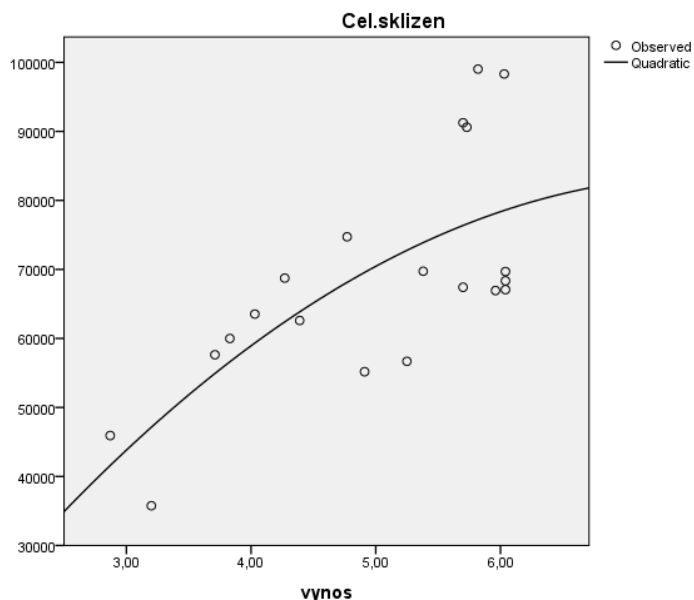
Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 12

Vzhledem k podobnosti Graf 5 Celková sklizeň vinných hroznů vyjádřen a Graf 6 Průměrný výnos ze sklizených vinných hroznů byla sledována jejich vzájemná závislost. Předpokladem je, že mezi dvěma veličina existuje závislost.

Regresní model má tvar rovnice: $\hat{y}_1 = -23142,78 + 27720,529x_i - 1800,441x_i^2$

97,4 % variability ve sklizni vinných hroznů v tunách lze vysvětlit pomocí kvadratického regresního modelu, který je zobrazen na Graf 7 Výnos v závislosti na celkové sklizni.

Graf 7 Výnos v závislosti na celkové sklizni

Zdroj: vlastní zpracování v programu SPSS

Index korelace v hodnotě 0,7 vyjadřuje střední závislost na celkové sklizni hroznů. Výnos je závislý na tunách sklizených vinných hroznů jen ze 49 %, dle indexu determinace. Celkový regresní model je významný na hladině významnosti 0,05.

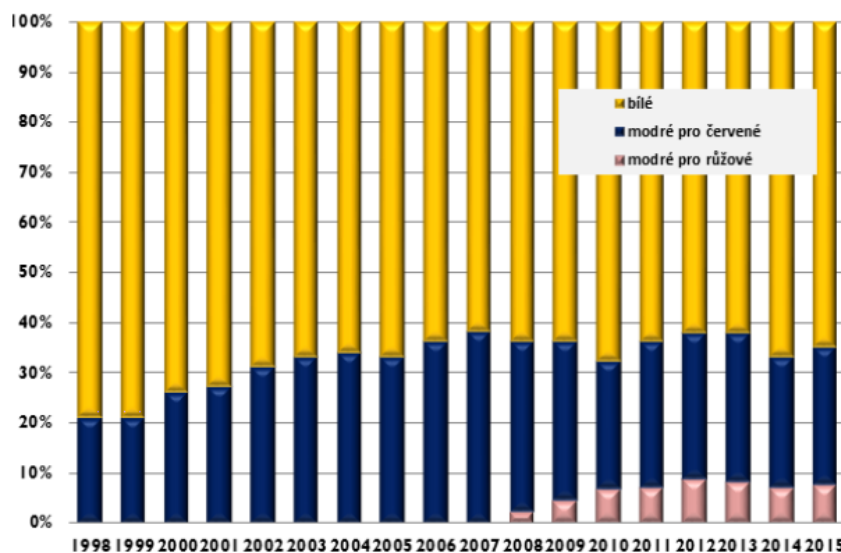
Výsledek regresního modelu uvádí, že vyšší množství sklizených vinných hroznů v tunách v České republice nezaručuje zvýšení výnosnosti v tunách na hektar, neboť na sklizni závisí ze 49 %, ale je prokázána středně silná závislost.

Na Graf 8 Vývoj podílu bílého, červeného a růžového vína v České republice lze vidět, že v České republice převládají bílé moštové odrůdy. Podíl modrých moštových odrůd na celkové sklizni v roce 2015 tvoří 35 % z celkové sklizně. Pěstitelé 35 % modrých odrůd prodali a 37,5 % bylo nakoupeno zpracovateli. 86 % podniků produkující červené víno připravuje růžové víno z modrých odrůd. 7,4 % sklizně bylo použito na výrobu růžových vín v roce 2015. Na svatomartinské víno bylo použito 3,2 % moštových hroznů v roce 2015.

Dvě třetiny (12 115,06 ha) obhospodařované plochy vinic v České republice v roce 2015 tvoří bílé moštové odrůdy, jednu třetinu (5 503,77 ha) zaujímají moštové odrůdy modré a 0,5 % připadá na stolní a podnožové odrůdy. Nejčastějšími vysazovanými odrůdami je

Pálava, Veltlínské zelené a Rulandské šedé z bílých moštových odrůd a Rulandské modré, Modré Portugal a Merlot z modrých moštových odrůd.⁹⁶

Graf 8 Vývoj podílu bílého, červeného a růžového vína v České republice

Zdroj: SV ČR

4.1.3 Ceny moštových odrůd

Téměř 60 % plochy vinic v České republice je určeno k pěstování hroznů za účelem prodeje moštových hroznů. Průměrné ceny moštových odrůd se za posledních dvacet let pohybují v rozmezí od 10,71 Kč/kg do 17,9 Kč/kg jsou zobrazeny na Graf 9 Průměrné ceny moštových hroznů v Kč/kg. Nejnižší hodnota ceny byla v roce 1999, kdy i celkové vinařství dosáhlo ztráty 3 %. Průměrné ceny moštových odrůd vykazují ve sledovaných letech průměrné tempo růstu o 1,21 %. Nejvyšší průměrné ceny moštových odrůd 17,9 Kč/kg bylo dosaženo v roce 2012. Jedna z vysokých průměrných cen byla také v roce 2015, 17 Kč/kg. V roce 2015 byly sklizeny moštové hrozny v hodnotě 1,7 miliardy Kč. Bylo dosaženo zisku ve výši 1,20 Kč/kg, což činí 7 200 Kč/ha.

Průměrné ceny modrých a bílých odrůd, zobrazené na Graf 10 Průměrné ceny moštových odrůd, jsou sledovány od roku 2002 až 2015. Do roku 2007 byly ceny modrých moštových

⁹⁶ *Situační a výhledová zpráva: RÉVA VINNÁ A VÍNO* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2016 [cit. 2017-01-28]. ISBN 978-80-7434-316-2. ISSN 1211-7692. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/504109/SVZ_Vino_2016.PDF

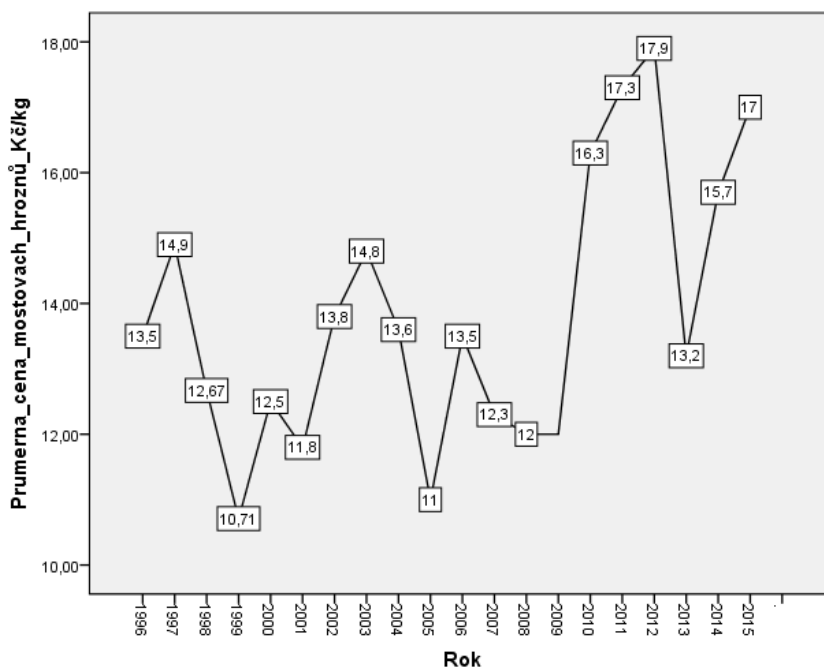
hroznů v průměru dražší než ceny bílých odrůd. Poté se situace obrátila ve prospěch bílých moštových hroznů a jejich cena je do roku 2015 vždy vyšší než cena modrých moštových hroznů. Nejvyšší rozdíl mezi cenami dle druhu moštových hroznů byl v roce 2012, kdy byly bílé moštové hrozny dražší o 2,6 Kč/kg než ceny modrých hroznů.

Tabulka 13 Ceny moštových odrůd

Rok	Průměrná cena moštových hroznů Kč/Kg	Tempo růstu průměrných cen moštových hroznů v %	Průměrná cena červených moštových hroznů Kč/kg	Průměrná cena bílých moštových hroznů Kč/kg
1996	13,5	.	.	.
1997	14,9	+ 10,37%	.	.
1998	12,67	-14,97%	.	.
1999	10,71	-15,47%	.	.
2000	12,5	+ 16,71%	.	.
2001	11,8	-5,60%	.	.
2002	13,8	+ 16,95%	14,9	11,8
2003	14,8	7,25%	16,7	14,1
2004	13,6	-8,11%	15,6	12,8
2005	11,3	-16,91%	13,4	10
2006	13,5	19,47%	14,7	13,3
2007	12,3	+ 8,89%	13,2	12
2008	12	-2,44%	11,2	11,8
2009	12	0,00%	11,1	12,5
2010	16,3	+ 35,83%	15,1	17,1
2011	17,3	+ 6,13%	16,3	17,9
2012	17,9	+ 3,47%	15,8	18,4
2013	13,2	-26,26%	16,3	17,9
2014	15,7	+ 18,94%	14,6	16,2
2015	17	+ 8,28%	16,1	18

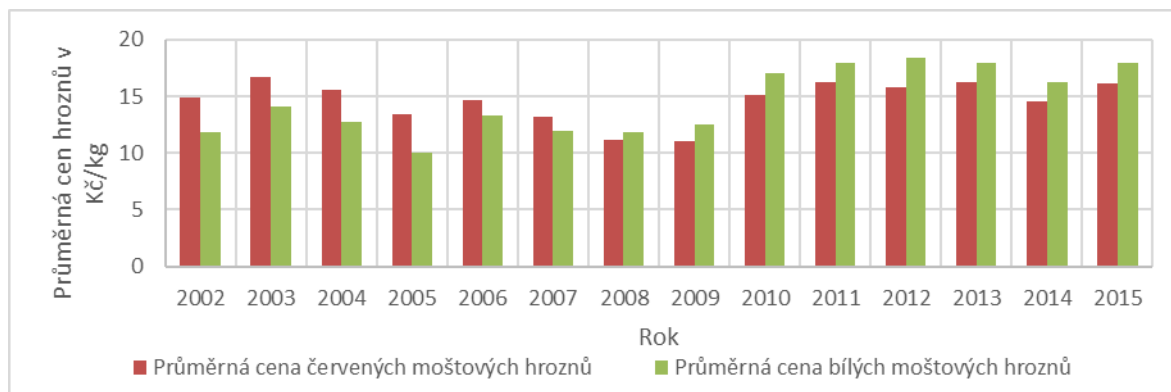
Zdroj: Zdroj: vlastní zpracování dle Mze - situační a výhledové zprávy 1996 - 2016

Graf 9 Průměrné ceny moštových hroznů v Kč/kg

Zdroj: vlastní zpracování v programu SPSS dle tabulky 13

Graf 10 Průměrné ceny moštových odrůd

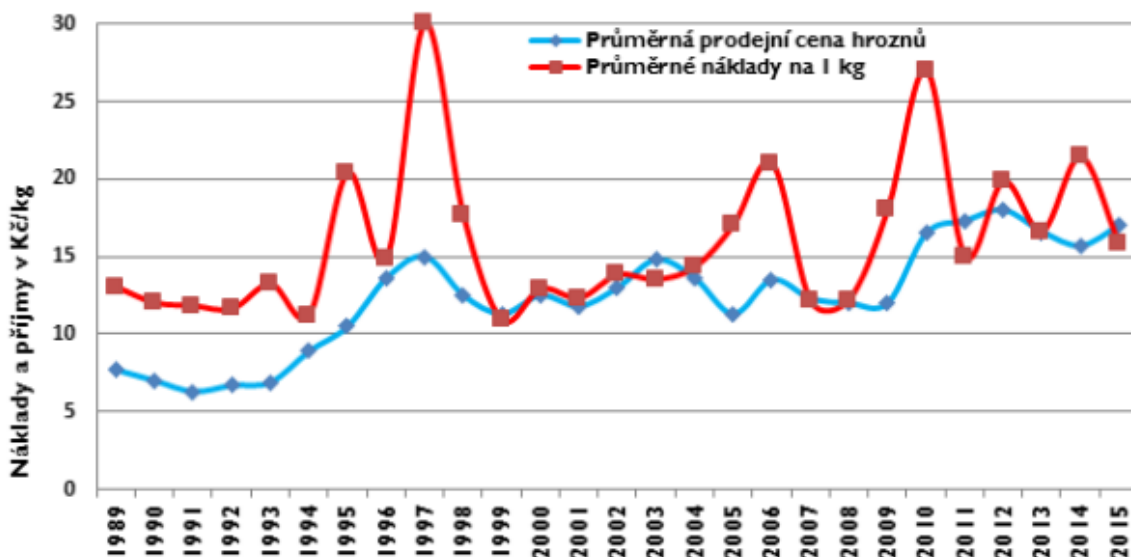
Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 13

4.1.4 Rentabilita vinohradnictví

Rentabilita vinohradnictví, znázorněna na Graf 11 Vývoj rentability vinohradnictví bylo v roce 2015 dosaženo po 4 letech. Největší ztráty byly v roce 1997 a 2010. V roce 2010 byla ztráta ve výši 10 Kč/kg a po započítání dotací vychází až na 2,50 Kč/kg tedy

8 250 Kč/ha. Udržitelnost vinohradnictví je především díky dotacím v rámci SOT, které ztráty z nízkých prodejních cen kompenzují.

Graf 11 Vývoj rentability vinohradnictví

Zdroj: SV ČR

4.1.5 Produkce a spotřeba vína

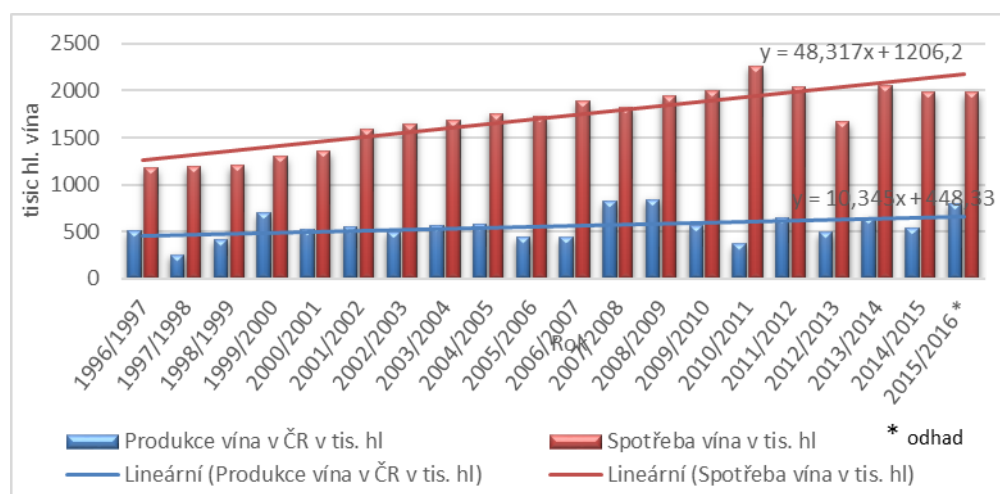
Produkce vína v České republice je velmi nízká vzhledem ke spotřebě vína. Na Graf 12 Produkce a spotřeba vína dle vinařského roku v tis. hl (tj. 1. 8. až 31. 7.) od roku 1996 do roku 2016 (pro rok 2016 je proveden odhad) je vidět, že produkce neuspokojuje ani polovinu spotřeby vína. Průměrná soběstačnost, tedy procento, které by uspokojilo spotřebu při dané produkci vína je ve sledovaném období průměrně 31,53 %. Aby byla poptávka po víně uspokojena, vína musejí být dovážena. Dovážena jsou už zpracovaná vína, ale také vinné hrozny, které se dále zpracovávají ve vinařských podnicích.

Průměrné tempo růstu produkce roste o 2,46 %, tedy o 48,3 tisíc hl. ve sledovaném období. Nejméně vína vyprodukovala Česká republika v roce 1997/1998 - 250 000 hl vína, kdy byla nejnižší sklizeň za předchozích 12 let. Na přelomu roku 1997 a 1998 nastaly kruté mrazy a poté došlo k napadení vinných hroznů plísní. Naopak, ale školo o jednu z nejkvalitnějších úrod, neboť v době dozrávání hroznů bylo velmi příznivé počasí, a tím bylo dosaženo vysoké cukernatosti 18,1 stupňů normalizovaného moštoměru. Nejvyšší produkce vína bylo dosaženo v letech 2008/2009 840 000 hl vína a v předchozím

vinařském roce byla produkce 820 000 hl vína. Vysokou produkci ovlivnilo příznivé počasí bez velkých teplotních výkyvů. Kvalita vinných hroznů byla v těchto letech také na vysoké úrovni, díky teplému a slunečnému počasí v době dozrávání, tedy především na konci srpna a v září.

Spotřeba vína téměř lineárně stoupá o 10,35 tisíc hl za sledované období. Nejvyšší spotřeba byla v roce 2011, kdy na osobu za rok připadalo 19,8 litrů vína.

Graf 12 Produkce a spotřeba vína dle vinařského roku v tis. hl (tj. 1. 8. až 31. 7.)

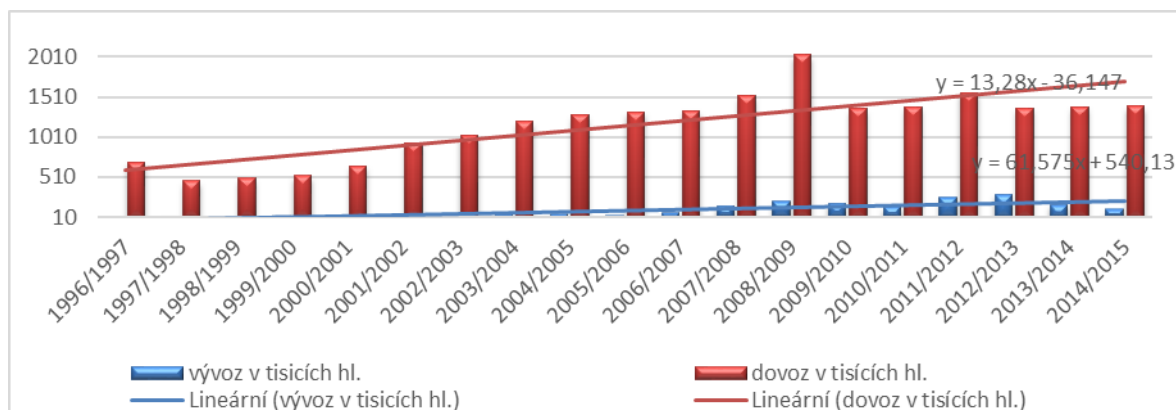

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy 7.3

4.1.6 Vývoz a dovoz vína

Vývoz a dovoz v letech 1996 až 2015 se zvyšoval. Na Graf 13 Vývoj vývozu a dovozu vína v ČR (v tis. hl) je vidět, že dovoz nad vývoz samozřejmě převládá, jelikož je nutný díky nízké produkci vína. Vývoz vína se ve sledovaném zvyšuje o 61,58 tisíc hl. Ve vinařském bylo ve vinařském roce 2012/2013 je vykázána nejvyšší hodnota vývozu, tedy bylo vyvezeno 292 000 hl za 837 069 Kč. Dovoz roste o přibližně 93 milion Kč rychleji za posledních 10 let než vývoz. Pomalý růst vývozu je zapříčiněn nízkou produkcí domácího vína, která zapříčiňuje nízkou soběstačnost České republiky v uspokojení poptávky po víně. Do České republiky se v posledních dvou letech dováží více lahvého než sudového, které převládalo v letech 2010 až 2013.

Graf 13 Vývoj vývozu a dovozu vína v ČR (v tis. hl)

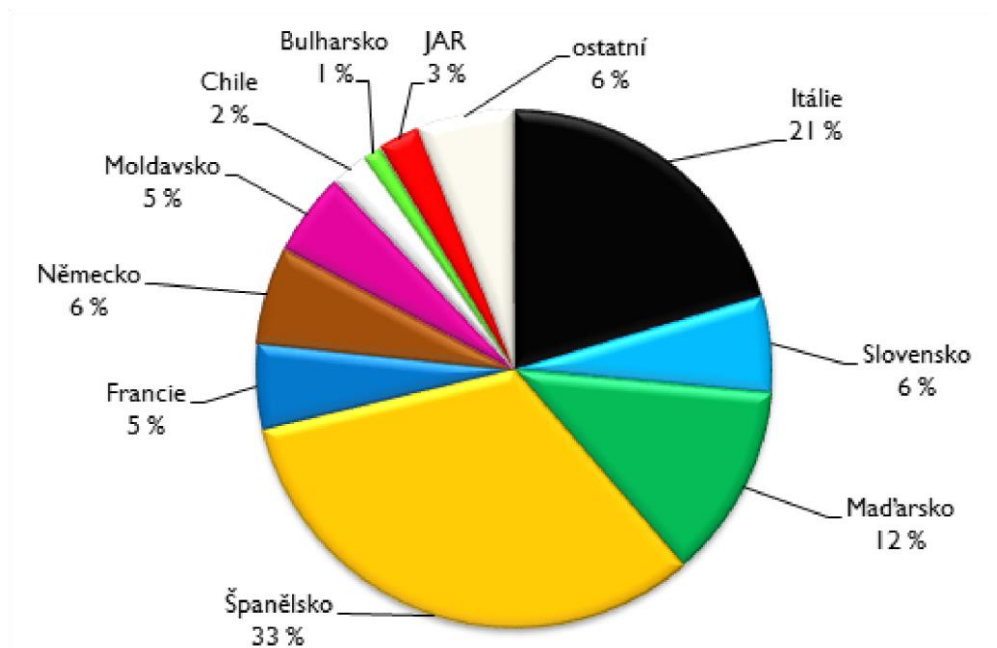

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe – Situační a výhledová zpráva 1996-2016

Do České republiky nejvíce dovážejí v posledních letech vína ze Španělska, Itálie a Maďarska. Dovezená vína jsou z přibližně 88 % dovezena z členských zemí Evropské Unie, v roce 2015 v průměrné hodnotě 43 Kč/l lahvového vína. Dovoz vín z dalších států je zobrazen na Graf 14 Dovoz vína do ČR v roce 2015 (mil. hl). V roce 2015 bylo do České republiky dovezeno 758 000 hl. sudového vína - 41 % ze Španělska, 24 % z Itálie a 15 % z Maďarska. Lahvového vína bylo v roce 2015 dovezeno o 3 % méně než v roce 2014 celkem 576 000 hl. Klesající tendence je již od roku 2012. Dovoz lahvového vína byl především ze Španělska (25 %), Itálie (15%) a Francie a Maďarska (10 %). Z hlediska cen jsou nejdražší vína dovážena z Francie, průměrná cen byla v roce 2015, 85 Kč/0,75 l, a z Chile. Italská vína byla nejvíce dovážena, celkově v hodnotě 537 mil. Kč a poté Francouzská v hodnotě 519 mil. Kč. Dovážely se nejvíce ze Slovenska (33 %), Maďarska (33%) a Itálie (13%).⁹⁷

⁹⁷ Situační a výhledová zpráva: *RÉVA VINNÁ A VÍNO* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2016 [cit. 2017-01-28]. ISBN 978-80-7434-316-2. ISSN 1211-7692. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/504109/SVZ_Vino_2016.PDF

Graf 14 Dovoz vína do ČR v roce 2015 (mil. hl)

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe: Situační a výhledová zpráva 2016

Vývoz se v roce 2015 snížil o 36 % oproti minulému roku. Vývoz se snížil u sudových a lahvových vín. Lahvových vín se vyvezlo 58 tis. hl v hodnotě 403 mil. Kč. Sudová vína se vyváží ve větším měřítku od roku 2007. Většina sudového vína se vyváží na Slovensko. Nejvíce vína se vyvezlo na Slovensko za 329 mi. Kč – 87 %, dále do Polska 8 % a Německa 5 %. Do členských států bylo dovezeno 97 % z celkového vývozu vín. Do Švýcarska bylo dovezeno jen 1,3 tis. hl lahvového vína, ale za 36 mil. Kč, jelikož průměrná prodejní hodnota vína do Švýcarska je 277 Kč/l. Moštových hroznů se v roce 2015 vyvezlo 399 tun na Slovensko. Se Slovenskem se začaly omezovat vzájemné obchodní vztahy v letech 2008 až 2013 byl snížen výměnný objem vín na 1/3.⁹⁸

⁹⁸ Situační a výhledová zpráva: *RÉVA VINNÁ A VÍNO* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2016 [cit. 2017-01-28]. ISBN 978-80-7434-316-2. ISSN 1211-7692. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/504109/SVZ_Vino_2016.PDF

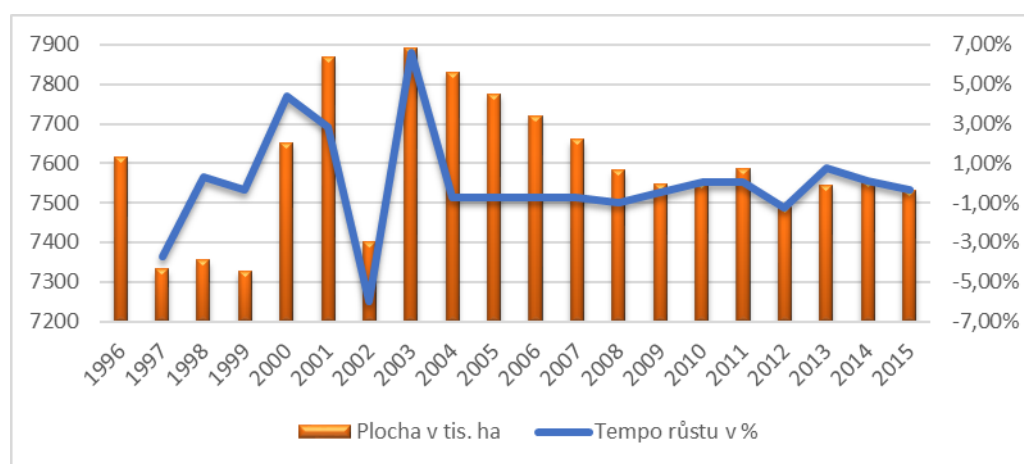
4.2 Vinařství ve světě

V 5 největších státech se nachází 50 % plochy vinic světa – Španělsko 13 %, Čína 11 %, Francie 10 %, Itálie 9 % a Turecko 7 %. Španělsko má dlouhodobě nejvyšší rozlohu vinic na světě, přesto neprodukuje nejvíce vína. V roce 2015 byla na prvním místě v množství vyrobeného vína Itálie 18 %, za ní Francie 17 % a až na třetím místě Španělsko 14 %. Zmíněné 3 státy Evropy produkují 50 % veškerého vína na světě.

Celosvětově došlo mezi lety 2014 a 2015 ke snížení plochy vinic o 0,34 %. Graf 15 Plocha vinic ve světě v letech 1996-2015 představuje vývoj velikosti vinic na světě. Za posledních 20 sledovaných let došlo k poklesu vinic na světě o 0,06 %, přestože Čína a Nový Zéland zaznamenávají v posledních letech nárůst viničních ploch.

Ve světě bylo v roce 2015 7 534 tisíc ha vinic, z toho v Evropě se nachází 4 024 tis. ha. Státy na území Evropské Unie vyprodukovaly 166 mil. hl vína, což představuje 60,1 % vína celého světa. Itálie má jen 9 % z celkových osázené plochy vinic, a přesto je největším producentem vína na světě – 18 % na světové produkci vína s 49,5 mil. hl. Další producenti vína jsou vidět na Graf 16 Podíly státu na světové produkci vína v roce 2015, kde v současné době nejvíce vína vyrábí Itálie a o 1 % méně Francie, v roce 2014 si místa státy prohodily a největšími výrobci vína byla Francie.

Graf 15 Plocha vinic ve světě v letech 1996-2015

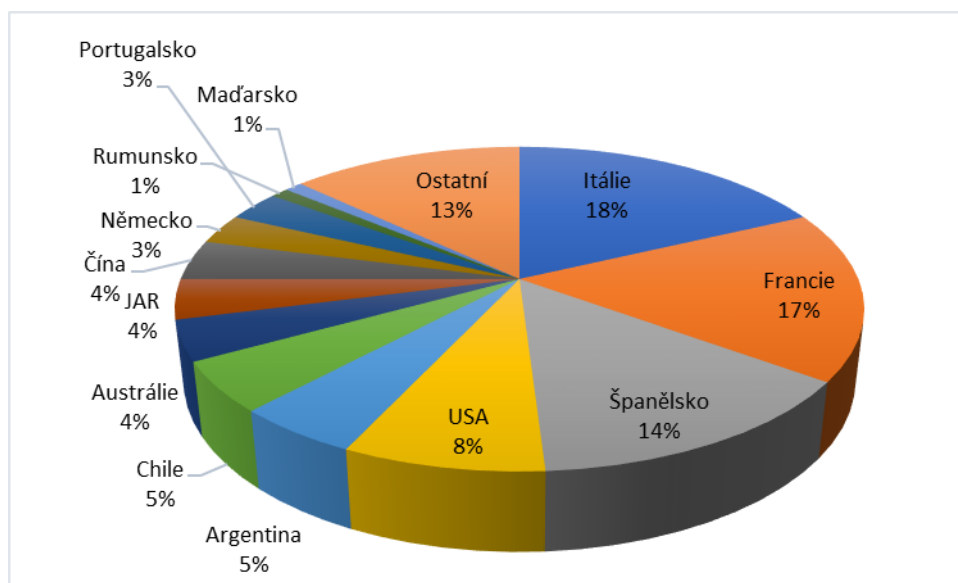
Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 14

Tabulka 14 Plocha vinic ve světě

Rok	Plocha v tis. ha	Tempo růstu v %
1996	7614	
1997	7332	-3,71%
1998	7356	+ 0,32%
1999	7328	-0,37%
2000	7652	+ 4,42%
2001	7869	+ 2,83%
2002	7400	-5,96%
2003	7890	+ 6,62%
2004	7830	-0,76%
2005	7775	-0,70%
2006	7720	-0,71%
2007	7661	-0,76%
2008	7583	-1,02%
2009	7547	-0,47%
2010	7550	+ 0,04%
2011	7585	+ 0,05%
2012	7489	-1,27%
2013	7545	+ 0,75%
2014	7554	+ 0,12%
2015	7530	-0,32%

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe - situační a výhledové zprávy 1996 – 2016

Graf 16 Podíly států na světové produkci vína v roce 2015

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe: Situační a výhledová zpráva 2016

Spotřeba vína ve světě se od roku 2008 pohybuje okolo 240 mil. hl. Nejvyšší spotřeba vína je v USA 31 mil. hl a dále v Itálii, Portugalsku a Španělsku. „5 největších států zkonsumuje téměř 50 % vína.“⁹⁹

Největšími vývozci zobrazení v Tabulka 15 Největší vývozci vína za rok 2015 v množství vyvážející miliony hektolitrů vína je Španělsko, Itálie a Francie Při porovnání v hodnotě milion eur je situace přesně obráceně. Tento opak je zapříčiněn vývozem volně loženého vína, které má nižší hodnotu. Španělsko vyvezlo 62 % volně loženého vína z celkového exportu, naproti tomu Francie jen 16 %. V Zdroj: vlastní zpracování dle Mze - situační a výhledové zpráva 2016

Tabulka 16 Největší dovozci vína v roce 2015 jsou zobrazeny státy s největším množstvím importovaného vína. Oproti roku 2014 se v roce 2015 zvýšil objem dovozového o 1,3 mil. hl vína.¹⁰⁰

Tabulka 15 Největší vývozci vína za rok 2015

Stát	Vývoz	
	Objem v mil. hl	Hodnota v mil. €
Španělsko	24	2 641
Itálie	20	5 353
Francie	14	8 244

Zdroj: vlastní zpracování dle Mze - situační a výhledové zpráva 2016

Tabulka 16 Největší dovozci vína v roce 2015

Stát	Dovoz	
	Objem v mil. hl	Hodnota v mil. €
Německo	15,1	2 466
Velká Británie	13,6	3 915
USA	11	4 855

Zdroj: vlastní zpracování dle Mze - situační a výhledové zprávy 1996 – 2016

⁹⁹ Zdroj: vlastní zpracování dle: *Situační a výhledová zpráva: RÉVA VINNÁ A VÍNO* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2016 [cit. 2017-01-28]. ISBN 978-80-7434-316-2. ISSN 1211-7692. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/504109/SVZ_Vino_2016.PDF

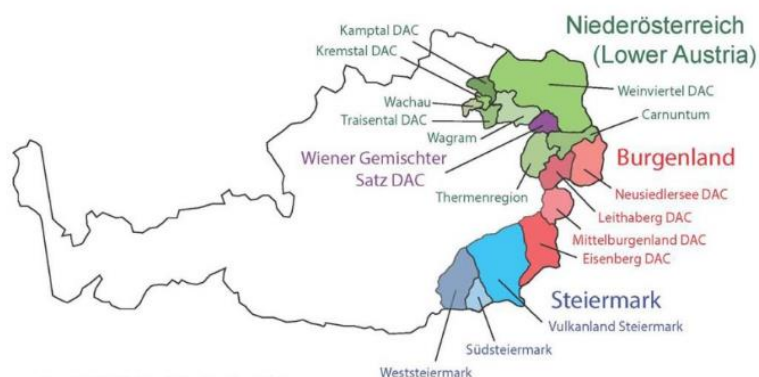
¹⁰⁰ *STATE OF THE VITIVINICULTURE WORLD MARKET* [online]. Organisation Internationale dela Virge et du Vin, 2016 [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://www.oiv.int/en/technical-standards-and-documents/statistical-analysis/state-of-vitiviniculture>

4.2.1 Rakousko

Rakouské vinařství má tisíce letou tradici. Podmínky pro pěstování vinné révy jsou velmi obdobné, jaké jsou na Jižní Moravě v České republice. Nejbližší region Winviertal má stejné klimatické podmínky jako Znojemská a Mikulovská vinařská podoblast. V regionu Winviertal se pěstuje ve velké míře Veltlínské zelené. Celkově odrůda Veltlínské zelené přibližně 37 % pěstovaných odrůd v Rakousku. Dvě třetiny pěstované vinné révy tvoří bílé odrůdy.

Před vstupem do Evropské Unie muselo Rakousko snížit plochu vinic z 63 tisíc ha na 58 tisíc hektarů. Současná plocha rakouských vinic byla v roce 2015 45 573 ha vinic, které jsou obhospodařovány 14 133 pěstiteli. Rakousko je rozděleno do čtyř vinařských regionů, které jsou zobrazeny níže na Obrázek 10 Mapa vinařských regionů v Rakousku – největší Neiderösterreich, Steiemark, Burgenland a nejmenší Vienna. Téměř 13 % vinařských ploch v Rakousku je registrováno v Bio kvalitě (INVEKOS).

Obrázek 10 Mapa vinařských regionů v Rakousku

Zdroj: *Wine, Wit, and Wisdom: The Official Blog of the Society of Wine Educators [online]. [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://winewitandwisdomswe.com/wine-spirits-maps/swe-wine-maps/austria-wine-map/>*

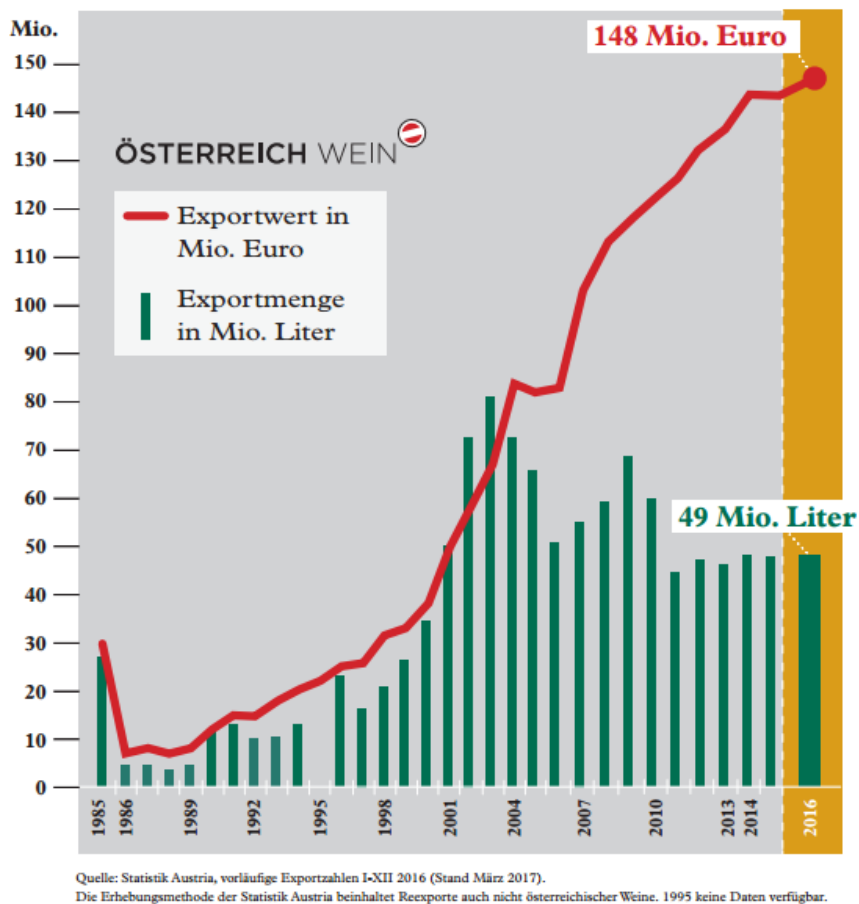
Dobrá pověst Rakouský vín byla poškozena v 80. letech skandálem pančování vín. Vína obsahovala dietylenglykol, který přidával sladkost vín. Odezvou skandálu bylo rapidní snížení exportu Rakouských vín a náprava jejich pověsti trvala až 10 let. V posledních letech hlásí export Rakouských vín rekordní čísla. Přes nízkou sklizeň rostou tržby z exportu a v roce 2016 bylo dosaženo 148 mil. EUR. Rakouská vína jsou dovážena především do Německa a Švýcarska, ale hlavním důvodem pozitivního vývoje exportu je

vývoz mimo země Evropské Unie - Nizozemska, Belgie, Skandinávie, USA, Austrálie, Japonska a Číny. Do USA bylo dovezeno Rakouské víno za 12 mil. EUR, což představuje nárůst téměř o 12 %. Vysoký nárůst tržeb je především díky cíli organizace Österreich Wine Marketing, kterým je export lahvových vín s vyšší kvalitou a hodnotou do zemí celého světa. V roce 2016 byla průměrná cena vývozu 3,05 EUR/l a jak je možné vidět na Graf 17 Export Rakouských vín, přestože objem vyvezeného vína je kolísavě klesající od roku 2003, hodnota vývozu je rostoucí.¹⁰¹

Rakouští vinaři mimo jiné mohou čerpat dotaci na vývoz vína do zemí „třetích“ zemí. Je zde vidět kooperace celé vinařské společnosti – marketingové organizace, státu (zákona) a i vinařů.

¹⁰¹ *Österreich wein* [online]. Österreich, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.austrianwine.com/news-media/news-from-us/news/news/austrias-wine-exports-are-booming-2974-1/>

Graf 17 Export Rakouských vín

Zdroj: Österreich wein [online]. Österreich, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.austrianwine.com/news-media/news-from-us/news/news/austrias-wine-exports-are-booming-2974-1/>

V Rakousku platí zákon o vinohradnictví a vinařství č. 141/1999, který přesně a rozsáhle vymezuje pojem uvádění do oběhu, dále znemožňuje pančování vína díky kontrolám a značení lahví vín. Kdy každá láhev jakostního vína musí být opatřena číslovanou páskou a uzavřena uzávěrem rakouské vlajky. I přísný zákon má za následek vysokou kvalitu Rakouských vín. Jednotlivé spolkové země mají své zákony, které obsahují výčep pod víchem neboli prodej ze dvora vinařů. Především je v zákonech stanoveno, že je možné prodávat výčep pod víchem pouze v obci, ve které došlo k výrobě, a to majitelem vinice, který produkt vyrobil. Produkty, vinné výrobky, které lze prodávat pod víchem jsou konkrétně vyjmenovány. Spolu s prodejem vinných výrobků lze prodávat stanovené pokrmy a produkty. Prodej výrobce musí ohlásit na Obecním úřadě. Celkově registrace a možnost prodávat pod víchem je jednoduchá. Bohužel množstvím nakoupeného vína

ze dvora v Rakousku klesá a roste prodej vín v obchodech s potravinami. V roce 1997 tvořil prodej vín ze dvora od vinařů 50 % celkového prodeje vín, ale v roce 2010 tvoří prodej pod víchem jen 30 % z nákupu vín v domácnostech. Sektor vína je řízen prostřednictvím spolkového ministerstva zemědělství, čtyř zemských ministerstev, spolkových inspektorů vína a rolnickou komorou spolu se svazem vinařů a marketingovou agenturou – Österreich Wine marketing.¹⁰²

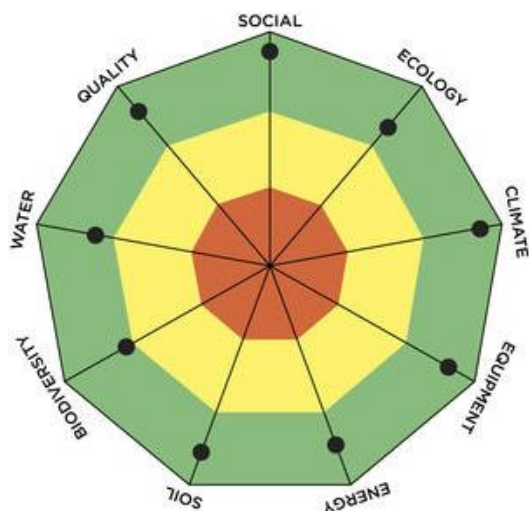
V roce 2013 byla představena internetová aplikace Sustainable Austria, o kterou je velký zájem od vinařů. Díky aplikaci, která vyhodnocuje několik provozních oblastí, jejichž hodnoty si vinař do aplikace zadá a zjistí, v jaké fázi udržitelného rozvoje si stojí a co by mohl vylepšit. Data jsou hodnocena automaticky podle určitého klíče. Výsledkem je graf, který je uveden na Obrázek 11 Výsledek v aplikaci Sustainable Austria. Černé tečky označují současný stav v dané oblasti, červená plocha ukazuje výrazný potenciál pro zlepšení, a naopak zelená plocha značí nadprůměrnou udržitelnost. Výsledkem je při dosažení určitých ukazatelů získání certifikátu a užívání loga na etiketě víně, které je zobrazeno na Obrázek 12 Logo Sustainable Austria.¹⁰³

Obrázek 11 Výsledek v aplikaci Sustainable Austria Austria

Obrázek 12 Logo Sustainable Austria

¹⁰² RADA, Tomáš. *Vinohradnictví a vinařství v kontextu práva*. Brno, 2007. RIGORÓZNÍ PRÁCE. Masarykova Univerzita.

¹⁰³ *Österreich wein* [online]. Österreich, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.austrianwine.com/our-wine/sustainability-in-austrian-vineyards/certified-sustainable/>

Zdroj: Österreich wein [online]

Zdroj: Österreich wein [online]

V roce 2015 bylo vyprodukováno 2 268 403 hl vína. 60 % vína bylo sklizeno ve vinařském regionu Niederösterreich. Bílé odrůdy z 62 % dominují na Rakouském trhu, z nichž nejrozšířenější je Veltlínské zelené, které zaujímá 47 % z bílých odrůd vinných hroznů. V červených odrůdách převládá Zwigelt ze 42 % v roce 2015.

1 803 499 litrů vína bylo vyprodukována pod označením DAC (Districtus Austriae Controllatus), kterých je v Rakousku registrovaných devět.¹⁰⁴

Vlastní výroba vína v Rakousku pokryje v průměru okolo 80 % spotřeby, změny v letech jsou uvedeny v Tabulka 17 Přehled trhu s vínem v Rakousku.

Tabulka 17 Přehled trhu s vínem v Rakousku

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Výroba (hl)	1 737 449	2 814 755	2 154 754	2 391 952	1 998 689
Spotřeba (hl)	2 619 423	2 675 368	2 568 656	2 777 012	2 408 015
Import (hl)	878 608	844 620	832 410	812 450	696 025

¹⁰⁴ AUSTRIAN WINE: Statistics report 2015 [online]. [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://www.oesterreichwein.at>

Export (hl)	512 395	465 810	448 562	488 084	499 858
Soběstačnost	66 %	105 %	84 %	86 %	83 %

Zdroj: STATISTIK AUSTRIA: Die Informationsmanager [online]. 2016 [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: http://www.statistik.at/web_de/statistiken/wirtschaft/land_und_forstwirtschaft/preise_bilanzen/versorgungs_bilanzen/index.html

Výnosnost v Rakousku dosahuje v roce 2015 necelých 45 %. Průměrná výnosnost v letech 2012 až 2015 dosahovala 50 %.

Tabulka 18 Výnosnost v Rakousku

	Produkce v ha	Výnos v hl	Výnos na 1 ha
2012	43 615	2 154 755	49,4
2013	49 995	2 391 948	54,4
2014	43 777	2 268 403	51,8
2015	44 786	1 998 685	44,6

Zdroj: vlastní zpracování dle: AUSTRIAN WINE: Statistics report 2015, 2013 [online]. [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://www.oesterreichwein.at>

4.2.2 Itálie

Itálie má 20 vinařských oblastí, jak je vidět na Obrázek 13 Vinařské oblasti Itálie, které jsou na celém území od severní částí alp až po ostrov Sicílii a Sardinii.

Obrázek 13 Vinařské oblasti Itálie

Zdroj: Wine Folly [online]. 2016 [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://winefolly.com/review/italian-wine-exploration-map/>

Díky rozsáhlosti vinic jsou Italská vína velmi rozmanitá, přibližně 2 000 druhů, mají různé klimatické a půdní podmínky pro pěstování vinné révy. Vína z Itálie představují 18 % celosvětové produkce vína. Itálie používá románský způsob třídění vín. Vína jsou

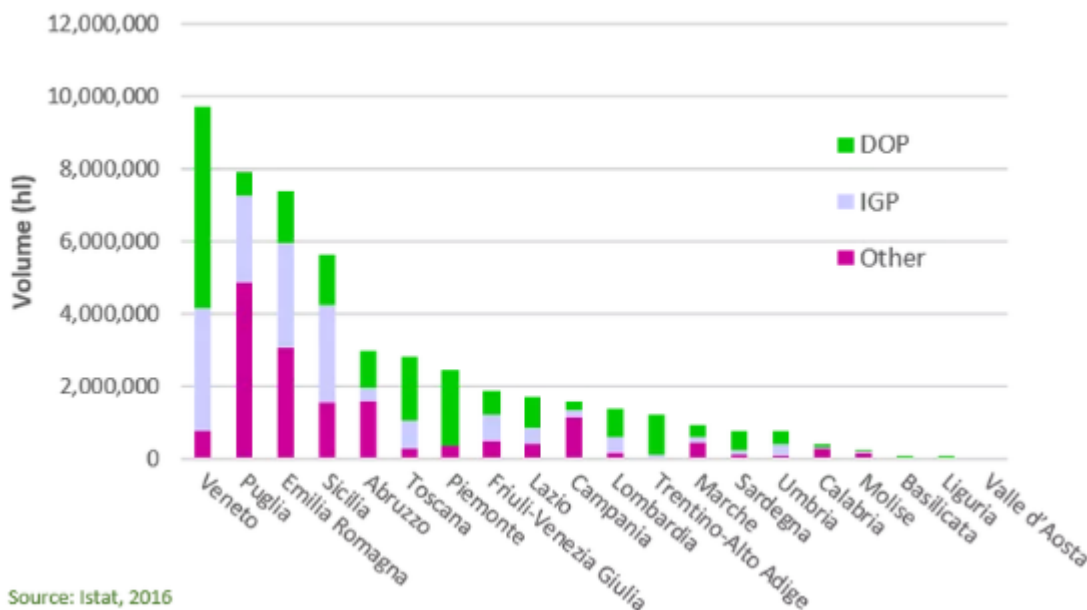
rozdělena na stolní vína (vini di tavola), která jsou nejnižším stupně a dále jakostní vína známková, označující oblast, ve kterých jsou vína vyrobena:

- DOC (Denominazione di origine cotrolatta) – vína vyrobená obvyklým způsobem. Existuje 74 registrovaných značek.
- DOCG (Denomiazione di Origine Conrollata e Grantita – vína vyrobená tradiční metodou z tradiční odrůdy. DOCG je nejvyšším stupněm hodnocení italských vín. 334 zapsaných označení.
- IGT (Identicazione Geografica tipica) – vína, která vznikla použitím netradičních metod nebo odrůd. Vinař u nich nechtěl dodržovat striktně zákon kvůli získání zajímavé chuti a kvality. 118 zapsaných druhů.
- Vino Spumante (Aromatico) – šumivé víno, které bylo dokvašováno v láhvi.
- DOP (Denominazione d'Origine Protetta) – užíváno pro Evropskou unii jako vína CHZO a CHOP. Mohou být takto označena vína dle Italského značení DOC a DOCG.

Na Graf 18 Produkce vína v Itálii dle kvality v roce 2015 je zobrazena produkce vín dle vinařských oblastí na jakostní vína, stolní vín a ostatní. V oblasti Veneto, Toscana, Piemonta, Lazio, Lombardardia, Trentino – Alto Adige a Sadegna převládá výroba jakostních známkových vín. Jakostní známková vína zaujímají 38 % z celkové produkce vín. Naopak na Sicílii převládají vína stolní.¹⁰⁵

¹⁰⁵ *Italian wine central [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://italianwinecentral.com/wine-production-in-italy-by-color-and-quality-level/>*

Graf 18 Produkce vína v Itálii dle kvality v roce 2015

Source: Istat, 2016

Zdroj: Italian wine central [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://italianwinecentral.com/wine-production-in-italy-by-color-and-quality-level/>

Italské odrůdy vín jsou velmi rozmanité, z bílých vín lze jmenovat Nobile di Montepulciano, Barolo nebo Prosecco a z červených například Barbaresco. Dále jsou v Itálii vyráběny vermuty například Cinzano a Martini. Itálii má originální místní odrůdy vinné révy například Nebbiolo, Barbera, Dolcetto a mnoho dalších.¹⁰⁶

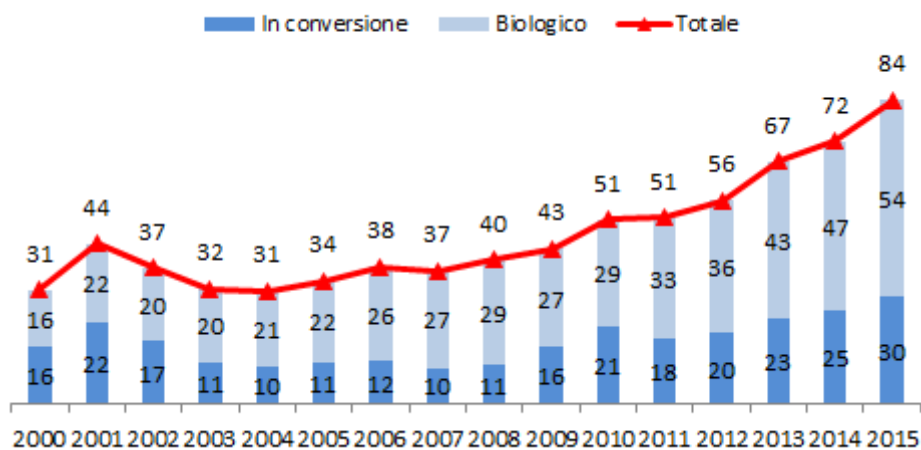
Rozvoj Italských družstev začal v roce 1960. Z družstva (cantina sociale) pochází přibližně 70 % Italských vín. Členové družstva dodávají sklizenou vinnou révu do družstev na výrobu vína. Účelem jsou úspory z rozsahu, sdružení odborníků a odborné techniky, společný marketing. Pro malé vinohradníky není možná existence bez sdružení. V roce 1992 byla založena Federazione Nazionale delle Cooperative Agricole ed Agroalimentari (Fedagri), která seskupuje mnoho družstev v celém zemědělství, mimo jiné i 152 000 pěstitelů vinné révy. Fedagri mnoho služeb svým členům jako je mezinárodní propagace nebo zastoupení v Evropské Unii. Během posledních 5 až 10 let dochází ke slučování jednotlivých družstev s cílem posílit v exportu a poskytování nových příležitostí pro své

¹⁰⁶ Evinice [online]. [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.evinice.cz/o-vine/italska-vina-a-vinarstvi>

členy. Příkladem velkých sloučených družstev jsou Cantina di Soave, Cavit ing Trentino nebo Caviro in Emilia Romagna.¹⁰⁷

Na Sicílii převládá výroba stolních vín, ale z celé Itálie je zde největší plocha vinic v bio, ekologické kvalitě – celkově 32 000 ha, což je 39 % z celkového počtu italských ekologických vinic. Celková plocha ekologických vinic roste, v roce 2015 byla na ploše 83 643 hektarů, což představuje nárůst o 13 % oproti roku 2014. Postupný nárůst od roku 2000 organických vinic je zobrazen na Graf 19 Biologické vinice v Itálii v tisících ha. In conversione, zobrazené tmavě modrou – znamená, že jsou vinice v procesu přeměny na biologické. Itálie je druhou zemí po Španělsku s největší rozlohou organických vinic ve světě.¹⁰⁸

Graf 19 Biologické vinice v Itálii v tisících ha

Obrázek 14 Bio značka

Zdroj: *Unione Italiana Vini* [online]

Zdroj: *Unione Italiana Vini* [online].

Unione Italiana Vini je asociace zastupující cca 500 společností, tvořící 70 % italské produkce vína. Asociace chrání zájmy spotřebitelů v politické oblasti, zajišťuje vývoj vinařství v Itálii, průhlednost pravidel na volném trhu a podporuje a propaguje Italská vína v Itálii a na světě. Unione Italiana Vini existuje od roku 1895 a skládá se ze tří federací:

- Federazione Nazionale degli Industriali Vinicoli

¹⁰⁷ A look at Italy's Co-ops. In: *MAINNINGER'S WBI* [online]. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: http://micheleshah.com/wp-content/uploads/2011/05/mwbi_209_p58-61_m_italy_coop_f2-copy1.pdf

¹⁰⁸ *Unione Italiana Vini* [online]. <http://www.uiv.it/biologico-litalia-cresce-ancora/> [cit. 2017-03-19].

- Federazione Nazionale dei Viticoltori e Produttori Vinicoli
- Federazione Nazionale del Commercio Vinicolo

Každá federace má prezidenta, správní radu a valnou hromadu.

Unione Italiana Vini organizuje semináře, výstavy publiku, vlastní síť laboratoří, které ověřují především skutečnou a senzorickou kvalitu výrobků. Italská unie je zavázaná k šíření kultury vědomé a umírněné konzumace alkoholu v rámci Evropského programu Víno s mírou, ale pořádá také projekty pro střední a vysoké školy o přístupu vyrobeného vína.¹⁰⁹

Unie podporuje projekt Tergeon, který cílí na globální udržitelnost během celého výrobního cyklu, včetně navazujících fází. Součástí projektu Tergeo je internetová aplikace, obdobná jako v Rakousku. Aplikace je rozdělena na vinařství a vinohradnictví a dále je možné vybrat si z možností Informativní, Výcvikové a Experimentální, v rámci, kterých lze stahovat dokumenty, zapsat se na školení nebo kurzy, či požádat o provedení experimentů.¹¹⁰

Itálie má 642 000 ha vinic, průměrnou produkci 45 mil. hl z nichž 22 mil. hl činí export. Hodnota export je přibližně 5 bilionů EUR, z nichž 4,6 bilionů EUR je export lahvového vína. Z 66 % jsou exportována červená vína a export probíhá po celém světě, nejvíce do Evropy a poté do Ameriky. Itálie vyrábí nejvíce vína na světě, ale při přepočtu na měnu je na prvním místě Francie. Vyšší hodnota Francouzského vína je díky většímu vývozu lahvovaného vína, které je za vyšší cenu.¹¹¹

4.2.3 Německo

Německo leží v nejsevernější vinařské oblasti Evropy. Klimatické a geologické podmínky jsou především pro bílé odrůdy vinných hroznů, pěstován je nejvíce Ryzlink rýnský – 20 % výsadby, což představuje 60 % světové výsadby, a Müller-Thurgau. Německo má 13 vinařských oblastí a vinice se převážně nacházejí podél řek Rýn a Mosel. Vinařské oblasti jsou zobrazeny na Obrázek 15 Vinařské oblasti Německa. Nejstarší vinařskou oblastí je

¹⁰⁹ *Unione Italiana Vini* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.uiv.it/chi-siamo-uiv/>

¹¹⁰ *Tergeo* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.tergeo.it/en/partner/>

¹¹¹ *Unione Italiana Vini* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.uiv.it/statistica/dati-di-sintesi-del-vino-in-italia/>

Moselle, kde jsou vyráběna nejlepší vína z odrůdy Ryzlinku Rýnského. Oblast Rheinhessen je největší vinařskou oblastí v Německu.

Obrázek 15 Vinařské oblasti Německa

Zdroj: [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z:
<http://wardswijnlanden.mysites.nl/mypages/wardswijnlanden/545575.html>

Německý vinařský zákon dělí vinařské oblasti pro stolní vína, selská vína a značková vína. Vína rozdělována dle cukernatosti moštu k jejichž měření se používají stupně °Oechsle, kterým je porovnávána hmotnost vody s hmotností moštu. Vinařský zákon povoluje přidávání cukru při poklesu množství alkoholu pod 8,5 % obj. Značení vín v Německu:

- Tafelwein – stolní víno
- Landwein – zemské víno z hroznů vypěstovaných v deklarované oblasti
- GBA (Qualitätswein bestimer Anbaugebiete) – jakostní víno z určité oblasti
- GMP (Qualitätswein mit Predikat) – vína s přívlastkem, která se dále dělí obdobně jako v České republice.
- Deutscher Tafelwein – vína vyrobená ze 75 % hroznů vypěstovaných v oblasti v Německu

- Grosses (Erstes) Gewächts – suchá vína nejvyšší kvality členů asociace nejlepších producentů z celého Německa (VDP). Povolený výnos z hektaru je u nich 50 hektolitřů.
- Gresse Lage – vysoce hodnocená kategorie vinic se specifickými půdními a klimatickými podmínkami.
- Liebfraumilch – historické označení vína ze 4 regionů rozkládající se okolo řeky Rýn.¹¹²

Německá vína se označují tak zvanou pečením kvality, Gütezeichen. Pečeť zaručuje jakost vína a obsah cukru. Žlutá pečeť značí suché víno, zelená polosuché a červená sladké víno.¹¹³

Deutsches Weininstitut (DWI) je Německá marketingová organizace zodpovědná za propagaci a prodej vín v tuzemsku a zahraničí. Činnost DWI je pod dohledem Deutscher Weinfonds (DWF), který je také nazýván jako German Wine Fund. German Wine Fund byl založen v rámci vinařského zákona ze dne 29. srpna 1961. Deutsches Weininstitut byl založen v roce 1949 jako právnická osoba pod názvem Deutsche Weinwerbung. Dnes existuje řada dalších spolupráci s organizacemi jako je German Wine Institute, který podporu vědecký výzkum, German Wine Academy, která vyhodnocuje vědecké výzkumy a jejich výsledky rozšiřuje.¹¹⁴

Zákon družstva (Genossenschaftsgesetz) platí v Německu od roku 1889 a byl novelizován v roce 2006. Díky novele musejí družstva kladně působit z hlediska sociálních a kulturních účelů. Zákon se vztahuje na všechny družstva v různých oborech, nejen ve vinohradnictví. Hlavním cílem družstva je umožnit svým členům vyšší příjmy, než kdyby podnikal sám. Pro získání členství v družstvu je nutné zakoupit akcie družstva, které poté tvoří vlastní kapitál, všichni členové v družstvu jsou si rovni. Princip fungování družstva je produkce hroznů jednotlivými členy a doručit je na družstvo, které vyrábí a prodává víno. Členové družstva jsou tedy členy s vlastnictvím kapitálu a také dodavateli hroznů pro družstvo. Čím

¹¹² *Evinice* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.evinice.cz/o-vine/nemecka-vina-a-vinarstvi>

¹¹³ *Země vína* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.zemevina.cz/nemecko-c-12.html>

¹¹⁴ *Wines of Germany* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.germanwines.de/about-us/who-we-are/>

větší rozlohu vinice člen má, tím větší má rozhodovací právu v družstvu. Hlavními výhodami jsou nižší náklady a vyšší vyjednávací síla na trhu. V rámci družstva se provozuje společný marketing. Příjem členů je dvojitý – prostřednictvím plateb z hroznů a nepřímo prostřednictvím rezervy na budoucí investice, které zůstávají ve družstvu.

Nejstarší vinařské družstvo na světě (Die älteste Winzergenossenschaft der Welt funguje od roku 1868. Sdružuje 150 ha vinic s 420 členy.¹¹⁵

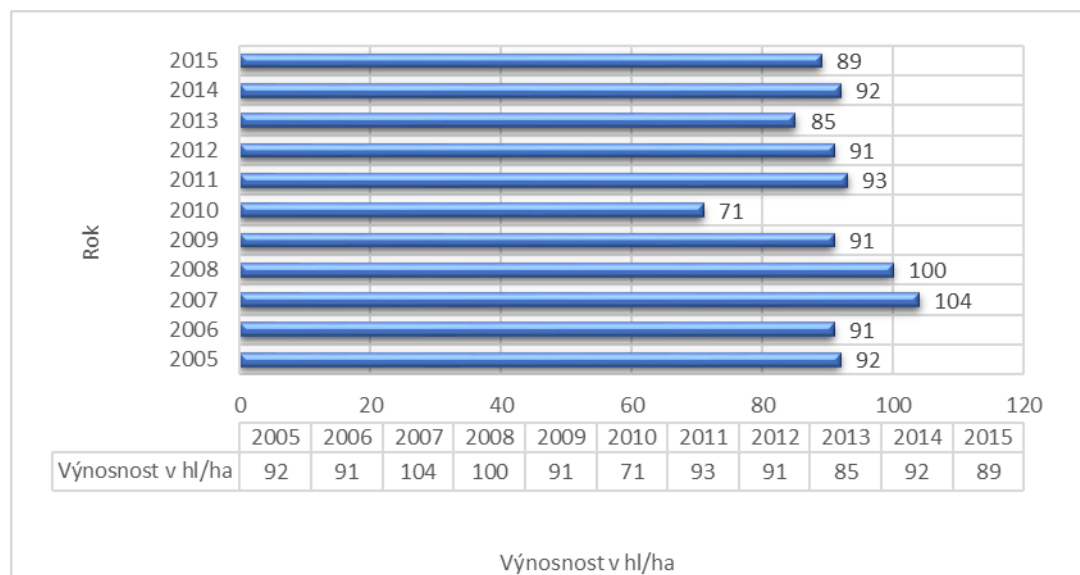
V Německu je 111 vinařských družstev s přibližně 49 000 členy, 32 000 ha vinic a produkcí 2,8 mil. hl. Při sledování vývoje v posledních 30 letech v Německu došlo ke snížení počtu jednotlivých sdružení z 314 v roce 1990 na 111 v roce 2014, ale plocha vinic se příliš nezměnila, což ukazuje proces sloučení v odvětví vína. V roce 2015 bylo vyrobeno v Německu 8 872 813 hektolitrů vína na ploše 102 544 ha vinic. Sklizeň se snížila o 4 % oproti roku 2014. Export Německých vín měl vyšší hodnotu, přestože objem se snížil. Důvodem byla vyšší průměrná ceny vyvezených vín, která byla často ve vysoké jakostní kvalitě. I hodnota vín prodaných v Německu se zvýšila o 2 % na 2,97 EUR/l. V Německu se prodává 48 % červeného vína a 42 % bílého vína z celkové spotřeby domácností.

Na Německých vinicích jsou vysázeny bílé odrůdy vinné révy z 65,4 % s největším podílem Ryzlinku Rýnského s 23 %, který představuje 23 596 ha. Z modrých odrůd zaujímá nejvyšší plochu 11 784 ha Pinot Noir. Největší celkové množství vinic vlastní vinařská družstva, které mají od 10 do 20 ha vinic. V roce 2015 byl výnos na hektar vinice 89 hl/ha, přehled výše výnosnosti je zobrazen na Graf 20 Výnosnost vinných hroznů v hl/ha v Německu. 64 % vyrobených vín bylo v kategorii Qualitätswein. Do Německa byla importována vína v objemu 1 032 tisíc hl. za průměrnou cenu 286 EUR/hl. Vína byla dovezena především z Itálie, Francie a Španělska. Německá vína byla dovážena nejvíce do USA a dále do Nizozemska, Velké Británie, Norska a Kanady. Německo je na čtvrtém místě ve spotřebě vína, s 20,5 mil. hl v roce 2015. V porovnání se spotřebou piva, spotřeba vína v Německu z dlouhodobého hlediska roste a spotřeba piva klesá. Ekologické

¹¹⁵ MERLIN, Bettina. Conference proceedings: A Theoretical Framework to Measure the Success of M&A Activities Among German Winegrowers' Cooperatives. 8 *International Conference* [online]. Hochschule Heilbronn, 2014, 1003 [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://academyofwinebusiness.com/>

zemědělství v Německu již 30 let roste a výměra ekologicky obhospodařovaných vinic je přibližně 8 % z celkové plochy vinic.¹¹⁶

Graf 20 Výnosnost vinných hroznů v hl/ha v Německu

Zdroj: vlastní zpracování dle Deutcher Wein Statistik 2016/2017. Bodenheim: Deutsches Weininstitut, 2017.

4.3 Novela č. 26/2017, zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství

Přesné uvedení novely publikované dne 6. února 2017 ve Sbírce zákonů je označeno pod číslem 26/2017. Novela zákona nabývá účinnosti 1. dubna 2017.

Hlavním cílem novely zákona je přizpůsobení k nařízením Evropské Unie a eliminace černého trhu s vínem.

4.3.1 Souhrn změn zákona o vinohradnictví a vinařství

§ 3 Vymezení zákona

Nová specifikace výrobce, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která vyrábí z vinných hroznů, rmutu, moštu nebo z mladého vína v procesu kvašení produkt tím, že jej zpracovává, včetně jeho zpracování pro jiného výrobce, nebo nechává zpracovat.

¹¹⁶ Deutcher Wein Statistik 2016/2017. Bodenheim: Deutsches Weininstitut, 2017.

Úprava malého množství, což je množství převyšující 750 hektolitrů vína v obalu určeném pro spotřebitele nebo 1 000 litrů sudového vína prodaného maloobchodníkem spotřebiteli za 1 vinařský rok. Dříve jen 1 000 hektolitrů vína prodaného maloobchodníkem.

Zrušení paragrafu q) uvádění do oběhu a r) vinným nápojem nápoj obsahující nejméně 50 % vína a přidání nových částí s) až z). Specifikování nových pojmů:

- Obchodní zprostředkovatel – fyzická nebo právnická osoba, která nemá právo k uskladnění produktů, které prodává v rámci výkonu svého povolání nebo předmětu činnosti.
- Snadno čitelný údaj – spotřebitel je schopen údaj přečíst při nákupu
- Nebalené víno – musí obsahovat kód kombinované nomenklatury 2204 nebo 2205 a být v jiném obalu než obalu určeném pro spotřebitele ve fázi, která předchází prodeji spotřebiteli
- Sudové víno – obsahuje kód kombinované nomenklatury 2204 nebo 2205 a být v jiném obalu, než je obal pro spotřebitele.
- Čepované víno – učené k bezprostřední konzumaci nebo zabaleno v jednorázovém obalu určeném pro spotřebitele s jediným otvorem k plnění a nevyměnitelným výčepním ventilem
- Rozlévané víno – určené k bezprostřední konzumaci v místě prodeje, víno prodáváno z obalu maximálně do 5 litrů
- Obal určený pro spotřebitele – jednorázový obal do objemu 20 litrů. Obal tvoří spolu s obsahem prodejní jednotku pro spotřebitele.
- Jednorázový uzávěr – při otevření ztratí svoji funkčnost a nelze opakovaně použít.
- Falšování produktu – enologické postupy, které jsou v rozporu s nařízením Komise (EU) č. 606/2009 a nařízením Rady (ES) č. 479/2008. Je zakázáno přidávání vody nebo alkoholu.
- Příjemce – je provozovatel potravinářského podniku, který je uveden v průvodním dokladu dle předpisu Evropské Unie nebo je uveden jako příjemce.
- Místo dodání – produkt je do místa dodání přepravován, je zde vyložen a skladován.

§ 7 Povolení k výsadbě (dříve Správa produkčního potenciálu)

Novou nebo opětovnou výsadbu révy musí povolit Ústav na základě podané žádosti. V České republice lze ročně vysadit přibližně 175 ha nových vinic, dle úmluvy 1 % vinic ročně ve členském státě Evropské Unie.

§ 8 Nová výsadba révy

Žadatel podá žádost o udělení pro novou výsadbu révy Ústavu od 1. ledna do 28. února příslušného kalendářního roku. Případy, kdy Ústav udělí žadateli povolení jsou uvedeny v odstavci 2 až 8, které jsou uvedeny v Příloze.

§ 9 Opětovná výsadba révy (dříve Právo na opětovnou výsadbu)

Pokud se pěstitel chystá vykloučit vinici musí tuto skutečnost oznámit Ústavu 90 až 30 dnů před zahájením klučení. O povolení pro opětovnou výsadbu lze žádat do konce druhého vinařského roku následujícího po ruce, v němž došlo k vykloučení. Výměra osázené plochy vinice je stejná jako vykloučená plocha. Dříve právo na opětovnou výsadbu až do konce osmého vinařského roku následujícího po roce vykloučení. Zákon také nově přesně uvádí náležitosti oznámení a žádosti.

§ 10 Nepovolená výsadba révy

Odstavec 1 je změněn na: „*Ústav z moci úřední nebo na žádost pěstitele rozhodne o tom, zda bylo právo na výsadbu révy uskutečněno v rozporu s předpisy Evropské unie¹¹⁰⁾ nebo v rozporu s § 8 nebo § 9. V případě zjištění nepovolené výsadby révy Ústav v rozhodnutí současně uloží pěstiteli povinnost do 4 měsíců od právní moci rozhodnutí na jeho náklady vykloučit plochy osázené révou bez povolení. Nebude-li vinice ve stanovené lhůtě vykloučena, nařídí Ústav vykloučení na náklady pěstitele, a to do dvou let od marného uplynutí lhůty pro splnění povinnosti stanovené pěstiteli podle věty druhé.*“¹¹⁷

§12 odst. 5 je změněn: V prostorách používaných k výrobě, skladování, plnění, zpracování nebo uvádění do oběhu produktu nesmí být uchovávány látky, jejichž použití do produktu není povoleno podle předpisů Evropské unie nebo podle tohoto zákona, přičemž tyto látky lze použít k falšování produktu. Dříve uvedeno, že v daných prostorách nesmí být uchovávány látky, které jsou svým složením vhodné k falšování produktu. K odstavci 6 je přidán zákaz falšovat produkt

K §14 jsou přidány nově §14a a §14b.

¹¹⁷ Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 6. 2. 2017, částka 26/2017, ISSN 1211-1244

Příjemce, který přepravuje nebaleného vína, čerstvých vinných hroznů, moštu, rmutu nebo moštového koncentrátu, je povinen oznámit Ústavu množství a údaje, přesně uvedené v §14a odstavci 2, do 12 hodin od příchodu do prvního místa dodání na území České republiky.

Dovezené nebalené víno musí být uskladněno 10 dní od prvního místa dodání v České republice. Inspekce může v uskladněné lhůtě odebrat kontrolní vzorek vína.

V §15 Došlo k úpravě o umístění označení zkvašený mošt nebo „burčák“, které musí být snadno čitelné a je přidán povinný údaj o provenienci a alergenní složce.

V § 16 je v odstavci 3 u jakostního vína stanovené oblasti zrušeno slovní spojení zbytkový cukr. Namísto toho je použito vyjádření obsahu zbytkového cukru. Odstavec 4 uvádějící možné informace uvedené na obalu je přidána věta „*Bylo-li víno s chráněným označením původu nebo chráněným zeměpisným označením vyrobeno z hroznů révy vinné sklizených na území České republiky, uvede výrobce uvádějící toto víno do oběhu na obalu určeném pro spotřebitele logotyp specifikovaný prováděcím právním předpisem, který stanoví podrobnosti tohoto označení.*“¹¹⁸ Odstavec 7 je změněn a je přidán nový odstavec 8, 9 a 15 ve kteří obsahují:

Prodávající sudového vína, čepovaného vína nebo rozlévaného vína je povinen spotřebiteli viditelně zpřístupnit čitelné údaje:

- označení druhu produktu,
- název chráněného označení původu nebo chráněného zeměpisného označení, a výraz tradiční vína, pokud vína do této kategorie spadají
- skutečný obsah alkoholu,
- slovní vyjádření obsahu zbytkového cukru,
- označení stáčírny,
- údaj o provenienci,
- označení šarže,
- alergenní složce.

¹¹⁸ Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 6. 2. 2017, částka 26/2017, ISSN 1211-1244

Víno v přepravovaném obalu musí být opatřeno etiketou, která obsahuje údaje, které uvádí §16 v odstavci 15.

Nový §16b Sudové víno

Jako sudové víno může určit nebalené víno výrobce vína vyrobeného z hroznů sklizených v České republice nebo státě Evropské Unie, anebo příjemce, který je uveden v průvodním dokladu. Odstavec 2 ruší prodej vína prostřednictvím prodejního automatu. Sudové víno lze prodávat v provozovně výrobce vína nebo příjemce nebaleného vína. Zahájení a ukončení prodeje sudového vína je nutné ohlásit Ústavu prostřednictvím registru. Pokud výrobce nebo příjemce víno neprodává déle než 6 měsíců, je prodej považován za ukončený.

§20 Šumivé víno

Etiketa šumivého vína, sektu a aromatického jakostního šumivého vína, může obsahovat název vinařské oblasti jen pokud jsou hrozny, ze kterých bylo víno vyrobeno, výlučně z výše stanovené vinařské oblasti.

§ 24 novelou ruší pojem vinný nápoj a aromatizovaný koktejl nahrazen aromatizovaným vinným koktejlem.

§ 28 Registr vinic

Obsah registru je rozšířen o:

- seznam provozoven v nichž se prodává sudové víno spotřebitelům,
- množství nebaleného vína, vinných hroznů, moštu, rektifikovaného moštového koncentrátu a rmutu,
- evidenční knihy.

Další úpravy se zabývají § 31 Vinařský fond, který je novelou více specifikován. Novela se zaměřuje na §39 Správní delikty, které jsou nově specifikovány. Paragraf uvádí delikty, které vyplývají z předpisů Evropské Unie. Jako nový správní delikt je stanoveno falšování vína a jsou trestány neodevzdané, neúplné nebo nesprávné údaje nahlašující Ústavu. Pokuty jsou rozděleny do pásem a nevyšší je 50 milionů korun.

Ruší se Nařízení vlády č. 143/2015 Sb. a Vyhláška č. 97/2006 Sb.

Spolu se zákonem, který vyšel v únoru 2017 je připravována prováděcí vyhláška, která zpřesní informace a povinnosti uváděné v novele zákona.

Přechodná období

Zákon stanovuje přechodné období od nabytí účinnosti pro registraci provozoven výrobců nebo příjemců nebaleného vína dle § 16 odst. 1 na období 6 měsíců, tedy do 30. 9. 2017. Pokud se prodejce sudového vína rozhodne prodávat pouze vína z obalu určenému spotřebiteli, tedy nebude registrovat provozovnu, je možné prodávat sudové víno v neregistrované provozovně do 31. 12. 2017.

4.4 Podpory ve vinařství a vinohradnictví

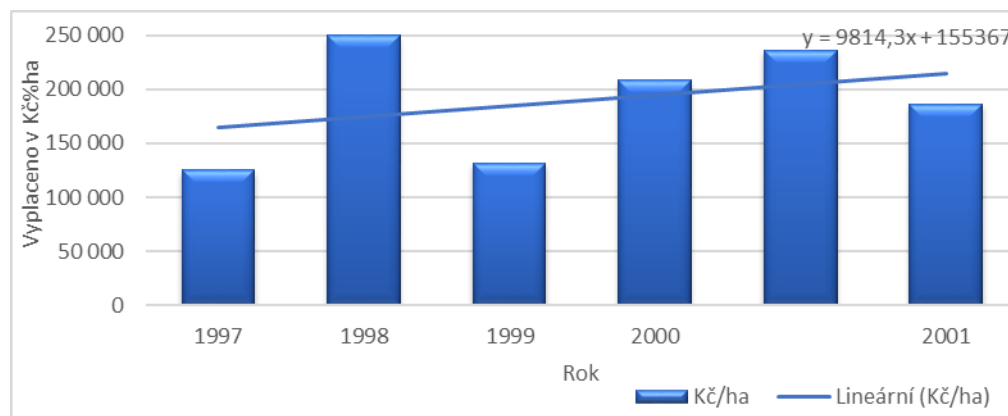
4.4.1 Dotace vyplacené z Českého státního rozpočtu

Přesné názvy existujících programů, které byly vypláceny v rámci národních dotací jsou uvedeny v příloze této práce a dále jsou uvedeny konkrétně některé podpory s podstatnými vyplácenými částkami.

Od roku 1996 je Česká republika připravována na vstup do Evropské Unie, především má být před vstupem do Evropské Unie rozloha vinic 15. až 16. tisíc ha. Ministerstvo Zemědělství uvedlo projekt s názvem „Adaptace vinohradnictví a vinařství ČR na podmínky EU a WTO“. Po vstupu do Evropské Unie nebude možné vinice bez předchozího klučení rozšiřovat, díky nadprodukcí vína. Česká republika se tedy snaží rozšířit své vinice před vstupem země do EU, a proto je vytvořena investiční dotace Obnova vinic, chmelnic a ovocných sadů. O dotaci může žádat pěstitel vlastníci vinici minimálně o velikosti 0,25 ha a bude zachována 15 let. Úkolem dotace Obnova vinic je také obnova českých a moravských vinic, neboť jejich průměrné stáří bylo v roce 1996 16 let. Dotace Obnova vinic, chmelnic a ovocných sadů byla vyplácena ve vinohradnictví v letech 1994-2002, zde je sledována od roku 1997 do roku 2002, kdy vychází průměrná cena za jeden hektar 196 371 Kč a celkově bylo vyplaceno 622,4 miliony Kč. Meziroční nárůst výše dotace na hektar vinice za 6 let je 9 814,3 Kč. Vývoj sazeb je graficky zobrazen na Graf 21 Sazba dotace Obnova vinic, chmelnic a ovocných sadů ve vinohradnictví. Přestože nejvyšší platba za jeden hektar byla v roce 1998 250 000 Kč/ha, nejvyšší celkově vyplacená částka byla v roce 2002 189,5 milionu Kč s počtem 1 016 nově osázených hektarů vinic. Na Tabulka 19 Investiční dotace – Obnova vinic, chmelnic a ovocných sadů, za vinohradnictví lze vidět, že celkově bylo za 6 let vysázeno 3 100 ha, z toho v rámci poskytnuté dotace 2 871 ha. Od roku 1997-2002 bylo 93 % vinic vysazeno

v rámci dotace – Obnova vinic a vyklučeno bylo 1 500 ha. Plocha vinic se rozšířila o 1 600 ha za předpokladu, že na území vyklučovaných vinic došlo k jejich obnovení. V 90. letech byl vysoký podíl výsadby modrých odrůd kvůli preferencím spotřebitelů. V roce 2002 byl podíl modrých odrůd ve výsadbách 32 % vzhledem k bílým odrůdám.

Graf 21 Sazba dotace Obnova vinic, chmelnic a ovocných sadů ve vinohradnictví

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 19

Tabulka 19 Investiční dotace – Obnova vinic, chmelnic a ovocných sadů, za vinohradnictví

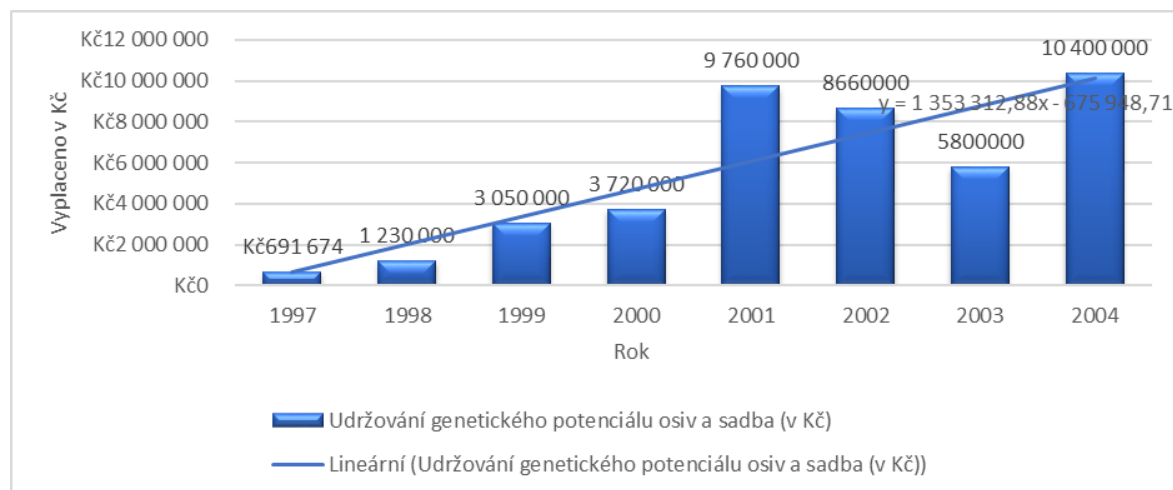
	Sazba v Kč/ha	Celkově vyplaceno v mil. Kč	Výsadba s dotací v ha	Výsadba celkem v ha	Klučení v ha
1997	125 000	34,5	268	300	300
1998	250 000	33	250	260	360
1999	131 700	62,6	280	320	240
2000	208 800	36,9	431	460	200
2001	236 300	147,9	626	660	200
2002	186 500	189,5	1 016	1100	200
Celkem	-	504,899	2871	3100	1500

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe- Situační a výhledové zprávy réva vinná a víno 1997–2002

S novým Vinařským zákonem č. 115/1995 Sb. došlo k zařídování vín dle dosažené cukernatosti vinných hroznů a díky tomu jsou vysazovány kvalitnější odrůdy vinné révy na úkor odrůd poskytujících vysoké výnosy. V souvislosti se zavedením germánské systému zařídování vín je vytvořena dotace s názvem Udržování genetického potenciálu osiv a sadby, která má za cíl podpořit a zabezpečit dostupnost kvalitních odrůd osiv a sadby. Vyplacená výše na dotaci v letech 1997-2004 je uvedena v Graf 22 dotace – Udržování genetického potenciálu osiv a sadby – podpora šlechtění v Kč. Hodnota vyplacené částky

lineárně roste o 1 353 313 Kč. V rámci programu Podpora testování množitelského materiálu révy vinné bylo v roce 2004 vyplacena nejvyšší částka 10,4 mil. Kč. Celkově bylo vyplaceno 40 377 648 Kč.

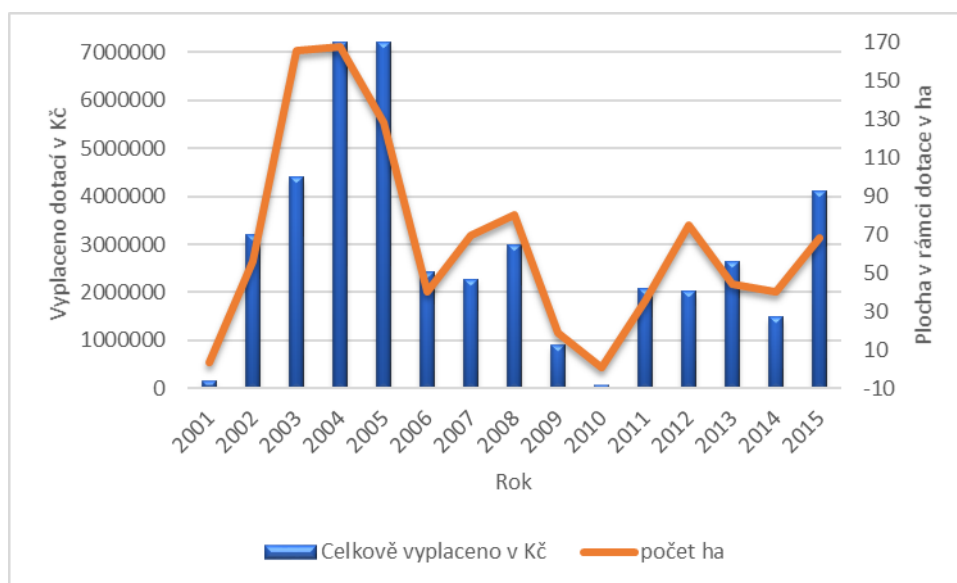
Graf 22 dotace – Udržování genetického potenciálu osiv a sadby – podpora šlechtění v Kč

Zdroj: Situační a výhledové zprávy réva vinná a víno 1997–2005, vlastní zpracování

Od roku 2001 až do roku 2015 je vyplácena podpora na vybudování kapkové závlahy. Od roku 2013 se dotace označuje jako Státní podpora na zavlažování vinic. Vyplacené výše v jednotlivých letech jsou zobrazeny na Graf 23 Podpora na vybudování kapkové závlahy ve vinicích spolu se zobrazením množství hektarů vinic, na kterých bylo zavlažování vybudováno. Největší zájem o dotaci byl v roce 2004, s přesným názvem Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích, kdy bylo vyplaceno 7,2 mil. Kč pro vybudování kapkové závlahy na 168 hektarech vinic. Hodnota vyplacených dotací koresponduje s množstvím vybudované závlahy na vinicích. Propad zájmu byl v roce 2010, kdy byla kapková závlaha vybudována jen na 1,14 ha. Propad souvisí především s nízkou úrodou, kdy pěstitelé neměli prostor pro řešení inovací. Ve sledovaném období 15 let bylo v rámci dotace vyplaceno 43 156 601 Kč na 996 ha vinic.

Graf 23 Podpora na vybudování kapkové zálahy ve vinicích

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 20

Tabulka 20 Podpora na vybudování kapkové zálahy ve vinicích

Rok	Celkově vyplaceno v Kč	Velikost vinic vybudované zálahy v ha
2001	163 444	3,5
2002	3 200 000	56,6
2003	4 400 000	166
2004	7 200 000	168
2005	7 199 708	128,2
2006	2 428 200	40,5
2007	2 266 800	69,91
2008	2 997 236	80,14
2009	901 272	18,56
2010	68 400	1,14
2011	2 080 800	35,6
2012	2 022 341	75,2
2013	2 643 000	44,05
2014	1 478 400	40,4
2015	4 107 000	68,45

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe - Situační a výhledové zprávy réva vinná a víno 2001-2016

V rámci Podpůrného programu – Podpora ozdravování polních plodin a speciálních plodin bylo ve vinařství vyplaceno v roce 2005 9 686 tisíc Kč na 5 projektů a v roce 2006 bylo vyplaceno pro 46 žádostí 22 387 tisíc Kč.

Dotace s názvem Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin, která je vyplácena do výše 60 % prokázaných vyplacených nákladů. Celkově bylo vyplaceno 6 302 405 Kč v jednotlivých letech uvedených v a jednotlivé výše jsou uvedeny v příloze.

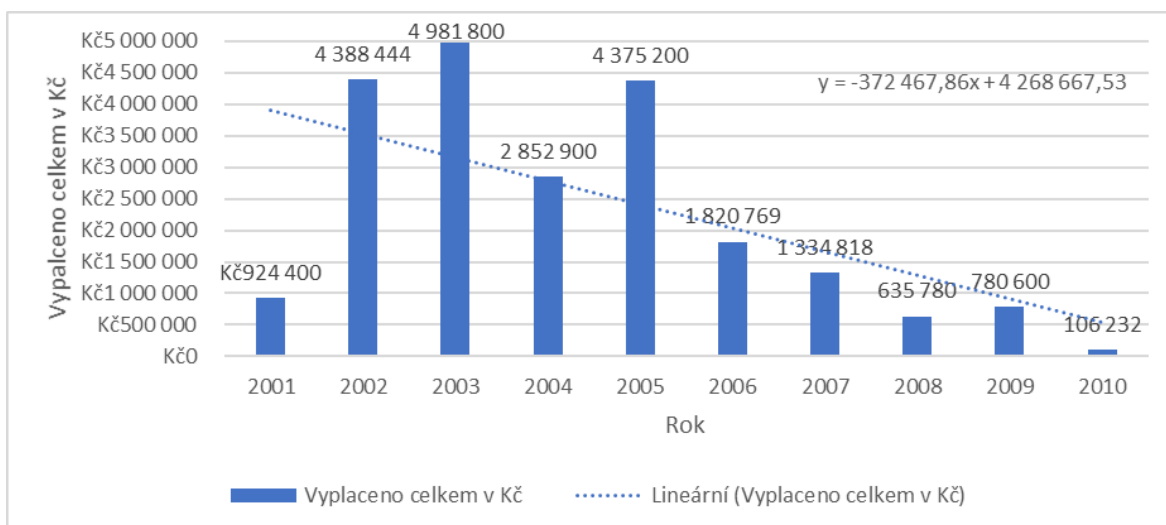
Tabulka 21 Dotace – Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin

Rok	Vyplaceno celkem v Kč
2001	3 360 000
2002	1 100 000
2007	1 088 118
2008	607 963
2009	146 324
Celkem	6 302 405

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe - Situační a výhledové zprávy réva vinná a víno 2001-2010

Dotace a její vyplácení s názvem Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu v prostorovém izolátu, která se od roku 2010 přejmenovala na Podporu na budování prostorových izolátů množitelského materiálu révy vinné se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob je zobrazena na Graf 24 Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu v prostorovém izolátu. Nejvyšší hodnota vyplacené podpory v rámci této dotace byla v roce 2007, kdy bylo podpořeno 7 projektů za celkových 4 981 800 Kč. Zájem o podporu se v čase snižuje, lineární trend je klesající o 372 468 Kč.

Graf 24 Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu v prostorovém izolátu

Zdroj: Situační a výhledové zprávy réva vinná a víno 2001-2011, vlastní zpracování

Od roku 2007 do roku 2015 jsou vypláceny podpory na dotace s názvy:

- Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu
- Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR
- Podpora šlechtění zaměřeného na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům a odpovídající kvalitu výsledné produkce.

Jejich celkové vyplacené hodnoty jsou uvedeny v Tabulce 22 Vyplacené podpory v rámci Zpracování zemědělských produktů. Vyplacené podpory v jednotlivých letech jsou poskytovány na 1 až 2 projekty ročně.

Tabulka 22 Vyplacené podpory v rámci Zpracování zemědělských produktů

Rok	Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu - celkem vyplaceno v Kč	Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR - celkem vyplaceno v Kč	Podpora šlechtění zaměřeného na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům a odpovídající kvalitu výsledné produkce - celkem vyplaceno v Kč
2007	-	155 310	8 521 960
2008	4 202 528	180 000	3 040 000
2009	2 464 427	300 000	5 019 210
2010	1 575 573	300 000	4 760 154
2011	15 386 473	300 000	2 553 644
2012	3 406 260	121 948	2 672 426
2013	2 140 135	234 264	2 546 390
2014	2 245 728	96 000	-
2015	-	-	985 600

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe - Situační a výhledové zprávy réva vinná a víno 2007-2016,

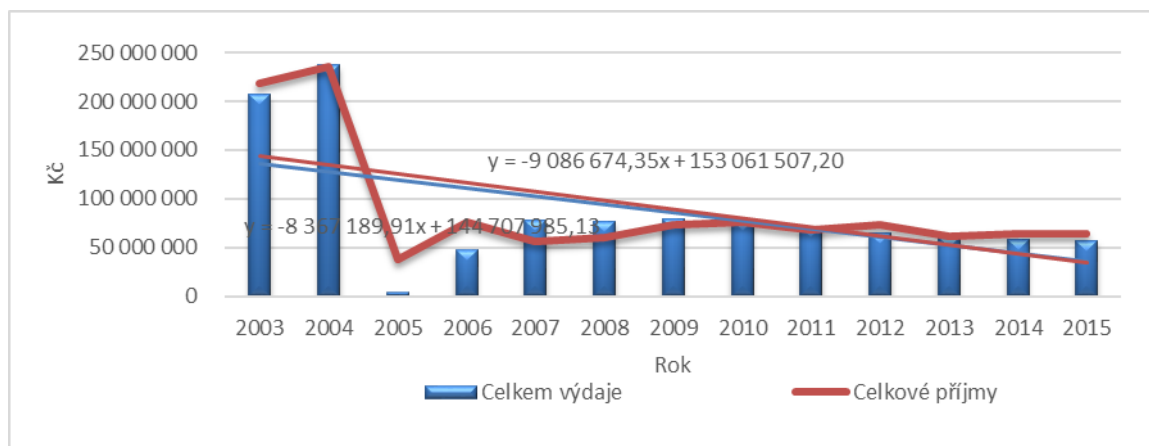
Vinařský fond

Přestože byla vinařům udělena výjimka ve spotřebních daních, a to nulová sazba na tichá vína. V roce 2002 novelizací zákona č. 50/2002 Sb. vznikl Vinařský fond a s ním nové

povinnosti pro vinaře spojené s odvody poplatků. Povinností vinaře je odvést fondu 1 Kč z každého litru vína uvedeného poprvé do oběhu a dále 350 Kč za hektar vinice. Vinařský fond vznikl po vzoru sousedních států – Rakouska a Německa. Příjmem Vinařského fondu jsou vybrané poplatky od vinařů a vinohradníků a dále finanční podpora státu. Úkolem Vinařského fondu bylo nejprve především podpořit obnovu a výsadbu vinic, dále se zaměřil od roku 2005 výhradně na marketingovou činnost.

Vinařský fond započal svou činností o rok později od svého zisku, v roce 2003 až do současnosti. Nejvyšších příjmů a výdajů Vinařský fond dosáhl první dva roky, v roce 2003 a 2004 vyplácel podpory na výsadbu vinic a obnovu vinic, na které dostával velké příspěvky od státu, mimo vybrané příspěvky. O podporu byl velký zájem v roce 2003 bylo 366 žadatelů a v roce 2004, 479 žadatelů. Za dva uvedené roky bylo vysazeno a obnoveno 2 400 ha vinic s vyplacenými podporami ve výši 423 586 102 Kč. Vyplacená výše podpory byla v roce 2003 175 880 na hektar vinice a v roce 2004 došlo ke zvýšení na 177 007 Kč na hektar. Fond podporoval propagaci odbytu vína i v prvních dvou letech, ale ve výši okolo 10 mil. Kč. Až v následujících letech je úkolem a cílem Vinařského fondu podpora propagace a prodeje vín z České republiky. Činnost Vinařského fondu je zakotvena nově v zákoně č. 321/2004 Sb. a jeho mezi jeho činnosti patří například: výzkum trhu, reklama, podpora prodeje, podpora exportu, vinařská turistika či pořádání vinařských akcí. Vinařský fond založil komunikační kampaň Vína z Moravy, vína z Čech“, která zastřešuje domácí produkci vín. Příjmy a výdaje Vinařského fondu jsou zobrazeny na Graf 25 Příjmy a výdaje Vinařského fondu. Na Grafu jsou zřetelné poklesy příjmů i výdajů, které jsou zapříčiněny změnou činnosti fondu od roku 2005. Činnost Vinařského fondu byla v roce 2005 omezena z důvodu nedokončeného procesu notifikace vedeného v Evropské komisi. Od roku 2006 jsou příjmy i výdaje fondu konstantní, v podobné výši.

Graf 25 Příjmy a výdaje Vinařského fondu

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 23

Tabulka 23 Příjmy a výdaje Vinařského fondu

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Výdaje v mil. Kč	207	237	4	47	78	77	79	78	72	64	61	58	57
Příjmy v mil. Kč	218	236	37	76	57	60	73	76	68	73	61	64	64

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe - Situační a výhledové zprávy réva vinná a víno 2007-2016,

4.4.2 Podpory z prostředků Evropské Unie

Česká republika se stala v roce 2004 součástí Evropské Unie, z jehož členství souvisejí jak omezení například v množství nových ploch vinic, tak i dalších finanční pro české a moravské vinařství a vinohradnictví.

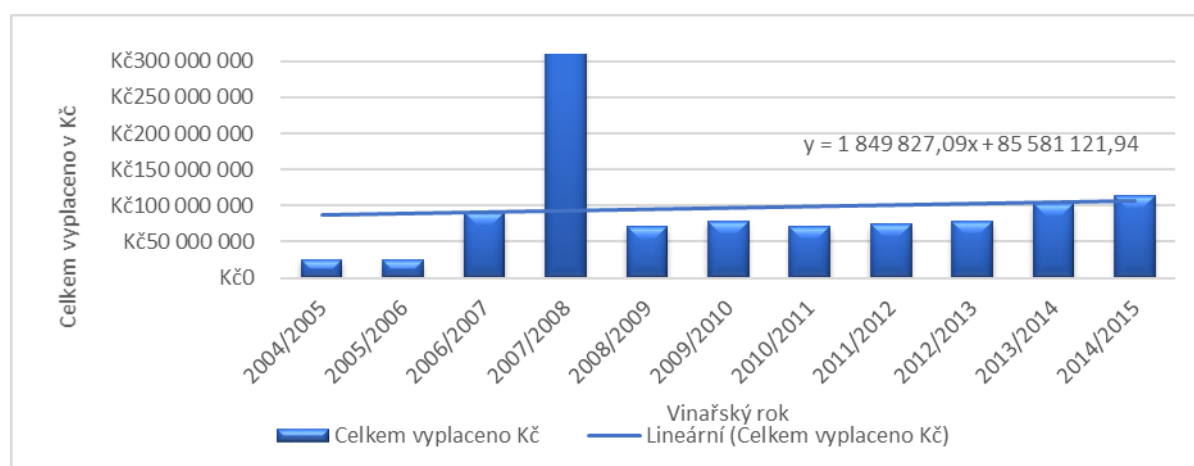
V rámci společné organizace trhu s vínem (SOT) jsou vypláceny podpory dle vládních nařízeních.

Dotace s názvem Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic, která se od roku 2004 skládala z mnoha přesně stanovených podpor, kterými jsou například: klučení, ochranu vinic před škodami způsobenými ptactvem, zvířaty, zvýšení počtu keřů ve vinici, přesun vinic do svahu nebo změnu odrůdové skladby vinice. V roce 2004 bylo vyplaceno na 8 500 hl hroznová šťáva ze zemí EU a v roce 2006 došlo k vyplacení 11 289 Kč v rámci podpory s názvem Podpora na užití hroznů, hroznového moštu k výrobě hroznové šťávy. Od roku 2005 do roku 2008 byly vypláceny podpory na dovezené hroznové moštu z EU v díky podpoře názvem Podpora na užití zahuštěného hroznového moštu a rektifikovaného

moštového koncentrátu ke zvýšení obsahu alkoholu vinařských produktů, která sloužila k odbytu hroznového moštu z především jižních států Evropy.

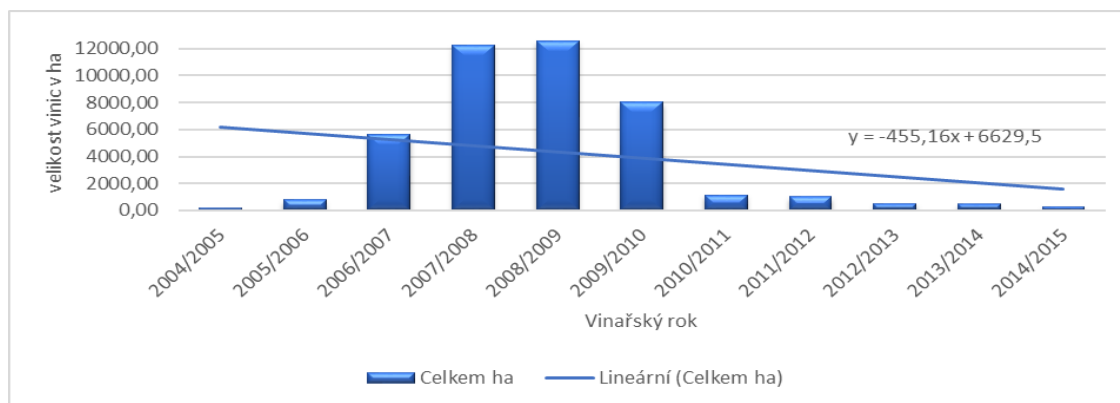
Celkový přehled vyplacených podpor v rámci programu Podpora restrukturalizace a přeměny vinic je zobrazena na Graf 26 Vyplacené podpory v Podpora restrukturalizace a přeměny vinic. Nejvyšší celková vyplacená částka byla ve vinařském roce 2007/2008, kdy bylo vyplaceno na ochranu vinic před škodami způsobenými ptactvem pomocí aktivní ochrany téměř 188 mil. Kč na 9 454 ha vinic. Za sledované období 11 let je trend rostoucí o 1 850 tisíc Kč a celkově bylo vyplaceno přes 1 064 mil. Kč. Naproti tomu množství hektarů, na kterých se podpora provádí je klesající o 455 ha, jak je zobrazeno na Graf 27 Počet hektarů vinic v rámci restrukturalizace a přeměny vinic. V letech 2007 až 2010 byla velikost hektarů vinic, které byly v rámci dotace restrukturalizovány nebo přeměny, průměrně okolo 11 tisíc ha, ve vinařském roce 2014/2015 je to jen 273 ha.

Graf 26 Vyplacené podpory v Podpora restrukturalizace a přeměny vinic

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 24, 25

Graf 27 Počet hektarů vinic v rámci restrukturalizace a přeměny vinic

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 24, 25

Přesný výčet názvů a výší proplacených podpor je uveden v Tabulka 24 Podpory v sektoru vína vyplácené z EU.

Tabulka 24 Podpory v sektoru vína vyplácené z EU

		Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic - podpory na:								Podpora na užití hroznů, hroznového moštu a zahusťovacího moštu k výrobě hroznové šťávy v hl	Podpora na užití zahusťovacího hroznového moštu a rektifikovaného moštového koncentrátu ke
		klučení	změnu odrůdové skladby a zvýšení počtu keřů	změnu odrůdové skladby vinice	zvýšení počtu keřů ve vinici	ochranu před škodami způsobenými zvířeti pomocí hromadné ochrany	ochranu před škodami způsobenými zvířeti pomocí individuální ochrany	ochranu vinic před škodami způsobenými ptactvem pomocí aktivní ochrany	ochranu vinic před škodami způsobenými ptactvem pomocí aktivní ochrany		
2004/2005	Celkem vyplaceno Kč	2868626	17701595	4853062	-	-	-	-	-	-	-
	Celkem ha	71,42	101,10	218,02	-	-	-	-	-	8 500	-
2005/2006	Celkem vyplaceno Kč	4050454	7159341	5265724	8024336	-	-	-	-	-	10785698
	Celkem ha	65,02	645,2	34,97	57,13	-	-	-	-	-	3 213,66
2006/2007	Celkem vyplaceno Kč	6273009	-	12327823	2054256	11708179	1087507	45549969	11327823	11 289	4223200
	Celkem ha	158	-	81	54	248	41	4 314	730	-	1 318 hl
2007/2008	Celkem vyplaceno Kč	11743500	-	26419000	4 097 250	33492600	12511000	187813800	55596300	-	13008669
	Celkem ha	158	-	92	55	374	253	9 454	1 873	-	4084,61 hl

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe – Situační a výhledové zprávy 2004 – 2009 a SZIF

Tabulka 25 Podpory v sektoru vína vyplácené z EU

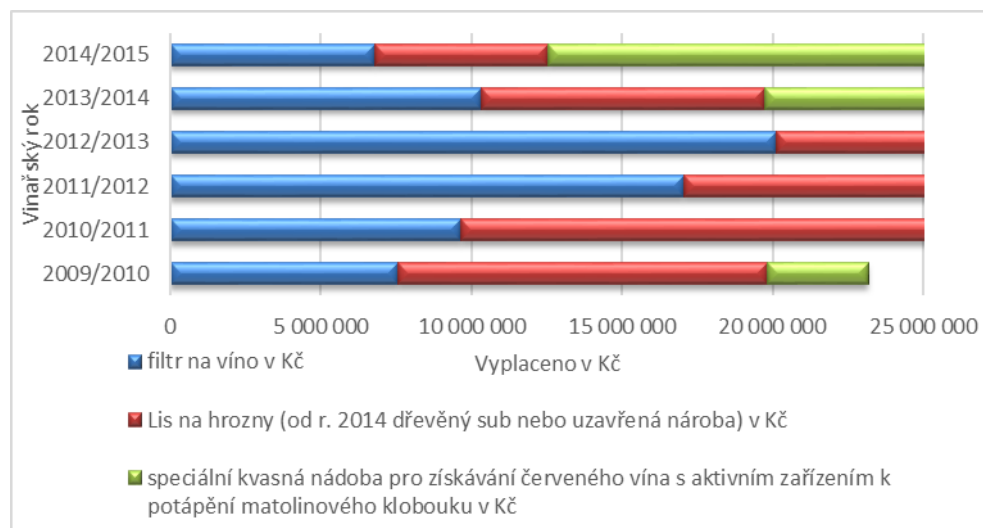
		Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic - podpory na:								Podpora na investice		
		prémie za vyklučení	změnu odrůdové skladby vinice	ochranu před škodami způsobenými zvířeti pomocí hromadné ochrany	ochranu před škodami způsobenými zvířeti pomocí individuální ochrany	ochranu vinic před škodami způsobenými ptactvem pomocí aktivní ochrany	ochranu vinic před škodami způsobenými ptactvem pomocí pasivní ochrany	snížení produkce révy vinné na jednom keři révy vinné při současném zachování produkčního potenciálu zvýšením počtu keřů révy vinné	přesun vinic do svahu	filtr na víno	Lis na hrozny	speciální kvasná nádoba pro získávání červeného vína s aktivním zařízením k potápění matolínového klobouku
2008/2009	Celkem vyplaceno Kč	419000	42200323	13015320	3471250	2585626	979026	8912743	171460			
	Celkem ha (počet žádostí)	-	305 ha	337 ha	162 ha	9182 ha	2318 ha	269 ha	1 ha			
2009/2010	Celkem vyplaceno Kč	419155	45861246	16409028	5094192	3406981	525860	7307690	57105	7573845	12241495	3358192
	Celkem ha (počet žádostí)	8,4	175 ha	239 ha	133 ha	6675 ha	687 ha	128 ha	0,23 ha	62	32	24
2010/2011	Celkem vyplaceno Kč	-	42356554	17602788	3836940	-	-	8232262	-	9664097	18150516	5012827
	Celkem ha (počet žádostí)	-	279 ha	431 ha	186 ha	-	-	239 ha	-	58	50	19
2011/2012	Celkem vyplaceno Kč	-	41581287	9659776	2546566	-	-	9385424	-	17050038	23996811	13879326
	Celkem ha (počet žádostí)	-	333,4 ha	269,4 ha	120,2 ha	-	-	9 385 424	-	63	60	43
2012/2013	Celkem vyplaceno Kč	-	65930153	-	-	-	-	12860721	-	20145855	16353287	14160230
	Celkem ha (počet žádostí)	-	270 ha	-	-	-	-	238 ha	-	73	51	47
2013/2014	Celkem vyplaceno Kč	-	87015365	-	-	-	-	15391845	-	10334259	9424863	8517875
	Celkem ha (počet žádostí)	-	258 ha	-	-	-	-	211 ha	-	68	49	44
2014/2015	Celkem vyplaceno Kč	-	113602163	-	-	-	-	-	-	6793734	5751351	16049620
	Celkem ha (počet žádostí)	-	272,64 ha	-	-	-	-	-	-	10	29	29

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe – Situační a výhledové zprávy 2009 – 2016 a SZIF

V roce 2009 vznikla Podpora na investice a jejich konkrétní názvy jsou uvedeny v Graf 28 Investiční dotace. O investiční dotace byl velký zájem především o nové filtry na vína a lisy na hrozny. Nejvyšší hodnota byla ve vinařském roce 2011/2012, kdy bylo podáno 60 žádostí a vyplaceno celkově téměř 24 mil. Kč. Celkově bylo za sledovaných 5 let vyplaceno necelých 86 mil. Kč na lisy na hrozny, dřevěné sudy a uzavřené nádoby. 60 až 70 žádostí bylo vyplaceno na filtry na víno, ale jejich hodnota je o něco nižší, a proto i celková vyplacená částka za pět let je nižší, 71 562 tisíc Kč. Pro speciální kvasné nádoby na červená vína bylo ve sledovaných letech celkově vyplaceno necelých 61 mil. Kč, z nich nejvyšší částka byla vyplacena v minulém vinařském roce 2014/2015.

Existovala také Podpora na destilace a Podpora soukromého skladování, ale nikdo o tyto dvě podpory v době jejich existence nežádal.

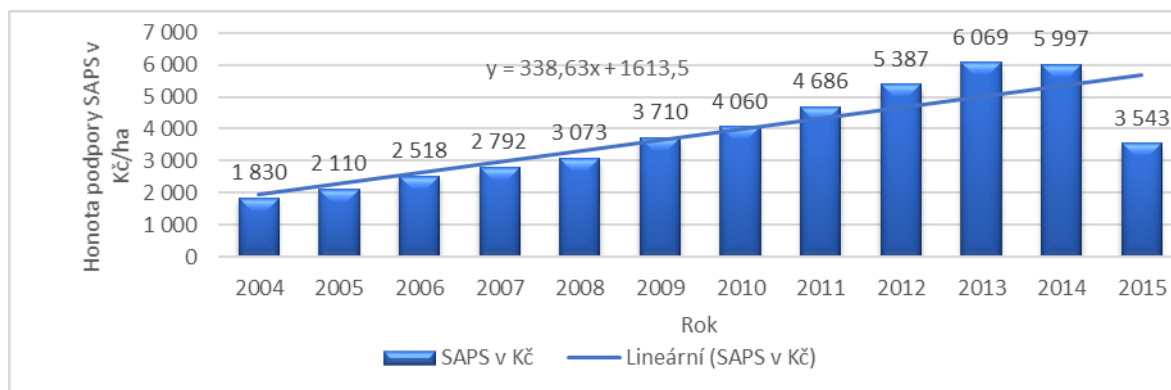
Graf 28 Investiční dotace

Zdroj: vlastní zpracování dle tabulky 25

Na podpory v rámci jednotné platby na plochu zemědělské půdy (SAPS) je poskytována podpora na minimální plochu 1 ha zemědělsky obhospodařované půdy. Jednotlivá výše podpor na 1 ha vinice, které byly vypláceny, jsou uvedeny na Graf 29 SAPS. Trend je v letech rostoucí o 338 Kč/ha, přestože v posledním roce 2015 podpora klesla o 2 454 Kč/ha oproti minulému roku. Důvodem snížení bylo dosažení vyšší rentability ve vinařství a tím byla nutnost podpory snížena.

Graf 29 SAPS

Zdroj: vlastní zpracování dle Státního zemědělského intervenčního fondu

V Programu rozvoje venkova, které jsou následně rozděleny do os 1 až 3, je pro víno několik projektů. Například:

- Rekonstrukce nosné konstrukce vinice
- Výstavba nosných konstrukcí ve vinicích
- Nosné konstrukce trvalých kultur do vinohradů
- Zahájení činnosti mladých zemědělců
- Přidávání hodnoty zemědělských a potravinářských produktů
- Modernizace zemědělských podniků
- Podpora cestovního ruchu

Podpurný garanční rolnický a lesnický fond slouží k poskytování podpor na úroky a garanci části jistin úvěrů na ekonomicky návratné podnikatelské záměry, které souvisejí s vyhlášenými programy například: Provoz, Investice, Mládí, Export, Půda, Zemědělec, Zemědělské pojištění, Podpora nákupu půdy.

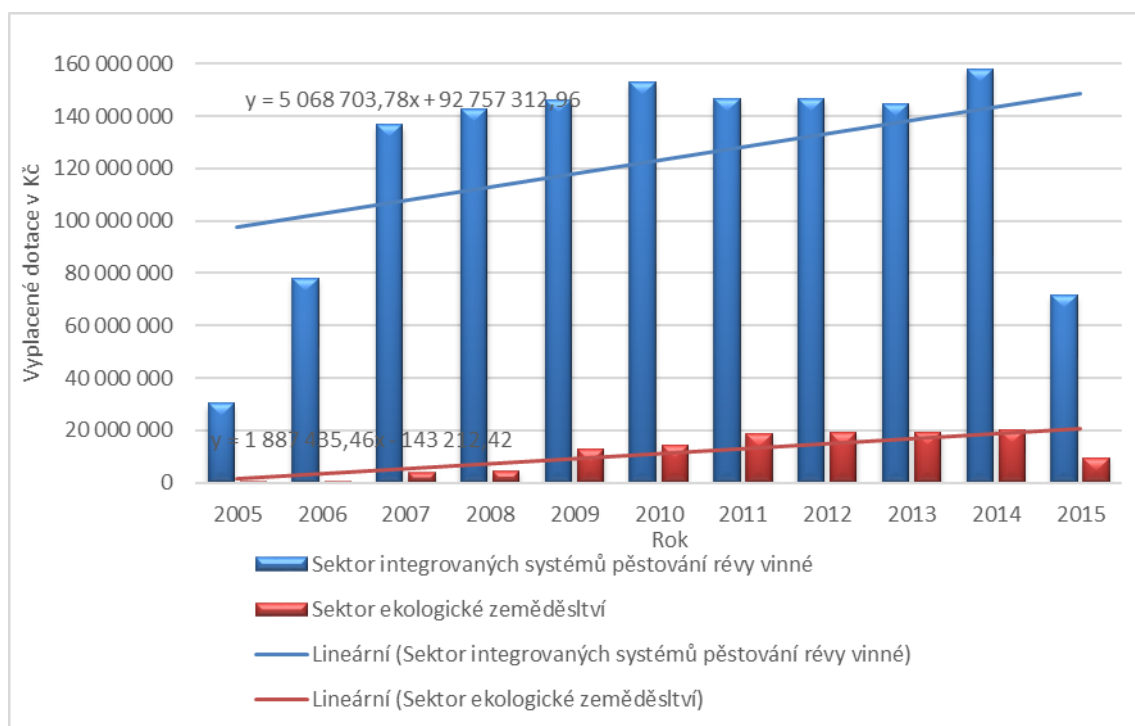
4.4.3 Podpory z prostředků EU s kofinancováním České republiky – Program rozvoje venkova

Doposud byly dva Programy rozvoje venkova, a to na období 2007-2013 a nový a aktuální 2014-2020.

Program rozvoje venkova na období 2007-2013 podporoval agroenvironmentální opatření, která se financovala z 80 % z prostředků Evropské Unie a 20 % z prostředků České republiky. Od roku 2013 se poměr vyplácení změnil na 75 % nákladů EU a 25 % nákladů

ČR. Od roku 2005 do roku 2012 bylo možné žádat o zařazení v sektoru integrovaných systémů pěstování révy vinné a v sektoru ekologického zemědělství. V obou sektorech došlo do roku 2007 k rozdělení dotací dle jejich vyplacení na EAFRD – Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a HRDP – Horizontální plán rozvoje venkova ČR. Od roku 2009 v sektoru ekologického zemědělství bylo možné žádat o dotaci jen na EAFRD a od roku 2011 také v sektoru integrovaných systémů pěstování révy vinné. Od roku 2012 není možné podávat nové žádosti o zařazení do integrované produkce révy vinné ani ekologického zemědělství na vinice, mohou žádat pouze žadatelé s již uzavřenými závazky. Takzvané doplacení probíhá od roku 2012-2015. Na Graf 30 Vyplacené podpory v rámci Programu rozvoje venkova jsou zobrazeny celkové hodnoty vyplacených podpor v jednotlivých letech od roku 2005–2015. V sektoru integrovaných systémů pěstování vinné révy bylo vyplaceno ve sledovaných letech 4 189 žádostí. V sektoru ekologického zemědělství bylo uznáno celkově za deset let 666 žádostí, přestože výše sazeb na jeden hektar vinice byla téměř o deset tisíc vyšší než v sektoru integrovaných systémů. Průměrná sazba v sektoru Integrované systémy pěstování vinné révy v dotaci EAFRD byla průměrná sazba 12 051 Kč/ha v HRDP 11 642 Kč/ha. V sektoru ekologické zemědělství byla průměrná sazba dotace v rámci HRDP 21 783 Kč/ha a HRDP 24 218 Kč/ha. Oba sektory vykazují lineární rostoucí trend. Integrované systémy rostou přibližně o 5 mil. Kč a ekologické zemědělství o necelé 2 mil. Kč. Podrobný přehled dotací je uveden v příloze v tabulce.

Graf 30 Vyplacené podpory v rámci Programu rozvoje venkova

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy 7.4

Od roku 2015 spolu s novým Programem rozvoje venkova na období 2014-2020, kdy je podporováno agroenvironmentálně-klimatické opatření s titulem – Integrovaná produkce révy vinné a Ekologické zemědělství s titulem – Ekologické zemědělství s kulturou vinice. Podrobně jsou programy spolu s přehledem za rok 2015 uvedeny v Tabulka 26 Program rozvoje venkova za rok 2015.

Tabulka 26 Program rozvoje venkova za rok 2015

Název programu	Proplacené žádosti	Celkem vyplaceno v Kč	ha vinic	sazba Kč/ha
IP révy vinné – základní ochrana vinic	193	20 192 256	2 254	8 958,41
IP révy vinné – nadstavbová ochrana vinic	322	78 048 391	4 169	18 721,13
Ekologické zemědělství s kulturou vinice v režimu certifikovaného EZ	43	7 687 034	328	23 436,08

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe- Situační a výhledové zprávy réva vinná a víno 2015

4.4.4 Zhodnocení vyplacených a poskytovaných podpor

Podpory, které plynou do sektoru vinařství a vinohradnictví se zásadně změnili po vstupu České republiky do Evropské Unie. Před vstup do Evropské Unie byla nejzásadnější

dotace na obnovu vinic, kvůli nemožnosti rozšiřování vinic po vstupu země do EU. Sazba na hektar obnovené vinice byla od 125 000 do 250 000 Kč/ha od roku 1997 do roku 2002 a celkově bylo vysazeno v rámci dotace téměř 3 tisíce ha vinic a vyplaceno 505 mil. Kč. V roce 2003 a 2004 byla výsadba vinic podpořena také z Vinařského fondu s průměrnou sazbou 176 443 Kč/ha a celkově bylo vysazeno 2 400 hektarů vinic. Od roku 1995 začal platit nový vinařský zákon a vína se začala zařídovat dle výš cukernatosti vinných hroznů. S novým tříděním byl zájem na vysazování kvalitnějších odrůd vinné révy, a proto byla vytvořena dotace s názvem Udržování genetického potenciálu osiv a sadby. Dotace existovala v letech 1997–2004 a hodnota vyplacených částek lineárně v čase rostla o 1 353 tisíc Kč, celkově bylo vyplaceno 40,4 mil. Kč. Ze státních fondů byla vyplácen od roku 2001 až do současnosti podpora na vybudování kapkové závlahy a celkově bylo za 15 let vyplaceno 43 mil. Kč na téměř 1 000 hektarů vinic. Dále byly vypláceny jako státní dotace programy s názvem podpora ozdravování polních plodin v rámci, které bylo za dva roky vyplaceno 32 mil Kč a biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin na kterou bylo vyplaceno 6,3 mil. Kč. Zájem o podporu prostorových a technických izolátu množitelského materiálu v letech 2001 až 2010 lineárně klesal. Podpora byla vyplácena v roce 2001 až 2010 a nejvyšší částka byla vyplacena v roce 2007 na 7 projektů, 4 982 tisíc Kč. V roce 2002 vznikl Vinařský fond, jehož příjmy jsou ze státní podpory a také z poplatků od vinařů. Jeho činností je marketingový propagace českých a moravských vín. Po začlenění České republiky do Evropské Unie v roce 2004 začaly být vypláceny podpory z prostředků Evropské Unie. Od roku 2004 do současnosti jsou vypláceny podpory na restrukturalizaci a přeměnu vinic, která se skládá jednotlivých programu například na klučení nebo ochranu vinic před škodami způsobenými zvířaty. V rámci výše zmiňované dotace došlo k rostoucímu nárůstu vyplacených částek o 1 850 tisíc. Kč, ale počet hektarů, na které jsou vypláceny klesá. Celkově bylo vyplaceno 1 064 mil. Kč. V rámci evropských dotací vznikla podpora na investici, které jsou přesně specifikované, který existuje od roku 2009 do současnosti. Na lisy na hrozny, dřevěné sudy a uzavřené nádoby na které lze čerpat dotaci od roku 2014 bylo vyplaceno, bylo od roku 2009 vyplaceno 86 mil. Kč. Ne filtry na víno bylo vyplaceno 71 562 tisíc Kč na speciální kvasnou nádobu pro červená vína bylo vyplaceno 61 mil. Kč. Jedna z nejdůležitějších dotací, které jsou v zemědělství vypláceny je jednotná platba na plochu zemědělské půdy, která zajišťují rentabilitu zemědělských oborů. Sazba vyplacené částky se od roku 2004

do roku 2015 lineárně zvyšuje o 338 Kč/ha. Sazba je vždy přizpůsobena k aktuálním podmínkám v daném odvětví a schvalována ministrem zemědělství. Podpory do vinařství také plynuly z podpůrného garančního rolnického a lesnického fondu. V rámci programu Rozvoje venkova pocházejí vyplácené podpory současně z prostředků Evropské Unie tak i z prostředků České republiky. Programem rozvoje venkova bylo možné žádat o podpory v rámci sektoru ekologického zemědělství a integrovaných systémů pěstování vinné révy. V České republice byl větší zájem o integrované systémy pěstování a bylo proplaceno 4 189 žádostí v rámci sektoru ekologického zemědělství bylo vyplaceno pouze 666 žádostí. Celkově je ale v letech 2005 až 2015 rostoucí zájem.

4.5 Dotazníkové šetření

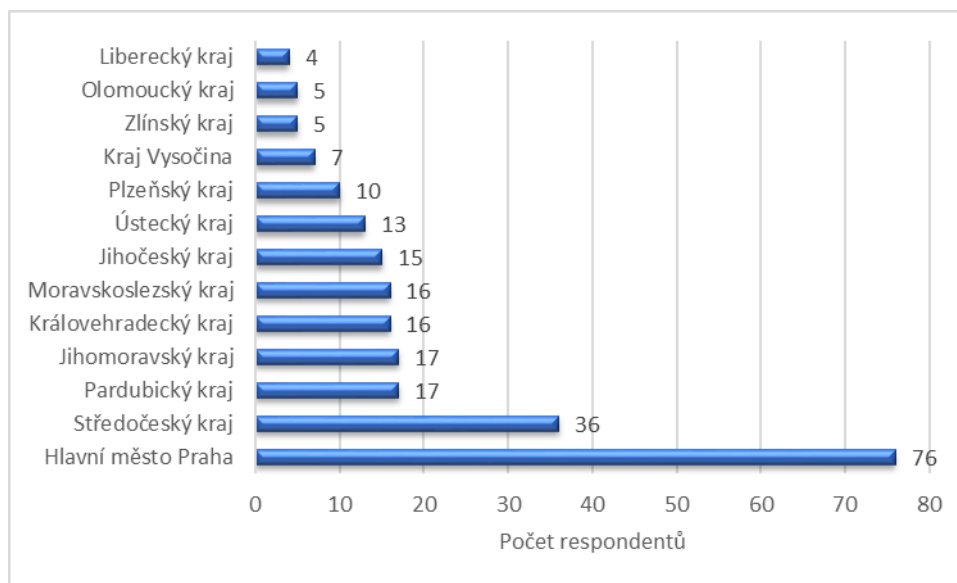
V rámci dotazníkového šetření byl zveřejněn v období od 5. 3. do 19. 3. 2017 dotazník s názvem „moravská a česká vína“ na webových stránkách vyplnto.cz. Dotazník obsahoval 27 otázek, které byly zaměřeny na čtyři kategorie: chování spotřebitele, preference spotřebitele při nákupu vína, vinařství v České republice a poslední částí bylo zjištění obecných informací o respondentech.

Dotazník vyplnilo 237 respondentů, z nichž bylo 73 % žen (173) a 64 mužů, nejpočetnější věkovou skupinou byli lidé do 29 let – 63,71 %.

V otázce na vzdělání bylo nejvíce zastoupeno dosažené vysokoškolské vzdělání – 54,85 %. Největší zastoupení měli studenti 45,99 % a poté zaměstnanci 39,66 %. Čistý měsíční příjem má 44,3 % respondentů do 10 000 Kč a do 20 000 Kč 28,27 %.

Z hlediska krajského zastoupení respondentů, jich žije nejvíce v hlavním městě Praze – 32,07 % a další skupiny jsou zobrazeny na Graf 31 Krajské zastoupení respondentů.

Graf 31 Krajské zastoupení respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

4.5.1 Chování spotřebitelů vína

Na otázku preferencí vína dle jeho původu odpovědělo 194 respondentů, tedy z 82 % je preferováno tuzemské víno. Zbylých 43 respondentů uvádělo mezi důvody preference zahraničních vín jejich lepší chuť a kvalitu. Několik respondentů nezávisle na sobě uvádí nedostatečnou kvalitu červených českých a moravských vín, díky nimž raději preferují červená zahraniční vína, především z jižních částí Evropy.

Díky nespokojenost s českými červenými víny, bylo provedeno srovnání dvou otázek, které jsou zobrazeny v Tabulka 27 Preference tuzemských/zahraničních vín a druh vín. Důvodem k preferenci výběru zahraničních vín před tuzemskými je možný pouze u poloviny dotazovaných, kteří preferují zahraniční vína, jelikož 51 % respondentů zároveň zvolila preferenci zahraniční a červených vín.

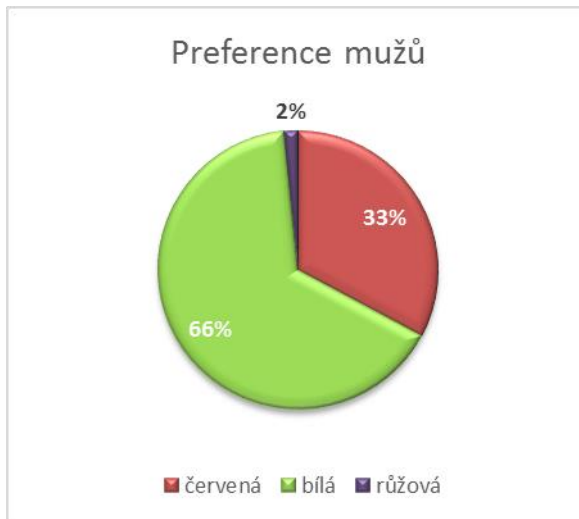
Tabulka 27 Preference tuzemských/zahraničních vín a druh vín

		Upřednostňujete vína:			Total
		červená	bílá	růžová	
Jaké víno preferujete?	tuzemské	31	147	16	194
		16%	76%	8%	
	zahraniční	22	20	1	43
		51%	47%	2%	
Total		53	167	17	237

Zdroj: vlastní zpracování v programu SPSS

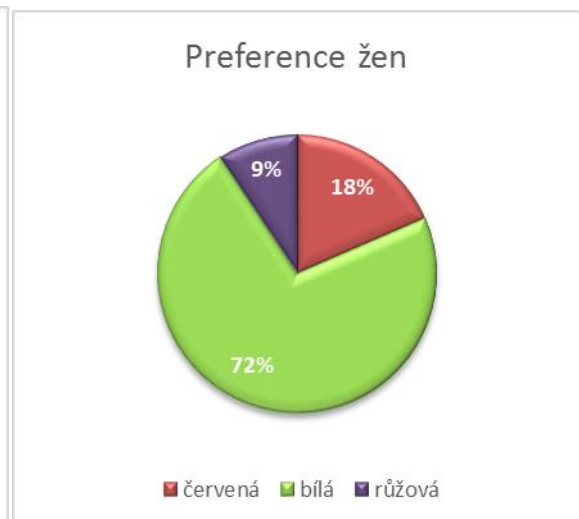
Respondenti tedy spotřebitelé preferují vína bílá ze 71 %. Preference u mužů a žen se neliší a převládají u nich bílá vína. Grafické zobrazení je níže na Graf 32 Preference dle barvy vína u mužů.

Graf 32 Preference dle barvy vína u mužů

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy 7.5

Graf 32 Preference dle barvy vína u žen

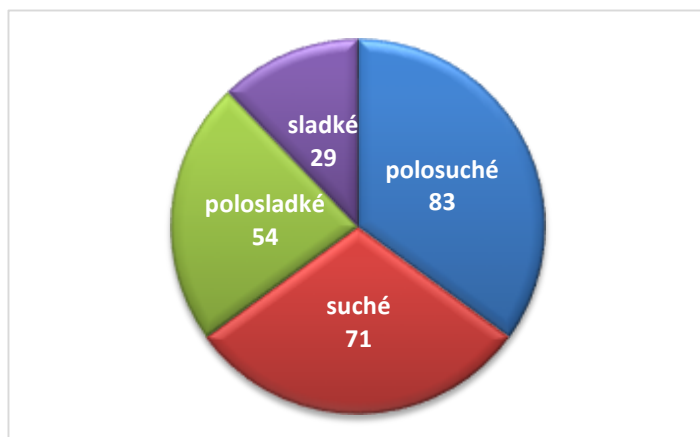

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy 7.5

Pomocí Mann-Whitneyova testu bylo zjišťováno, zda preferovaný druh vína je závislý na věku respondentů. Výsledná p-hodnota je 0,001 což znamená, že na hladině významnosti 1 % nelze zamítnout nulovou hypotézu. Tedy nebyl zjištěn statisticky významný rozdíl mezi druhem preferovaného vína a věkem respondentů.

Dle dělení vín podle zbytkového cukru jsou nejoblíbenější vína polosuchá, z 35 % a na druhém místě jsou vína suchá, která preferuje 30 % respondentů. Druhy vín a jejich oblíbenost jsou zobrazeny na Graf 33 Preference respondentů dle zbytkového cukru ve víně. Jak lze vidět ani jedna kategorie není příliš dominantní.

Graf 33 Preference respondentů dle zbytkového cukru ve víně

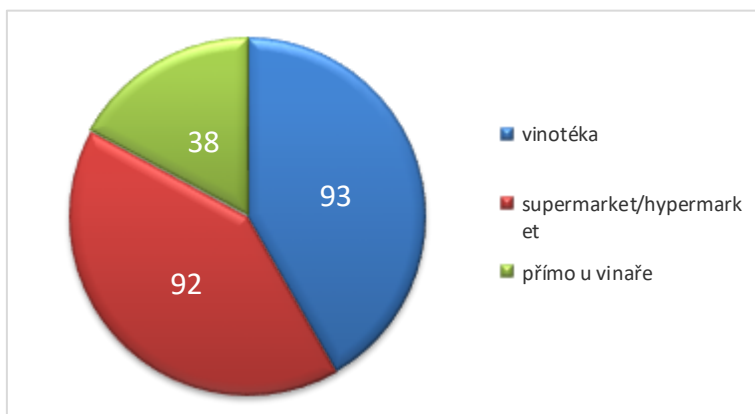
Zdroj: vlastní zpracování

Preference zbytkového cukru je závislá na pohlaví respondentů. Hodnota Pearsonova Chi-kvadrát je 9,931, p-hodnota 0,019 je nižší než hladina významnosti 0,05. Chi-kvadrát testem nezávislosti byla zjištěna odlišnost preferencí při výběru vína dle zbytkového cukru u mužů a žen. Síla závislost zjištěná Pearsonovým koeficientem je 0,205. To znamená středně silnou závislost. Dotazovaní muži preferují ze 44 % vína suchá a ženy upřednostňují ze 40 % vína polosladká.

Dle kategorie vín je preferováno jakostní víno s přívlastkem ze 67 % a jakostní víno ze 45 %. Výsledek značí preference a poptávku po kvalitních, jakostnějších vínech.

K otázce „Kde nejčastěji nakupujete víno“ jsou odpovědi ve dvou případech téměř vyrovnané – 39,2 % nakupuje vína ve vinotékách a 38,8 % v obchodech typu supermarket nebo hypermarket, tedy spolu s nákupem dalších potravin. Na Graf 34 Místo nákupu vína je zobrazen počet respondentů k danému místu nákupu. 38 dotazovaných uvedlo jako nejčastější místo nákupu vína přímo u vinaře, což je příjemné zjištění. U otázky byla možnost vlastní odpovědi, mezi nichž byly například nákup vína na internetu nebo vína vyrábí rodina.

Graf 34 Místo nákupu vína

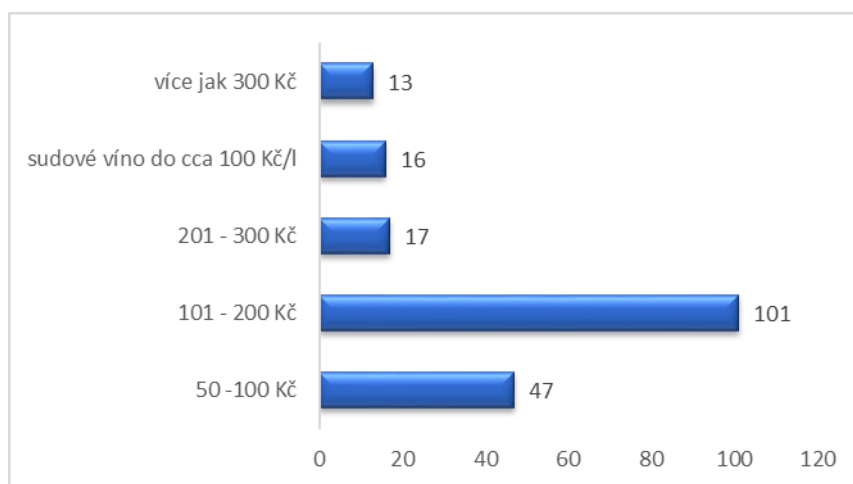

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě místa nákupu byla zjišťována závislost dle místa bydliště. Výsledkem Chi-kvadrát testu je hodnota 42,023, ale statistická významnost p – hodnoty je 0,715, tedy p -hodnota je vyšší než hladina významnosti % a je přijata nulová hypotéza o nezávislosti kraje ve kterém dotazovaní žijí a nejčastějším místem nákupu vína.

Cena, kterou je spotřebitel ochoten zaplatit za lahev vína byla předmětem další otázky. Na Graf 35 Běžná cena nakupovaného lahvového vína je vidět, že převládá ze 43 % (101 respondentů) nakupované víno v rozmezí od 101 až 150 Kč. 16 dotazovaných nakupuje nejčastěji levná sudová vína a naproti tomu 13 dotazovaných je ochotných zaplatit více jak 300 Kč za kvalitní víno.

Graf 35 Běžná cena nakupovaného lahvového vína

Zdroj: vlastní zpracování

Byla zjišťována závislost příjmu na běžné utracené hodnotě za lahev vína. Závislost byla zjišťována pomocí Spearmanova koeficientu korelace.

Hodnota korelačního koeficientu, která se statisticky neliší od nuly má hodnotu 0,096. Dle výsledku Spearmanova koeficientu korelace lze konstatovat, že není zjištěn statisticky významný korelační vztah, mezi výší příjmů dotazovaných a hodnotou, kterou běžně utratí za lahvované víno. Tedy obecné povědomí ve společnosti, že lidé s vyššími příjmy nakupují dražší statky v případě vína neplatí.

Tabulka 28 Závislost příjmu na útratě za víno

			Kolik korun běžně utratíte za víno (lahev o objemu 0,75 l)	Jaký je Váš průměrný čistý měsíční příjem?
Spearman's rho	Kolik korun běžně utratíte za víno (lahev o objemu 0,75 l)	Correlation Coefficient	1,000	,096
		Sig. (2-tailed)	.	,139
		N	237	237
	Jaký je Váš průměrný čistý měsíční příjem?	Correlation Coefficient	,096	1,000
		Sig. (2-tailed)	,139	.
		N	237	237

Zdroj: vlastní zpracování v programu SPSS

Místem konzumace vína je uváděno z 84 % domov. 11 % dotázaných nejčastěji pije víno v restauraci a pouhá 3 % pije víno ve vinotéce a další 3 % u vinaře ve sklípku. Tato zjištění je poněkud překvapivé, když si vezmeme četnost vinoték po celé České republice.

Byla zjišťována závislost mezi místem konzumace vína a krajem ve kterém dotazovaní žijí. Zjištěna byla nezávislost mezi těmito dvěma proměnnými. Person Chi-Square vychází 24,799, ale p-hodnota 0,92 je vyšší než hladina významnosti 5 %, a proto byla přijata nulová hypotéza o nezávislosti sledovaného vztahu.

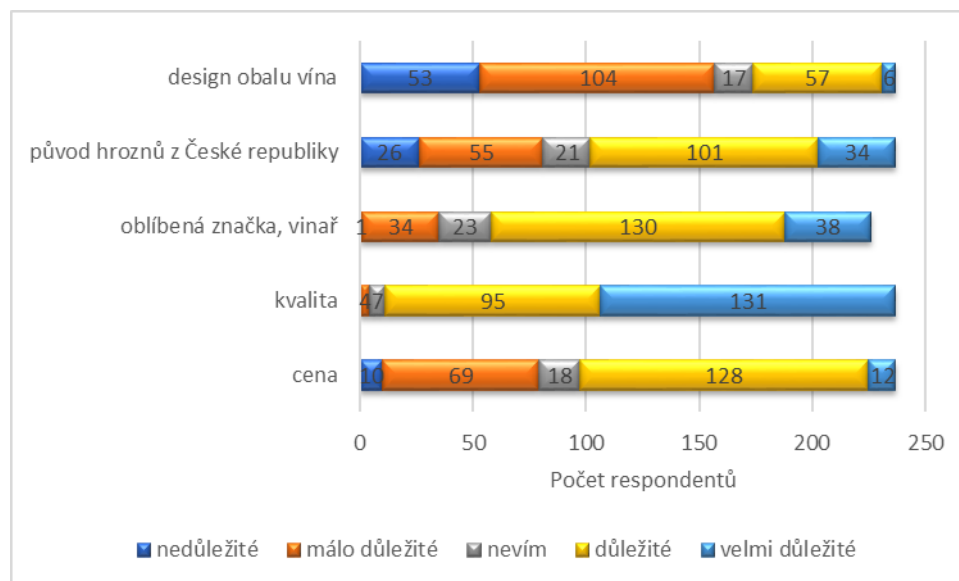
4.5.2 Preference spotřebitele při nákupu vína

Při preferencích dotazovaných při nákupu vína byly zvoleny škálové odpovědi od 1, jako nedůležité po hodnotu 5 jako velmi důležité. Hodnotící parametry jsou zobrazeny na Graf 36 Preference při nákupu vína. Jako důležité a velmi důležité byla z 55 % vybrána kvalita. Převažuje možnost 4 – důležité a to:

- oblíbená značka, vinař - 55 %
- původ hroznů z České republiky – 43 %
- cena – 54 %

Jako málo důležitý aspekt při rozhodování o nákupu vína je uveden design obalu vína, kterým je myšlen například tvar a vzhled lahve a etikety.

Graf 36 Preference při nákupu vína

Zdroj: vlastní zpracování

Preference spotřebitelů při nákupu vína byly vzájemně sledovány pomocí Spearmanova koeficientu korelace. Vzájemná závislost mezi jednotlivými parametry je především ve vztahu oblíbené značky vín.

Záporná závislost vztahu mezi preferencí oblíbené značky, vinaře a cenou. Koeficient korelace v porovnávaném vztahu je $-0,223$ a jeho statistická významnost je pro hladinu významnosti 1 %. Z výsledku vyplývá, že pokud jsou dotazovaní zaměřeni na svou oblíbenou značku vína, nebo jeho výrobce, nehledí na výši ceny vína. Jev je velmi pozitivní, neboť spokojený zákazník je ochoten zaplatit vyšší cenu za víno své oblíbené značky. Nejvyšší závislost vykazuje vztah mezi preferovanou kvalitou a oblíbeností značky, $0,269$ se statistickou významností pro hladinu významnosti 1 %. Dotazovaní tedy vnímají své oblíbené značky vín a vinaře jako kvalitní. Další pozitivní závislost, i když o něco nižší, vychází u preference oblíbená značka a původ hroznů z České republiky. Hodnota korelačního vztahu na 1 % hladině významnosti je $0,189$, kdy vyplývá, že

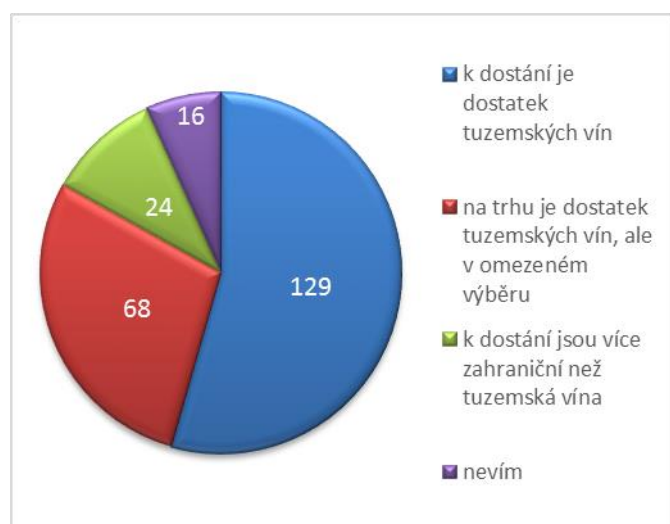
u dotazovaných převládá oblíbenost značky vín, které jsou vyrobeny z hroznů z České republiky.

Pozitivní závislost vztahu je také u preferencí mezi kvalitou a původem hroznů z ČR. Hodnota korelačního koeficientu je 0,216.

4.5.3 Vinařství v České republice

V oblasti českého vinařství byl dotaz na respondenty ohledně sortimentů vín v České republice. Ze čtyř možností, které jsou zobrazeny na Graf 37 Otázka: „Jaký je podle Vás sortiment vín v České republice“ převládá z 55 % názor dostatku tuzemských vín na trhu. 7 % dotázaných neví o složení sortimentu vín v České republice. 29 % dotázaných, tedy konkrétně 68 respondentů vnímá omezený výběr tuzemských vín, což ukazuje, že existuje prostor pro zlepšení.

Graf 37 Otázka: „Jaký je podle Vás sortiment vín v České republice“

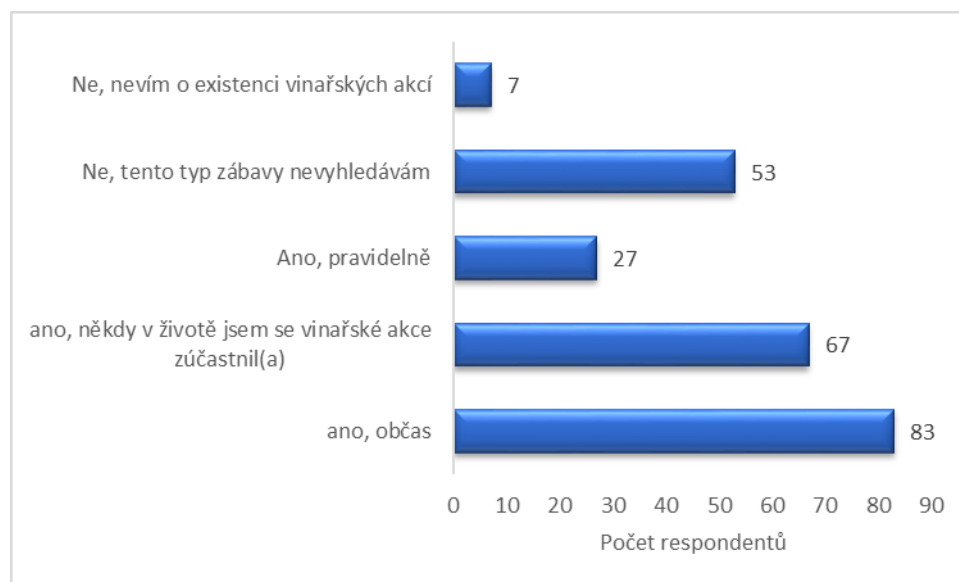
Zdroj: vlastní zpracování

44 % dotázaných vnímá česká a moravská vína stejně kvalitní jako zahraniční a 25 % vnímá tuzemská vína kvalitnější než zahraniční vína. Rozdíl mezi tuzemskými a zahraničními víny nevidí 15 % z dotazovaných a jen 9 % vnímá zahraniční vína kvalitnější vína vyrobená v České republice. U otázky byla možnost otevřené odpovědi, které využilo 7 % dotazovaných, ve které se opět ukazuje obecná nespokojenost s kvalitou červených tuzemských vín.

Další otázka se zaměřila na vinařskou turistiku, kde 75 % dotazovaných uvádí, že se zúčastnili vinařské akce. Jednotlivé možnosti odpovědi na otázku „Navštěvujete vinařské

akce například vinobraní, otevírání a zavírání sklepů, degustace vín, výstava vína a podobně?“ jsou zobrazeny na Graf 38 Návštěvnost vinařských akcí.

Graf 38 Návštěvnost vinařských akcí

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci dotazníku byla zjištěna v 73 % neznalost označení VOC Vína originální certifikace. Naopak pozitivně lze hodnotit, že 23 % respondentů uvedlo pozitivní hodnocení v případě, že vína VOC znají. 4 % respondentů uvedlo možnost znalosti VOC, ale shledávají ji jako negativní. Navazující otevřená otázka byla na uvedení označení názvů VOC. Jmenovány byly nejčastěji VOC Znojmo, VOC Pálava, VOC Mikulov či VOC Modré hory.

Byla zjišťována závislost mezi znalostí vín VOC a krajem ve kterém dotazovaní žijí. Závislost nebyla potvrzena, neboť p-hodnota 0,459 je vyšší než hladina významnosti 5 %.

Následující dvě otázky se týkaly označení nebo symboliky. Nejprve zněla otázka: „Znáte národní značku Vína z Moravy, vína z Čech zobrazené na Obrázek 17 logo a druhým dotazovaným symbolem byl Obrázek 16 logotyp.

Obrázek 17 logo**Obrázek 16 logotyp**

Zdroj: *Vína z Moravy, vína z Čech [online]*

Zdroj: *Vína z Moravy, vína z Čech [online]*

Značka Vína z Moravy, vína z Čech byla známa z 87 % a logotyp ve tvaru hrdla skleničky s českou vlajkou znalo 65 % dotazovaných. Mezi dvěma otázkami bylo 15 % (30 dotazovaných), kteří znali národní značku, ale už neznaly symbol skleničky neboli logotypu, který je v současné době umístován na uzávěrech lahví. U otázky bylo možné odpovědět více než jednou, a proto dotazovaní v 10 % zvolili ještě odpověď, která uváděla záruku kvality vína, které nese logotyp. Z Tabulka 29 Znalost vinařských označení je vidět, že 153 respondentů tedy dvě třetiny dotazovaných znalo oba výše zmíněné symbol.

Závislost mezi znalostí značky Vína z Moravy, vína z Čech je statisticky významný na hladině významnosti 1 % a jeho hodnota Personal Chi-Square testu je 91,86. Výše závislosti dle Cramerova V je 0,623 tedy vysoká závislost.

Tabulka 29 Znalost vinařských označení

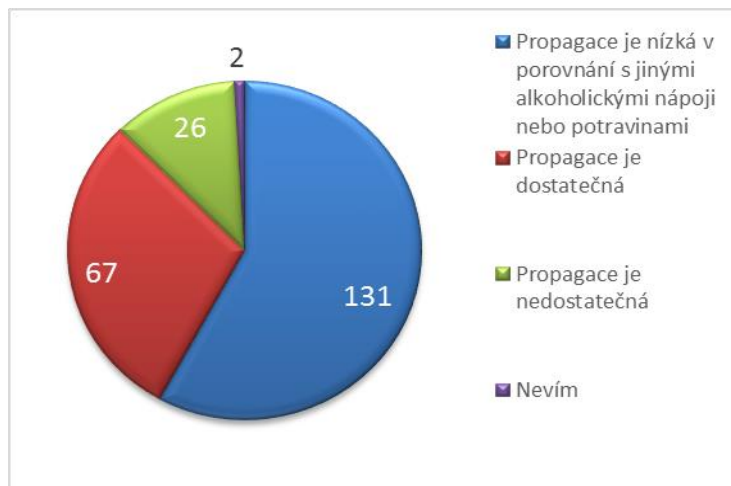
		Znáte zobrazený symbol?			Total
		ano	ano, symbol je pro mne zárukou kvality	ne	
Znáte národní značku "Vína z Moravy, vína z Čech"?	ano	153	22	30	205
	ne	1	1	30	32
Total		154	23	60	237

Zdroj: *vlastní zpracování v programu SPSS*

Otázku propagace tuzemských vín, která je zobrazena na Graf 39 Vnímání propagace českých a moravských vín, vnímá 55 % dotazovaných jako nízkou v porovnání s jinými alkoholickými nápoji nebo potravinami. Naopak z 29 % je vnímána propagace českých a moravských vín jako dostatečná a jako nedostatečnou ji označuje 26 % dotázaných. Dle výsledku by se měla propagace tuzemských vín zlepšit a zvýšit. U otázky bylo možnost

otevřené odpovědi, ve které respondenti ve většině uvádějí záporný postoj k propagaci jako takové.

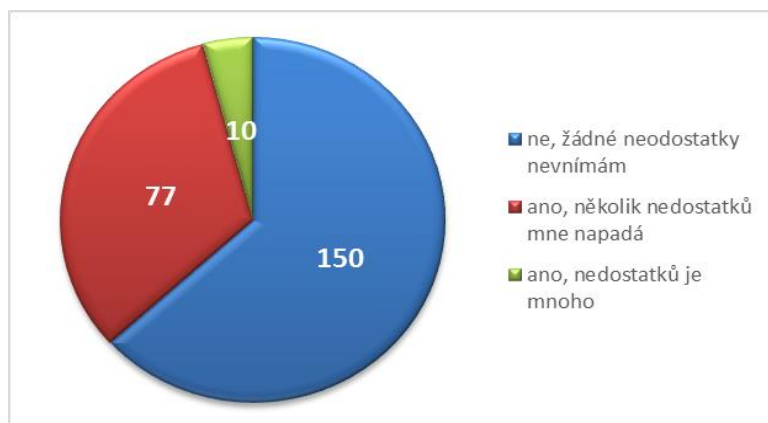
Graf 39 Vnímání propagace českých a moravských vín

Zdroj: vlastní zpracování

Ohledně otázky „Vnímáte nedostatky na trhu s vínem v České republice“, která je zobrazena na Graf 40 Vnímání nedostatků na trhu, zastává 64 % dotazovaných názor o neexistenci nedostatků. Na druhou stranu 33 % vnímá několik nedostatků a 4 % dotazovaných vnímá mnoho nedostatků na trhu s vínem v ČR. Pokud jsou vnímány nedostatky, byla možnost konkrétní nedostatky popsat. Mezi odpověďmi převažuje nedostatečná propagací tuzemských vín, a dále vysoká objem dovozových vín a jejich často nízká kvalita, přílišná regulace ze strany státu například dle laboratorních zkoušek, zařídování vín dle zbytkového cukru a v neposlední řadě nízká kvalita až klamání zákazníka při prodeji sudových vín.

Graf 40 Vnímání nedostatků na trhu

Zdroj: vlastní zpracování

78 % dotazovaných nezaznamenalo novelu vinařského zákona. 23 %, 53 respondentů však novelu zákona zaznamenalo a na znalost novely navazovala nepovinná otázka s více možnými odpověďmi. 28 respondentů obeznámených o novele očekávají snížení míst prodávající vína a 24 očekává zdražení vín. 18 respondentů předpokládá díky novele vymizení pančovaných vína a 17 dotazovaných očekává snížení počtu nekvalitních vín na trhu.

Zjišťováním závislost mezi vnímání nedostatků na vinařském trhu v České republice a povědomí o schválené vinařské novele bylo dospěno ke vzájemné statisticky významné závislosti s hodnotou Personal Chi-square 8,998, i když nízkou výší závislosti dle Cramerova $V = 0,195$.

4.5.4 Shrnutí dotazníku

Mezi respondenty převažovaly ze 73 % ženy ve věku do 29 let, které žijí v hlavním městě Praze. Z 82 % dotazovaní upřednostňují tuzemská vína před zahraničními. Jedním z důvodů k upřednostnění zahraničních vín je vyšší kvalita červených vín. Dle barvy vína muži i ženy upřednostňují vína bílá bez rozdílu věku. Vína podle zbytkového cukru jsou u respondentů nejoblíbenější polosuchá z 35 %. Výběr druhu vína dle zbytkové cukru závisí na pohlaví, ženy preferují vína polosladká ze 40 % a ženy preferují suchá vína ze 44 %. Jakostní vína s přívlastkem převládají u 67 % respondentů. Jako místo nákupu uvádějí respondenti vinotéku z 39,2 % a v obchodech 38,8 %. Závislost místa bydliště a místem nákupu nebyla zjištěna. Lahvová vína jsou ze 43 % nakupována od 101 Kč do 150 Kč. Sudová vína nejčastěji nakupuje 7 % respondentů a za vína dražší než 300 Kč je ochotno zaplatit 6 % dotazovaných. Cena nakupovaného vína není závislá na příjmu respondentů. Z 84 % převládá konzumace vína doma, bez ohledu na kraj, ve kterém dotazovaný žije. Při nákupu je pro dotazované důležitá oblíbená značka nebo vinař a cena. Jako velmi důležitá preference při nákupu vína je vyhodnocena především kvalita a u 34 % respondentů a také původ hroznů z České republiky. Naopak nedůležitý je pro ně design obalu vína. Dle zavislosti koeficientu korelace bylo zjištěno, že pokud má dotazovaný oblíbenou značku vína už mu nezáleží na jeho ceně. Oblíbenost značky závisí na kvalitě vína a také mezi oblíbenými značkami jsou vína vyrobená z hroznů sklizených v České republice. Vína vyrobená z hroznů z České republiky jsou považována za kvalitní. V části dotazníku

věnované vinařství v České republice bylo zjišťována situace na trhu. 55 % dotazovaných si myslí, že na trhu je dostatek tuzemských vín, naopak 29 % respondentů cítí omezený výběr tuzemských vín i když v dostatečném množství. Mezi kvalitou vín převažují česká a moravská vína oproti zahraničním u 25 % dotazovaných a jako kvalitní bere tuzemská vína 44 % respondentů. 75 % dotazovaných občas navštěvuje vinařské akce. Oproti tomu byla zjištěna neznalost Víň originální certifikace ze 73 %, bez ohledu na místo jejich bydliště. Respondenti znaly z 87 % značku vína z Moravy, vína z Čech a 65 % dotazovaných znalo symbol logotypu. Neznalí respondenti převážně neznali ani jeden ze symbolů. Z 55 % je vnímána nízká propagace tuzemských vín v porovnání s jinými alkoholickými nápoji nebo potravinami. Naopak ale 29 % uvádí propagaci jako dostatečnou. 64 % dotazovaných zastává názor o neexistenci nedostatků na vinařském trhu v České republice. Pokud dotazovaní vnímají nedostatky, tak ohledně objemu dovozových vín a jejich nízké kvalitě, klamání zákazníka u sudových vín a nízká propagace tuzemských vín. Novela zákona nebyla registrováno ze 78 %. Pomocí Ch-kvadrátu byla zjištěna zvilost mezi nespokojeností se situací na vinařském trhu a povědomí o novele zákona.

4.6 Rozhovor

Rozhovor proběhl formou osobního setkání s majiteli ze dvou vinařství a paní Hrabálkovou, členkou několika vinařských institucí. Formou telefonní komunikace vznikl rozhovor s pane Ing. Luděkem Košutem.

- Vinařství Ludwig, s. r. o. – majitel firmy Ing. Ludvík Šlancar, CSc.
- Bettina Lobkowicz s. r. o. – majitelka vinařství paní Bettina Marthe Lobkowicz
- Rodinné vinařství Košut s. r. o. – majitel Ing. Luděk Košut
- Ing. Liliana Hrabálková – viceprezidentka Svazu Vinařů pro Čechy, členka představenstva Cechu českých vinařů, dříve členka Rady Vinařského fondu

4.6.1 Otázky k novele Vinařského zákona:

1) *Jaký máte názor na konečnou podobu novely Vinařského zákona?*

S novelou zákona nebyl nikdo z dotazovaných spokojený. Paní Lobkowicz zaujímá na novelu neutrální postoj, jelikož tvrdí, že se jí nijak nedotkne. Ostatní se shodují na tom, že myšlenky, se kterými byla novela vytvářena v konečné podobě nejsou anebo jsou velkým

kompromisem. Příkladem kompromisu je sudové víno, které mělo být prodáváno pouze vinaři. Nebo povinné označení vín logotypem. Pan Košut vnímá novelu jako omezení ve svobodě podnikání a rozhodování, ať už jde o dovoz zahraničních vín, nebo přesně stanovené velikosti obalů vín. Souhrnně se dotazovaní shodují, že dopady a kvalita novely se ukáže až časem při její plné platnosti, tedy od roku 2018.

2) *Jedním z hlavních cílů novely byl boj proti pančování vína a celkově černém trhu s vínem. Myslíte si, že je novela v tomto ohledu dostatečná?*

Dle dotazovaných novela nezaručí neexistenci černého trhu s vínem, jen ho o něco zkomplikuje. Paní Hrabálková věří, že díky novele dojde k vymizení 50 % podvodů. Poznamenává, že by pančování vína mělo být trestným činem. Dále zmiňuje nástroj využívající v Maďarsku, systém GPS, který přesně monitoruje pozici cisterny vezoucí víno.

3) *Vinařská asociace, která zastupuje především menší vinaře, novelu velmi kritizují. Myslíte si, že je kritika oprávněná? Může být novela pro malé vinaře likvidační?*

Bylo upřesněno, že součástí vinařské asociace jsou také prodejci vína, nikoliv pouze vinaři. A jejich nesouhlas je logický, jelikož novelou dojde především k větší kontrole s obchodováním s víny. Pan Košut u otázky upozorňuje, že v několika ohledech novela zvýhodňuje velké podniky. Jelikož dovézt si celou cisternu vína mohou větší vinařství, jelikož mají vyšší objem finančních prostředků. V současnosti bylo běžnou praxí, objednat cisternu s vínem, a to následně rozprodat několika podnikům.

4) *Dojde ke zdražení vín díky novele?*

Paní Hrabálková očekává zdražení vín na trhu přibližně o 20 %, tedy o DPH. Výrobci vína se shodují na neměnné ceně vín kvůli novele.

4.6.2 Otázky k vinařství v České republice

1) *Jaké vidíte hlavní nedostatky ve vinařství v České republice?*

Nejvýraznějším nedostatkem je uváděna vysoká úroveň černého trhu s vínem

- sudová vína moravská, která moravská nejsou už díky nízké ceně,
- pančování vín, které stále kazí pověst vín z České republiky,
- prodej vín na černo, kdy je vinař registrován jako prodejce malého množství vína,
- nízká kontrola státu – celnictví, finanční správa, česká potravinářská inspekce atd.

Paní Lobkowicz uvádí vysokou centralizovanost, kdy se musejí hrozny zasílat ke kontrole do Brna a vysoké ovlivnění kategorie vín dle laboratorních testů.

2) *Zvyšuje se počet sdružení, která mají oprávnění vyrábět Vína originální certifikace. Jaký máte názor na VOC vína?*

Vinařství Ludwig je součástí VOC Modré hory a Vinařství Bettina Lobkowicz je nově součástí VOC Mělník.

Nejen díky aktivní účasti jsou vinaři zastánci vín originální certifikace. Za pozitiva je uváděno představení vín dle terroir a zaručená určitá stejná chuť ne dle ročníku sklizně. Paní Lobkowicz uvádí i lepší systém zatřídění vín, které zastává místní komise. Velkým plusem vín VOC je marketing a to nejen propagace vinařství, ale především celé vinařské oblasti, které se stávají zajímavější.

3) *Mohl by apelační systém vytlačit germánský systém značení vín v České republice?*

Dotazování se shodují na záporném odpovědi na výše zmíněnou otázku. Apelační systém v současné době jen zpestřuje nabídku vín. Pan Košut poznamenává, že mnoho spotřebitelů se ještě nenaučilo přesně rozpoznávat germánské značení, a tak bychom neměli vinařské konzumenty mást dalším zatříděním.

4) *Jak hodnotíte činnosti Vinařského fondu?*

Dotazování jsou obecně s Vinařským fondem spokojeni kromě paní Lobkowicz, která pozitiva neshledává. Paní Lobkowicz porovnává povinné příspěvky do fondu a výhody, které díky tomu získává její podnik a dostává se k zisku téměř nulovému nebo těžko vyčíslitelnému.

Ostatní účastníci rozhovorů hodnotí Vinařský fond kladně. Mezi pozitiva jsou řazeny podpory na výsadbu v začátcích existence fondu, zviditelnění českých a moravských vín a obecná podpora vinařských akcí. Při zaměření na konkrétní projekty se názory rozcházejí například u projektu Svatomartinská vína či dalších financovaných projektech například seriál Vinaři. Přesto, že příjmy, výdaje a konkrétní projekty jsou Vinařským fondem zveřejňovány, převládá u odpovídajících názor, že se přesně neví, jaké činnosti provádějí, jak nakládají s příjmy, které jsou defacto darované a kdo za konkrétní práci stojí.

5) *Co si myslíte o státních podporách a dotacích?*

Podpory a dotace jsou hodnoceny kladně. Je zastáván názor, že je dobré, když můžete získat podporu pro své podnikání, přesto málo kdy ovlivní rozhodování o činnosti podniku, kromě podpory výsadby vinic před vstupem České republiky do EU. Pan Košut poukazuje na negativní zvýšení ceny statků, konkrétně například filtrů, při zavedení

investiční dotace na filtry. Jejich cena vzrostla o 30–40 %, což je ve výsledku hodnota, kterou vinařství obdrží jako dotaci na nákup filtru. A jednotné platby na plochu zemědělské půdy jsou výhodné nejvíce pro velké podniky, jelikož ti obdrží většinu vyplácených finančních prostředků.

6) *Česká republika je v produkci vín nedostačující k její spotřebě. Proč se přesto česká a moravská vína vyváží do zahraničí?*

Vývoz vín do zahraničí je jednoznačně díky vyšším ziskům. Pan Šlancar porovná zisk při prodeji vín v obchodních řetězcích u nás a distribuci vín do zahraničí například Číny. Vína prodávaná v obchodních řetězcích, kde je cena tlačena nízkou a jsou nastaveny zpětné odkupy je export vín téměř výhrou – víno je placeno ještě před dodáním a prodejní cena je vyšší.

7) *Jak hodnotíte rozmanitost pěstovaných odrůd na vinicích v České republice v porovnání s odrůdovou specializací v sousedním Rakousku?*

Odpovědi se shodují na tom, že český zákazník je už na rozmanitost zvyklý a těžko by si zvykl na jednu či dvě nabízené odrůdy. Také prodejní trh zde není příliš velký a z pohledu vinaře nelze podstupovat rizika spojená s investicí do jedné vinné odrůdy. S Rakouským vinařstvím se těžko porovnává, jelikož mají jinou vinařskou tradici.

4.7 Koncepce

Vinařství a vinohradnictví je velmi náročná činnost, z pohledu finanční i znalostní. Pěstitelem a výrobcem vína se může stát dle živnostenského i zemědělského zákona fyzická nebo právnická osoba, která provozuje podnikání, tedy soustavnou a samostatnou činnost na vlastní jméno, vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku. Výroba vína dle živnostenského zákona č. 455/1991 Sb. spadá pod volnou živnost – Výroba, obchod a služby uvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Pro provozování volné živnosti je nutné splnit pouze tři všeobecné podmínky kterými jsou: dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost. Z toho plyne, že pěstovat a vyrábět víno může kdokoliv, kdo svou živnost ohlásí a nemusí prokazovat žádnou odbornou způsobilost.

V rámci koncepce je navrženo rozdělení vinařství a vinohradnictví. U výrobců vína se zaměřit na jejich odborné znalosti, neboť výroba vína je velmi složitý, chemicky náročný proces, který vyžaduje určité znalosti a vinohradníkům ulevit od vysokých nákladů, které s obděláváním vinohradu souvisejí.

Návrhem je zařazení výroby vína mezi živnosti řemeslné, kde je nutné doložit odbornou znalost dokladem o ukončeném odborném vzdělání nebo uznáním odborné kvalifikace. Mezi živnosti řemeslné patří například pivovarnictví a sladovnictví, které je výrobě vína v základním měřítku z potravinářských činností nejbližší. Prokázání odborné kvalifikace u výrobců vína si klade za cíl především zvýšení kvality nabízeného vína. Je předpokládáno, že fyzická osoba, která je odborně vzdělaná se bude snažit produkovat kvalitní vína, která budou vyrobena správným výrobním procesem. S většími znalostmi o vinařství budou výrobci schopni lepších a pro ně prospěšnějších a výhodnějších rozhodnutí. Se vzděláním je spojen celkový zájem o vinařský obor, který bude mít jako celek možnost většího rozvoje a vývoje. Důsledkem odborného vzdělání vinařů by bylo snížení nekvalitních vín nabízených na trhu a zvýšení veřejné důvěry společnosti ve znalosti a dovednosti českých a moravských vinařů.

Místa, která by vzdělávala v České republice existují, dvě střední školy a jedna vysoká škola – Střední vinařská škola ve Valticích a Česká zahradnická akademie Mělník, kde obě školy nabízí studijní i učební obory a Mendelova univerzita v Brně. Dále by byly pořádány kurzy vinařství a vinohradnictví například Vinařskou akademií, Národním vinařským centrem Valtice nebo Mendelova univerzita v Brně v rámci Institutu celoživotního zdělávání.

Je navrhováno vydávání nových živnostenských oprávnění fyzickým nebo právnickým osobám s již potřebnou odborností. Výrobci vína, kteří v oboru pracují, ale nemají potřebné vzdělání, by musely absolvovat zkoušky, prokazující jejich znalosti a zajištění potřebné odbornosti pro pokračování živnosti. Výrobci vína budou mít možnost získání potřebných znalostí absolvováním ročního až dvouletého vzdělávacího kurzu. Samozřejmostí by byla akreditace zkoušky i kurzu ministerstvem školství.

Vinohradnictví při současné rozloze vinic přibližně 17 500 ha obhospodařuje přes 18 000 pěstitelů.

- 43 % pěstitelů vlastní malé vinice do 0,1 ha, které zaujímá jen 4 % z celkové rozlohy vinic
- 1 % pěstitelů vlastní 41 % z celkové rozlohy vinic
- 60 % z pěstovaných hroznů je prodáváno zpracovatelským podnikům.

Z údajů uvedených výše plyne, že na ploše 10 500 ha je pěstována vinná réva pouze jako produkt a pěstitel nevyrábí víno. Část pěstitelů vinné révy, často s malými plochami vinic je již v současné době zaměřeno pouze na vinohradnictví.

V Evropě jsou typická vinařská družstva, kde výroba vína probíhá dohromady a jednotlivý členové družstva, vinohradníci dodávají své sklizené vinné hrozny do družstva. Odměnou je jim cena za hrozny a možnost využívat techniku. Především italská vinařská sdružení, ale nejen oni, dokazují, že i ve velkém objemu lze vyrábět velmi kvalitní vína, typická pro určitou oblast.

Pro podmínky českého, ale především moravského vinařství by bylo sdružení přínosným krokem vzhledem k existenci drobných vinohradníků. V současné době je podporováno v rámci Programu rozvoje venkova sdružování prvovýrobců vína. Prvovýrobcí by se, ale spíše měli sdružovat se zkušenými výrobci vína, aby od nich mohli načerpat zkušenosti.

Aktuální germánské třídění vín, které potírá rozdíly ve víně dle místa pěstování vinné révy, ale je tříděno dle zbytkové cukru, nahrává ke sdružování vinařů za účelem výroby kvalitního vína. Jelikož až 60 % pěstovaných vinných hroznů je určeno k prodeji, nebyla by pro vinohradníky existence družstva velká změna. Naopak vinohradník, který je v současné době odkázán pouze na počasí, tedy na kvalitní úrodu svých hroznů, a také na vývoj trhu, který určí prodejní cenu vinných hroznů. Vinohradník, který by byl součástí sdružení má jistotu odkupu svých vypěstovaných hroznů, možnost užívání mechanických strojů, které vlastní jednotlivý členové dohromady. Pro vinohradníky s malou rozlohou vinic je vysoce nerentabilní vlastnit nákladné těžké stroje, které jsou na vinohradě zapotřebí. Možnost sdílení těžkých strojů mezi malými vinohradníky by byla velmi přínosná a jednou z velkých pozitiv pro sdružování. Cena vykupovaných hroznů by byla složena z množství a kvality vykupovaných vinných hroznů. Příležitostí by byl také společný marketing, který by mohl pomoci propagaci celého vinařského regionu. Pro zajištění spokojenosti členů družstva by bylo nutné zajištění určitého rozhodovacího práva, například o nakládání s prostředky družstva a o výrobě vína. Hrozbou může být určité snížení svobody v rozhodování vinohradníka, a i počáteční nižší zisk. Podrobné silné a slabé stránky, ale také možné příležitosti a hrozby, které by mohli nastat při sdružování vinohradníků jsou uvedeny v Tabulka 30 SWOT analýza navrhovaného vinařského družstva.

Tabulka 30 SWOT analýza navrhovaného vinařského družstva

Silné stránky	Slabé stránky
jistota výkupu vinných hroznů užívání společných strojů snížení fixních nákladů (stroje) vyšší specializace ve vinohradnictví a vinařství	centralizovanost nedůvěra vinařů ve spolupráci
Příležitosti	Hrozby
ovlivnění výroby vína podíl ze zisku družstva sdílení zkušeností se členy družstva společný marketing zviditelnění vinařské oblasti	snížení volby v rozhodování o naložení s vypěstovanými vinnými hrozny nižší zisk ztráta svobody

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 31 Příklad strojů možných ke sdílení

	Orientační pořizovací cena Kč	Roční odpis v Kč	Náklad na provoz 1 hodiny v Kč
Secí stroj na meziřadí	250 000	42 900	175
Mulčovač	350 000	59 300	210
Kypřič talířový	320 000	54 500	220
Rozmetadlo hnojiv	850 000	143 500	135
Celkem	1 770 000	300 200	740

Zdroj: VÚZT, ekonomické normativy strojů

Například v Itálii jsou družstva podporována dotacemi. Což by pro návrh existence vinařského družstva v České republice bylo velmi přínosné. Dotace na provoz celého družstva, ale také například na vinařskou a vinohradnickou techniku by byl velkým ulehčením i urychlením pro existenci navrhované spolupráce. Vinohradníci, kteří by byly zajištěni družstvem by se mohli více věnovat bio produkci, která je na velkém vzestupu v celé Evropě.

Velkým, odborníky upozorňovaným problémem je v České republice černý trh s vínem, kterým je myšleno pančování vína, zahraniční vína vydávána za moravská prodej vín na černo. Pro vylepšení situace je navrhována cílená spolupráce s celníky, kteří budou kontrolovat dovoz vín. Větší kontroly Státní potravinářské inspekce a také finanční správy, která odhalí nemožnost existence podnikání s minimálními zisky. Dalším návrhem je zlepšení dokumentace a registrů, které jsou již obsaženy v novele zákona. Navrhováno je zavedení certifikátu, který musí vlastnit každý, který drží určitý objem vína a který bude obsahovat základní údaje o výrobcí vína, zařídění vína a jeho základních parametrech. Za správnost údajů bude zodpovědný ten, kdo vlastní v dané době víno.

Vzhledem ke spotřebitelům jsou velice pozitivní a obyvateli navštěvované vinařské akce a vinařská turistika. Pokud si spotřebitel oblíbí určité vinařství nehledí příliš na cenu. A osobní setkání v rámci vinařské akce je jedno z možností, jak získat věrné spotřebitele. Spotřebitelé často nakupují vína spolu s ostatními potravinami v obchodech. Je tedy nutné pracovat na lepších podmínkách pro tuzemská vína v obchodních řetězcích, například zvyšování cen nebo snížení zpětných odkupů. Dále by bylo zajímavé odlišit regály s vínem od ostatních nápojů, například druhem regálů v podobě vinařských skříní. Vína VOC jsou pozitivním zpestřením nabídky tuzemských vín, ale je potřeba jejich větší propagace.

5 Závěr

Viniční plochy se od roku 1920 do roku 1990 zvýšily o 128 ha. Největší rozloha vinic byla v 16. století až 23 500 hektarů vinic na území dnešní České republiky. Naopak k velkému snížení viniční plochy vzniklo v 60. letech 19. století, kdy došlo v celé Evropě k nákaze révozkem. V době socialismu byla rozloha vinic vysoká, ale s malým množstvím keřů vinné révy a bylo dosahováno nízké výnosnosti i celkové sklizně. Velikost obhospodařovaných viničních ploch v letech 1996–2015 byla průměrně 15 300 ha a průměrně vzrostly o 2,27 %. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2004 o 34,69 % oproti roku 2003, ale vysazování vinic ve větším měřítku začalo už v roce 2002, kdy bylo vysazeno o 67 % více vinic než v roce předcházejícím. Nárůst byl zapříčiněn jednak vysokými příspěvky na výsadbu vinic a za druhé kvůli následnému omezení rozšiřování viničních ploch dle Evropské Unie. Od roku 2016 lze zvýšení viničních ploch v České republice o 1 % ze stávající plochy vinic, tedy přibližně o 176 ha. V roce 2015 byla rozloha obhospodařovaných viničních ploch 17 678 ha, na kterých působilo 18 304 pěstitelů. Většina pěstitelů vlastní malé vinice do 0,2 hektarů. Na viničních plochách v České republice jsou vysazeny ze dvou třetin bílé odrůdy vinné révy. Ve sledovaných letech 1996 až 2015 byla průměrná sklizeň 68 458 tun vinných hroznů. Snížení množství sklizně je vždy v důsledku špatného počasí, které nastalo v roce 1997, 2006 a 2010. Naopak příznivé počasí, tedy i sklizeň byla v letech 2003, 2007, 2011 a v roce 2015, kdy bylo sklizeno 90 608 tun, což je o 43 % více než v roce 2003. Výnosnost se pohybuje ve sledovaných letech v rozmezí od 2,87 do 6,04 t/ha. Výše výnosnosti se odráží od množství sklizených hroznů, ale bylo zjištěno dle regresního modelu závislosti, že závislost výnosnosti na množství sklizně vinných hroznů je pouze ze 49 %. Téměř 60 % pěstovaných hroznů je prodáno jako surovina ke zpracování vína. Nejnižší průměrná cena moštových hroznů byla v roce 1999 – 10,71 Kč/kg, a naopak nejvyšší průměrná cena moštových hroznů byla v roce 2012 – 17,9 Kč/kg. Sledováním cen modrých a bílých moštových odrůd byl rok 2007 zlomový, před rok 2007 převažovala vyšší průměrná cena za modré odrůdy a po roce 2007 jsou průměrné ceny vyšší u bílých moštových odrůd. Nejvyšší rozdíl v ceně dle druhu moštových hroznů byl v roce 2012, o 2,6 Kč/kg byla průměrná cena bílých moštových hroznů dražší než cena modrých hroznů. Rentabilita ve vinohradnictví je ve většině let záporná, ale v minulém roce 2015 bylo dosaženo zisku ve výši 10 Kč/kg. Vzhledem ke spotřebě vína je jeho produkce

v Čechách a na Moravě nedostatečná. Průměrně produkce tuzemského vína uspokojí přibližně 32 % z celkové spotřeby vína, a proto je nutné víno dovážet. Do České republiky je dováženo více sudového vína než lahvové, které převládalo v letech 2010 až 2013, z 88 % ze zemí Evropské Unie. Průměrná hodnota dovezeného lahvového vína byla v roce 2015 43 Kč/l především ze Španělska, Itálie, Francie a Maďarska. Přestože tuzemská vína neuspokojí poptávku po víně, vína jsou vyvážen především na Slovensko a do Polska.

Na 50 % z celkových světových ploch vinic se nachází ve Španělsku, Číně, Francii, Itálii a Turecku a 50 % produkovaného vína pochází z Itálie, Francie a Španělska. V roce 2015 bylo na světě 7 534 tisíc hektarů vinic, z toho 53 % se nachází v Evropě, která produkuje 60 % celosvětového vína. Za posledních 20 let od roku 1996 do roku 2015 došlo ke snížení celkové plochy vinic o 0,06 %, ale rozmístění mezi státy se mění, například Čína a Nový Zéland v posledních letech své vinice rozšiřují, zatímco v Evropě plocha vinic zůstává stejná nebo se snižuje. Spotřeba vína ve světě je od roku 2008 neměnná, okolo 240 mil. hl vína. Nejvyšší spotřeba vína je ve Spojených státech amerických. Španělsko vyveze nejvíce množství vína, ale nejvyšší hodnotu z vyvezeného vína získává Francie. Neboť Španělsko vyváží levnější vína, především sudová naproti tomu Francie vyváží lahvovaná vína za vyšší cenu. Mezi největší dovozce patří na prvním místě Německo, poté Velká Británie a USA.

Ve sledovaných zemích Evropy – Rakouska, Itálie a Německa je dlouhodobý trend v pěstování vinné révy v bio kvalitě, zaměření na společensky udržitelnou odpovědnost a produkce vína přes vinařská družstva. Rakousko má velmi podobné klimatické podmínky jaké jsou v České republice na Moravě, ale jejich historie vinařství se s naší velmi rozchází. V Rakousku je velká specializace v pěstovaných odrůdách, mezi které patří především Veltlínské zelené, které je pěstováno na 37 % z celkové plochy vinic. Rakousko muselo snižovat své vinařské plochy o 5 tisíc hektarů a v roce 2015 byla plocha vinic 45 573 ha s 14 133 pěstiteli. Rakousko je rozděleno na 4 vinařské regiony. Přestože soběstačnost ve výrobě vína se v Rakousku pohybuje okolo 80 % export se stále zvyšuje neboli především jeho hodnota, která v roce 2016 dosáhla hodnoty 148 mil EUR. Vysoká hodnota exportu je díky vývozu kvalitního vína a marketingové práci společnosti Österreich Wine Marketing. Rakouská vína jsou exportována do německy mluvících zemí, ale také Severních zemí Evropy, Austrálie, Číny a Japonska, kde se nacházejí dosud nenasyčené trhy. V Rakousku existuje velmi přísný vinařský zákon, který má mimo jiné

za následek vysokou kvalitu vín. Rakouské vinařství je také velmi zaměřeno na udržitelný rozvoj a bio produkci. V Itálii leží 9 % vinic světa, ale přesto produkují 18 % z celkové produkce vína ve světě. Itálie je rozdělena na 20 vinařských oblastí s přibližně 2 000 druhy vín. Itálie využívá románský způsob značení vín DOC, které se dále člení dle výrobního postupu. Až 70 % italských vín pochází z výroby vinařských družstev, které zde mají, jako ve většině Evropských státech, dlouhou tradici. Rozloha vinic, které jsou v biologické kvalitě roste na současných 84 % z celkových vinic. Větší množství vinic v bio kvalitě je jen ve Španělsku. Co se týče exportu, ze 66 % jsou vyvážena červená vína a hodnota exportu činila v roce 2015 5 bilionů EUR. Německo leží v nejsevernější vinařské oblasti a je rozděleno na 13 vinařských oblastí. 60 % celkové skladby vinic tvoří odrůda Ryzlinku rýnského. Stejně jako Česká republika Rakousko dělí vína dle germánských způsobů, i když v jiných stupních a to °Oechsle, na vína stolní, selská a značková. V Německu je také dlouhá tradice výroby vín ve družstvech, která se postupně sdružují. V roce 2015 bylo vyrobeno v Německu téměř 9 mil. hl vína na ploše vinic 102 544 ha. Hodnota exportu se, stejně jako v Rakousku zvyšuje, přestože zvýšení nemá souvislosti s výši objemu vyváženého vína, ale jeho vyšší hodnotou. Německo je na čtvrtém místě ve spotřebě vína a import vín je v hodnotě okolo 1 mil. hl ročně. Německo dosahuje vysoké výnosnosti z vinných hroznů – průměrně okolo 90 hl/ha.

Novela vinařského zákona č. 26/2017, která nabývá účinnosti 1. dubna 2017 s přechodným obdobím do 30. 9. 2017 a 31. 12. 2017 a cílí na vína v obalech větších než 0,75 l, dovoz vín a také falšování vín. Přesněji je specifikován výrobce, snižuje se malé množství na 750 hl vína. Novela přináší nové rozdělení vín, na sudové, čepované a rozlévané víno. Sudová vína bude moci prodávat pouze výrobce nebo příjemce vína. Čepované víno představuje víno k bezprostřední konzumaci nebo jako víno zabalené v jednorázovém obalu určeném pro spotřebitele s maximálním objemem 20 litrů. Rozlévané víno je určeno k bezprostřední konzumaci a je prodáváno z obalů do objemu 5 litrů. Nově je uveden pojem falšování vína a je zakázáno přidání do vína vodu nebo alkohol. Dovezené nebalené víno musí být nahlášeno do 12 hodin po příchodu do České republiky a uskladněno v místě dodání po dobu 10 dní z důvodu kontrolního vzorku. Vína vyrobená z hroznů vinné révy pocházející z České republiky musí mít na obalu uveden logotyp, tedy znak českého výrobku. Jsou velmi zpřísněny výše pokut za falšování vína.

Nejzásadnější podpora za sledované období se jeví podpora na obnovu vinic, která byla vyplácena za státních prostředků a výsadbu vinic, kterou poskytoval nově založený Vinařský fond. Před vstupem České republiky došlo k rozšíření vinic téměř o 3 tisíce hektarů, které představují 17 % ze současné plochy vinic. V rámci podpory na výsadbu a obnovu vinic, které byly poskytovány z Vinařského fondu došlo v letech 2003 až 2004 k vysazení a obnovení 2 400 ha vinic. Ze zásadních státních podpor lze jmenovat podporu na udržování genetického potenciálu osiv a sadby, na kterou bylo celkově vyplaceno 40,4 mil. Kč, dále podpora na vybudování kapkové závlahy ve vinicích, na kterou bylo za 15 let existence vyplaceno celkově 43 mil. Kč. Z fondů Evropské unie jsou výraznou podporou dotace na klučení nebo ochranu vinic před zvířaty, která se sdružují souhrnně pod dotace na restrukturalizaci a přeměnu vinic a celkově bylo vyplaceno 1 064 mil. Kč pro české a moravské vinohradnictví. Dále mezi využívané dotace patří dotace na investice, které jsou konkrétně vypláceny na lisy na hrozny, dřevěné sudy a uzavřené nádoby, filtry na víno a speciální kvasné nádoby na červená vína. Mezi významné a nezastupitelné dotace patří poskytované Jednotné platby na plochu zemědělské půdy, díky kterým je zajištěna rentabilita vinohradnictví a vinařství. Z podpor, které jsou vypláceny zároveň ze státních prostředků a Evropské unie a které vycházejí z programu Rozvoje venkova, šlo v minulých letech žádat o dotaci na ekologické zemědělství a integrované systémy pěstování vinné révy.

V rámci dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 237 respondentů, byla zjištěna preference tuzemských, bílých, polosuchých vín. Zahraniční vína jsou preferována především z důvodu kvalitnějších červených vín. Místem nákupu vín jsou vinotéky a obchody typu hypermarket, supermarket, tedy vína jsou nakupována spolu s ostatními potravinami. Nejčastěji jsou nakupována lahvová vína v rozmezí 101 do 150 Kč, která jsou konzumována doma. Spotřebitel si vybírá oblíbenou značku vína podle kvality a původu hroznů z České republiky. Pokud si spotřebitel určitou značku vína nebo vinaře oblíbí, nezáleží spotřebiteli na ceně nakupovaného vína. Na českém trhu je vnímán dostatek tuzemských vín, ale celkově spotřebitelé nevnímají na vinařském trhu nedostatky. Přibližně polovina dotazovaných vnímá nízkou propagaci vín v porovnání s jinými potravinami nebo nápoji. Povědomí o vinařské novele je ve společnosti nízká. Naopak znalost značky vína z Moravy, vína z Čech a logotypu je vysoká. Obyvatelé České republiky občas navštěvují vinařské akce a neznají označení VOC.

Na základě rozhovorů byl zjištěn negativní postoj k novele vinařského zákona. Odborníci nejsou přesvědčeni o vyřešení problému na vinařském trhu současnou podobou novely. Jako problémy vinařského trhu je vnímán nejvíce černý trh s vínem a použití minimálních státních nástrojů k jeho odstranění. VOC je hodnoceno jako příležitost pro vinaře a jejich vína, přestože ve vytlačení germánského systému apelačním nikdo nevěří. Činnost Vinařského fondu je hodnocena odborníky souhrnně kladně, jsou oceněny prováděné marketingové akce. Dotace jsou naopak vnímány spíše záporně, buď vinaře v rozhodování dotace neovlivňuje nebo mění okolní situace. Pozitivně je hodnocena jen dotace na výsadbu okolo let 2000. Česká vína jsou vyvážena díky získání vyššího zisku a odrůdové zaměření na českých vinicích si neumí nikdo z dotazovaných odborníků představit.

Do budoucnosti je navrhována samostatnost vinohradnictví a vinařství. Vinařství, výrobu vína, je navrženo zařadit mezi živnosti řemeslné s nutností prokázání odborného vzdělání. V rámci vinohradnictví zavedení vinařských družstev, která by vinohradníky sdružovala a vykupovala od nich sklizené vinné hrozny. Možností vinohradníků, kteří by byli členy družstva by bylo sdílení strojů potřebných pro vinohrad a tím snížení jejich celkových nákladů. V rámci družstev by vznikala odborná výroba vína. Vzhledem ke každoročnímu rozšiřování stávající plochy vinic, je navrhováno zavedení dotací na výsadbu vinic, které budou v bio kvalitě. Vína jsou prodávána v obchodních řetězcích se kterými by měli vinaři a vinařské instituce pracovat na vylepšení prodejních podmínek pro tuzemská vína. Nadále zvyšovat propagaci tuzemských vín a Vín originální certifikace, kterou má na starosti Vinařský fond.

Velmi pozitivní je preference tuzemských vín mezi spotřebiteli v České republice, která jednoznačně převládá. V současné době je proto důležité české spotřebitele nezklamati, ale naopak získávat stále nové a nadšené domácí spotřebitele.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Tištěné zdroje

1. BUDÍKOVÁ, Marie, Maria KRÁLOVÁ a Bohumil MAROŠ. *Průvodce základními statistickými metodami*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3243-5.
2. HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ, Jan SEGER a Jakub FISCHER. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.
3. JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Strategický marketing*. Praha: Grada, 2008. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2690-8.
4. KÁBA, Bohumil a Libuše SVATOŠOVÁ. *Statistické nástroje ekonomického výzkumu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 176 s. ISBN 978-80-7380-359-9.
5. KOTLER, Philip, Veronice WONG, John SAUNDERS a Gary ARMSTRONG. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. Praha: Grada, 2007, 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2.
6. KOZEL, Roman. *Moderní marketingový výzkum: nové trendy, kvantitativní a kvalitativní metody a techniky, průběh a organizace, aplikace v praxi, přínosy a možnosti*. Praha: Grada, 2006, 277 s. ISBN 80-247-0966-X.
7. KRAUS, Vilém a Jiří KOPEČEK. *Setkání s vínem*. Aktualiz. vyd. Praha: Radix, 2012, 144 s. (některé složené). ISBN 978-80-86031-96-5.
8. KRAUS, Vilém, Zdeněk KUTTELVAŠER a Bohumil VURM. *Encyklopedie českého a moravského vína*. Praha: Melantrich, 1997. ISBN 80-702-3250-1.
9. KRAUS, Vilém, Zuzana FOFFOVÁ, Bohumil VURM a Dáša KRAUSOVÁ. *Nová encyklopedie českého a moravského vína: 1. díl*. Praha: Praga Mystica, 2005. ISBN 80-867-6700-0.
10. NOVÝ, Ivan a Alois SURYNEK. *Sociologie pro ekonomy a manažery*. Praha: Grada, 2002. Manažer. ISBN 80-247-0384-X.
11. OBŮRKOVÁ, Eva. *Kam za vínem: na Moravě a v Čechách*. Brno: CPress, 2013. ISBN 978-80-264-0098-1.

12. PAVLOUŠEK, [Pavel a fotografie, Pavel Pavloušek a Patrik BURG]. *Pěstování révy vinné: moderní vinohradnictví*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-802-4733-142.
13. PŘIBOVÁ, Marie. *Marketingový výzkum v praxi*. Praha: Grada, 1996. ISBN 80-716-9299-9.
14. RADA, Tomáš, Jana TKÁČIKOVÁ a Ondřej KUNC. *Zákon o vinohradnictví a vinařství: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, x, 200 s. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-807-3577-056.
15. RADA, Tomáš. *Vinohradnictví a vinařství v kontextu práva*. Brno, 2007. RIGORÓZNÍ PRÁCE. Masarykova Univerzita.
16. REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.
17. RIMARČÍK, Marián. *Štatistika pre prax*. Vlastní náklad. 2007. ISBN 978-80-969813-1-1.
18. VESELÁ, Jana a Petra KANIOKOVÁ VESELÁ. *Sociologické aspekty managementu*. Praha: Grada, 2011. Sociologie (Grada). ISBN 80-247-2792-7.
19. VESELÁ, Jana a Petra KANIOKOVÁ VESELÁ. *Sociologické aspekty managementu*. Praha: Grada, 2011. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2792-9.
20. WALKER, Ivan. *Výzkumné metody a statistika*. Praha: Grada, 2013, 218 s. Z pohledu psychologie. ISBN 978-80-247-3920-5.

6.2 Elektronické zdroje

1. A look at Italy's Co-ops. In: *MAINNINGER'S WBI* [online]. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: http://micheleshah.com/wp-content/uploads/2011/05/mwbi_209_p58-61_m_italy_coop_f2-copy1.pdf
2. *Asociace sommelirů Česká republika* [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://www.sommeliers.cz/>
3. *AUSTRIAN WINE: Statistics report 2015* [online]. [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://www.oesterreichwein.at>
4. *AREV: assembly of european wine regions* [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://www.arev.org/en>
5. *Celní zpráva České republiky* [online]. [cit. 2016-08-21]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/ostatni/Stranky/default.aspx>

6. CZIF: *Státní zemědělský intervenční fond* [online]. [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>
7. ČIHÁK, Michal. *Statistické zpracování dotazníků v SPSS*. [online]. [cit. 2017-02-25][online]. [cit. 2017-03-25. Hradec Králové, 2014, 92 s. Dostupné také z: http://inpdf.uhk.cz/wp-content/uploads/2014/03/Statist.zprac_.dotazniku_v_SPSS-Analyza_dotazniku-2014_Cihak.pdf
8. *Deutcher Wein Statistik 2016/2017*. Bodenheim: Deutsches Weininstitut, [online]. 2017. Dostupné z: <http://www.deutscheweine.de/>
9. *EKOVIN* [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://www.ekovin.cz/svaz-integrované-produkce-hroznu-a-vina>
10. *EUR-Lex: Access to European Union law EUR-Lex Access to European Union law* [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52008PC0577>
11. *Evinice* [online]. [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.evinice.cz/o-vine/italska-vina-a-vinarstvi>
12. *Italian wine central* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://italianwinecentral.com/wine-production-in-italy-by-color-and-quality-level/>
13. MERLIN, Bettina. Conference proceedings: A Theoretical Framework to Measure the Success of M&A Activities Among German Winegrowers' Cooperatives. 8 *International Conference* [online]. Hochschule Heilbronn, 2014, , 1003 [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://academyofwinebusiness.com/>
14. *MORAVÍN: svaz moravských vinařů* [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://www.moravin.eu/44-moravin-svaz-moravskych-vinaru-o-s>
15. *Národní vinařské centrum: obecně prospěšná společnost* [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <http://www.vinarskecentrum.cz/o-nas-aktivity-nvc/>
16. *Nářízení vlády č. 245/2004 Sb.: o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem § 8d*. In: . Dostupné také z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/legislativa/legislativa-cr/sot-vino/100049084.html>
17. *Österreich wein* [online]. Österreich, 2017 [cit. 2017-03-18]. Dostupné z: <http://www.austrianwine.com/our-wine/sustainability-in-austrian-vineyards/certified-sustainable/>

18. *PGRLF: Podpůrný a garanční lesnický fond, a. s.* [online]. [cit. 2016-08-14].
Dostupné z: <http://www.pgrlf.cz/programy/uvery-a-zajisteni/socialni-zemedelstvi/>
19. *Příručka pro žadatele: Restrukturalizace a přeměna vinice* [online]. [cit. 2016-08-16].
Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/restrukturalizace-vinic#>
20. *STATISTIK AUSTRIA: Die Informationsmanager* [online]. 2016 [cit. 2017-02-26].
Dostupné z: http://www.statistik.at/web_de/statistiken/wirtschaft/land_und_forstwirtschaft/preise_bilanzen/versorgungsbilanzen/index.html
21. *STATE OF THE VITIVINICULTURE WORLD MARKET* [online]. Organisation Internationale dela Virge et du Vin, 2016 [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://www.oiv.int/en/technical-standards-and-documents/statistical-analysis/state-of-vitiviniculture>
22. *Státní zemědělská a potravinářská inspekce* [online]. 2016 [cit. 2016-08-20]. Dostupné z: <http://www.szpi.gov.cz/clanek/vino.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>
23. *Svaz vinařů České republiky* [online]. [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <http://www.svcr.cz/o-svazu-vinaru-ceske-republiky>
24. *SZIF: Státní zemědělský intervenční fond* [online]. [cit. 2016-08-16]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/o-nas>
25. *SZPI: Státní zemědělská a potravinářská inspekce* [online]. 2016 [cit. 2016-08-16].
Dostupné z: <http://www.szpi.gov.cz/clanek/cesko-po-osmaosmdesati-letech-vedeni-oiv-mezinarodni-organizace-pro-revu-a-vino.aspx>
26. Šetření o vinicích - 2009. In: *Český statistický úřad* [online]. 2011 [cit. 2017-01-28].
Dostupné z: <https://www.czso.cz>
27. *Tergeo* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.tergeo.it/en/partner/>
28. *ÚKZÚZ: Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský* [online]. [cit. 2016-08-16].
Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/>
29. *Unione Italiana Vini* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.uiv.it/statistica/dati-di-sintesi-del-vino-in-italia/>
30. *Vína z Moravy, vína z Čech. Vína z Moravy, vína z Čech: Cech českých vinařů* [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/>
31. *Vinařská akademie Valtice, o. s.: Vzdělání o víně* [online]. [cit. 2016-08-19]. Dostupné z: http://www.vinarska-akademie.cz/o_nas/default.htm

32. *Vinařská asociace ČR* [online]. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://www.vinarskaasociace.cz/asociace/1-Nase-Stanovy>
33. *Vinařská Unie ČR* [online]. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://www.vinarskaunie.cz/>
34. *Víno z Moravy, víno z Čech* [online]. [cit. 2016-08-21]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/rozdeleni-vin/sumiva-a-perliva.html>
35. *VOC Blatnice: tradice a originalita z Bílých Karpat* [online]. [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.vocblatnice.cz/>
36. *VOC MIKULOV* [online]. [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://www.vocmikulov.cz/>
37. *VOC MIKULOV* [online]. 2015 [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://www.vocmikulov.cz/cz/vina-voc-mikulov-z-vinice-az-na-vas-stul/>
38. *VOC MODRÉ HORY: originální terroir svahů pěti obcí* [online]. 2013 [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.vocmodrehory.cz/>
39. *VOC PÁLAVA: Víno originální certifikace* [online]. ACTIVEMEDIA, 2016 [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://www.voc-palava.cz/>
40. *VOC Znojmo: Vína originální certifikace* [online]. [cit. 2016-08-03]. Dostupné z: <http://www.vocznojmo.cz/informace-o-sdruzeni/zpusoby-znaceni-vin/>
41. *VOC: Vína originální certifikace* [online]. [cit. 2016-08-05]. Dostupné z: <http://www.vinarstvivoc.cz/voc-sdruzeni/VOC-Blatnice?bid=10>
42. *Výroční zpráva Vinařského fondu: za rok 2015* [online]. Brno, 2016 [cit. 2016-08-13]. Dostupné z: <http://www.vinarskyfond.cz/cz/o-vinarskem-fondu/informace/vyrocnizpravy>
43. *Wine Folly* [online]. 2016 [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://winefolly.com/review/italian-wine-exploration-map/>
44. *Wine of Chzech Republic: vína z Moravy, vína z Čech* [online]. [cit. 2016-08-12]. Dostupné z: <https://www.wineofczechrepublic.cz/nase-vina/vinarske-regiony/vinarska-oblast-cechy.html>
45. *Wine, Wit, and Wisdom: The Official Blog of the Society of Wine Educators* [online]. [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://winewitandwisdomswe.com/wine-spirits-maps/swe-wine-maps/austria-wine-map/>
46. *Wines of Germany* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.germanwines.de/about-us/who-we-are/>

47. *Země vína* [online]. [cit. 2017-03-19]. Dostupné z: <http://www.zemevina.cz/nemecko-c-12.html>

6.3 Další zdroje

1. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2016. ISBN 978-80-7434-316-2. ISSN 1211-7692.
2. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2015. ISBN 978-80-7434-253-0. ISSN 1211-7692.
3. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2014. ISBN 978-80-7434-176-2. ISSN 1211-7692.
4. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2013. ISBN 978-80-7434-140-3. ISSN 1211-7692.
5. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2012. ISBN 978-80-7434-046-8. ISSN 1211-7692,.
6. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2011. ISBN 978-80-7084-982-8. ISSN 1211-7692.
7. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2010. ISBN 978-80-7084-895-1. ISSN 1211-7692.
8. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2009. ISBN 978-80-7084-793-0. ISSN 1211-7692.
9. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2008. ISBN 978-80-7084-689-6. ISSN 1211-7692.
10. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2007. ISBN 978-80-7084-575-2. ISSN 1211-7692
11. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2006. ISBN 8074-5082. ISSN 1211-7692.
12. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2004. ISBN 80-708-4331-4. ISSN 1211-7692.
13. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2003. ISBN 80-708-4276-8. ISSN 1211-7692.

14. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2002. ISBN 80-708-4223-7. ISSN 1211-7692.
15. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2001. ISBN 80-708-4178-8.
16. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 2000.
17. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 1999.
18. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 1998.
19. *Situační a výhledová zpráva: Réva vinná a víno*. Praha: Ministerstvo zemědělství České republiky, 1997.
20. *Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2015 na základě §1, §2 a §2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů: praktická příručka*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2015.
21. Zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů. § 3 In: *Sbírka zákonů České republiky*. 28. 5. 2004, částka 105/2004, s. 6490, ISSN 1802-8012

7 Přílohy

7.1 Závislost výnosnosti na sklizni vinných hroznů

Model Summary and Parameter Estimates

Dependent Variable: Cel.sklizen

Equation	R Square	Model Summary				Parameter Estimates	
		F	df1	df2	Sig.	b1	b2
Linear	,972	659,748	1	19	,000	13625,453	
Quadratic	,974	335,702	2	18	,000	17519,279	-727,709
Compound	,966	545,452	1	19	,000	8,566	
Exponential	,966	545,452	1	19	,000	2,148	
Logistic	,966	545,452	1	19	,000	,117	

The independent variable is vynos.

Model Summary

R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
,700	,490	,430	12274,613

The independent variable is vynos.

ANOVA

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	2462968919,000	2	1231484460,000	8,174	,003
Residual	2561324024,000	17	150666119,100		
Total	5024292943,000	19			

The independent variable is vynos.

Coefficients

	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
vynos	27720,529	30495,950	1,763	,909	,376
vynos ** 2	-1800,441	3251,758	-1,074	-,554	,587
(Constant)	-23142,780	68714,456		-,337	,740

7.2 Státní podpory

Označení	Existující podpory v letech	Název podpory
1.B.	97,98,99,00,01,02	Investiční dotace - Obnova vinic, chmelnic, ovocných sadů
2.B.	97,98,99,00,01,02	Udržování genetického potenciálu osiv a sadba (v Kč)
9.A	98,99,00,01,04,05,06,07,09,11,12,13,14,15	Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu
9.B	98	Podpora poradenství v zemědělství a lesnictví
9.C	98	Informatika
1.I.	99,020,03,04,05,06,07,08,09,10,11,12,13,14,15	Podpůrný program zavlažování zemědělských kultur a plodin - částečná úhrada vody k závlaze. 2,10 Kč/m spotřebované vody k závlaze. Od r. 2002 Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích - od r. 2004 60 000 Kč/ha. Od roku 2013 Státní podpora na zavlažování vinic
3	99,04,05,06,09	Podpůrný program - Podpora ozdravování polních a speciálních plodin
9.D	99	Podpůrný program - Podpora přípravných prací na využití programu SAPARD
9.E	0	Školní závody
1.C b)	99,00,01	Obnova chmelnic, ovocných sadů, prostorových a technických izolátů révy vinné, chmele a ovocných druhů 500 000 Kč/ha
2.Bc)	00	Podpora na zkoušení původních českých odrůd v zahraničí - do 100 % nákladů
3. a)	01,02,07,08,09,10	Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin - do 60 % prokázaných nákladů
3.b)	01,02,07,08,09,10,11,12,13,14,15	Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu v prostorovém izolátu. Od r. 2010 Podpora na budování prostorových izolátů množitelského materiálu révy vinné se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob
8	01,02	Nákazový fond a dotace zemědělského pojištění - do 10 % pojištění
9	010,2	Poradenství a vzdělávání
10	01,02	Podpora vzniku a činnosti odbytových organizací výrobců
13	01,02,06	Podpora zvyšování konkurenceschopnosti českého potravinářského průmyslu
1.R	02,03,04	Podpora restrukturalizace vinic - od 300 000 Kč/ha
13.C	02	Podpora spotřeby českých potravinářských výrobků
1.T	04	Podpora integrovaných systémů pěstování ovoce, zeleniny a hroznů vinné révy - do 3 000 Kč/ha

10.D	04,05,07,08,09,10,11, ,12,13,14,15	Podpora evropské integrace nevládní organizací
13	05	Zpracování zemědělských produktů
13.A	07,08,09,10,11,12,13, ,14,15	Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu
3c)	07,08,09,10,11,12,13, ,14,15	Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR
3d)	07,08,09,10,11,12,13, ,14,15	Podpora šlechtění zaměřeného na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům a odpovídající kvalitu výsledné produkce

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe - Situační a výhledové zprávy réva vinná a víno 2007-2016

7.3 Produkce a spotřeba vína v ČR

	1996/19 97	1997/19 98	1998/19 99	1999/20 00	2000/20 01	2001/20 02	2002/20 03	2003/20 04	2004/20 05	2005/20 06	2006/20 07	2007/20 08	2008/20 09	2009/20 10	2010/20 11	2011/20 12	2012/20 13	2013/20 14	2014/20 15	odhad 2015/20 16	
Produkce vína v ČR v tis. hl	504	250	413	697	520	55	495	560	570	438	434	820	840	564	366	650	487	650	536	800	
Průměrné tempo růstu		- 50,40%	- 65,20%	- 68,77%	- 25,39%	- 89,42%	- 80,00%	- 13,13%	- 1,79%	- 23,16%	- -0,91%	- 88,94%	- 2,44%	- 32,86%	- 35,11%	- 77,60%	- 25,08%	- 33,47%	- 17,54%	- 49,25%	
Spotřeba vína v tis. hl	1174	1185	1200	1300	1350	1595	1648	1684	1751	1730	1888	1828	1950	2005	2260	2037	1669	2052	1980	1985	
Průměrné tempo růstu		0,94%	1,27%	8,33%	3,85%	18,15%	3,32%	2,18%	3,98%	-1,20%	9,13%	-3,18%	6,67%	2,82%	12,72%	-9,87%	-	18,07%	22,95%	-3,51%	25,00%

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe - Situační a výhledové zprávy réva vinná a víno 2007-2016,

7.4 Podpory v rámci Programu rozvoje venkova

	2005*				2006*				2007				2008				2009			
	Propalčené žádosti	Celkem vyplaceno	ha vinic	sažba Kč/ha	Propalčené žádosti	Celkem vyplaceno	ha vinic	sažba Kč/ha	Propalčené žádosti	Celkem vyplaceno	ha vinic	sažba Kč/ha	Propalčené žádosti	Celkem vyplaceno	ha vinic	sažba Kč/ha	Propalčené žádosti	Celkem vyplaceno	ha vinic	sažba Kč/ha
Program rozvoje venkova (PRV)																				
Sektor integrovaných systémů pěstování révy vinné	170	30 261 084	6 961	4 655	170	78 245 649	6 731	11 642		136 696 105				142 785 232				146 234 540		
EAFRD									431	127 331 090	9 427	13 955	506	133 478 292	10 020	13 366,55	564	136 948 648	10 113	13 600,28
HRDP									24	9 365 015	835		24	9 286 940	797,710015	11 642	24	9 285 892	798	11 642
Sektor ekologické zemědělství	3	288 746	11,8	12 235	3	288 746	11,8	24 470		3 804 287				4 336 308				12 798 774		
EAFRD									7	3 612 153	155	24 470	18	4 152 723	186	22 384,04	49	12 798 774	565	22 774,43
HRDP									2	182 134	7,6	23 955	2	183 583	8	24 470	-	-	-	-

	2010			2011			2012			2013			2014			2015				
	Celkem vyplaceno	ha vinic	sažba Kč/ha	Propalčené žádosti	Celkem vyplaceno	ha vinic	sažba Kč/ha	Propalčené žádosti	Celkem vyplaceno	ha vinic	sažba Kč/ha	Propalčené žádosti	Celkem vyplaceno	ha vinic	sažba Kč/ha	Propalčené žádosti	Celkem vyplaceno	ha vinic	sažba Kč/ha	
Program rozvoje venkova (PRV)																				
Sektor integrovaných systémů pěstování révy vinné	153 040 875			146 721 708			146 652 322			144 768 449			158 027 587			171 451 341				
EAFRD	152 637 480	11 454,00	13 326,50	146 721 708	11 535	12 719,62	146 652 322	11 381	12 785,53	144 768 449	11 354	12 785,53	158 027 587	11 342	13 932,87	171 451 341	5 089	14 040,35		
HRDP	403 395	39	11 642	-																
Sektor ekologické zemědělství	14 473 022			18 839 167			19 326 265			19 320 311			19 950 654			9 569 124				
EAFRD	14 473 022	649	22 315,97	18 839 167	884,48	21 289,71	19 326 265	893	21 410,08	19 320 311	904	21 410,08	19 950 654	855,1	23 331,37	9 569 124	407	23 911,36		
HRDP																				

Zdroj: vlastní zpracování dle MZe - Situační a výhledové zprávy réva vinná a víno 2007-2016,

7.5 Dotazník výstupy z SPSS

Kontingenční tabulka dle pohlaví a barvy vína

		Upřednostňujete vína:			Total
		červená	bílá	růžová	
Vaše pohlaví	muž	21	42	1	64
	žena	32	125	16	173
Total		53	167	17	237

Závislost věku na barvě vína

Test Statistics^a

Jaký je Váš věk?

Mann-Whitney U	3309,500
Wilcoxon W	17337,500
Z	-3,218
Asymp. Sig. (2-tailed)	,001

a. Grouping Variable: Upřednostňujete vína:

Zavilost pohlaví na druhu vína dle zbytkového cukru

Vaše pohlaví * Dle zbytkového cukru upřednostňujete víno:

Crosstabulation

Count

		Dle zbytkového cukru upřednostňujete víno:				Total
		suché	polosuché	sladké	polosladké	
Vaše pohlaví	muž	28	14	8	14	64
	žena	43	69	21	40	173
Total		71	83	29	54	237

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)
Pearson Chi-Square	9,931 ^a	3	,019
Likelihood Ratio	9,955	3	,019
Linear-by-Linear Association	1,638	1	,201
N of Valid Cases	237		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,83.

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,205	,019
	Cramer's V	,205	,019
N of Valid Cases		237	

Závislost bydliště a místa nákupu

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)
Pearson Chi-Square	42,023 ^a	48	,715
Likelihood Ratio	45,781	48	,564
Linear-by-Linear Association	,977	1	,323
N of Valid Cases	237		

a. 47 cells (72,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,02.

Závislost místa konzumace vína na místě bydliště

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)
Pearson Chi-Square	24,799 ^a	36	,920
Likelihood Ratio	26,013	36	,890
Linear-by-Linear Association	,671	1	,413
N of Valid Cases	237		

a. 41 cells (78,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,10.

Závislosti dle preferencí při výběru vína

Correlations

			Preference spotřebitele při nákupu vína - cena	Preference spotřebitele při nákupu vína - oblíbená značka, vinař	Preference spotřebitele při nákupu vína - kvalita	Preference spotřebitele při nákupu vína - původ hroznů z České republiky	Preference spotřebitele při nákupu vína - design obalu vína - tvar a vzhled lahve, etiketa
Spearman's rho	Preference spotřebitele při nákupu vína - cena	Correlation Coefficient	1,000	-,223**	-,136*	-,158*	0,098
		Sig. (2-tailed)		0,001	0,036	0,015	0,132
		N	237	237	237	237	237
	Preference spotřebitele při nákupu vína - oblíbená značka, vinař	Correlation Coefficient	-,223**	1,000	,269**	,189**	0,009
		Sig. (2-tailed)	0,001		0,000	0,004	0,894
		N	237	237	237	237	237
	Preference spotřebitele při nákupu vína - kvalita	Correlation Coefficient	-,136*	,269**	1,000	,216**	-,151*
		Sig. (2-tailed)	0,036	0,000		0,001	0,020
		N	237	237	237	237	237
	Preference spotřebitele při nákupu vína - původ hroznů z České republiky	Correlation Coefficient	-,158*	,189**	,216**	1,000	0,028
		Sig. (2-tailed)	0,015	0,004	0,001		0,670
		N	237	237	237	237	237
	Preference spotřebitele při nákupu vína - design obalu vína - tvar a vzhled lahve, etiketa	Correlation Coefficient	0,098	0,009	-,151*	0,028	1,000
		Sig. (2-tailed)	0,132	0,894	0,020	0,670	
		N	237	237	237	237	237

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Závislost místa bydliště a znalosti VOC

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)
Pearson Chi-Square	24,044 ^a	24	,459
Likelihood Ratio	27,684	24	,274
Linear-by-Linear Association	,192	1	,661
N of Valid Cases	237		

a. 27 cells (69,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,15.

Závislost VOC a logotypu

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)
Pearson Chi-Square	91,868 ^a	2	,000
Likelihood Ratio	84,147	2	,000
Linear-by-Linear Association	83,865	1	,000
N of Valid Cases	237		

a. 1 cells (16,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,11.

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,623	,000
	Cramer's V	,623	,000
	Contingency Coefficient	,529	,000
N of Valid Cases		237	

Závislost mezi nespokojeností na trhu a znalostí novely

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)
Pearson Chi-Square	8,998 ^a	2	,011
Likelihood Ratio	7,404	2	,025
Linear-by-Linear Association	5,121	1	,024
N of Valid Cases	237		

a. 1 cells (16,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,24.

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,195	,011
	Cramer's V	,195	,011
	Contingency Coefficient	,191	,011
N of Valid Cases		237	

7.6 Dotazník

povinná otázka

1. Jaké víno preferujete?

- tuzemské
- zahraniční

povinná otázka

3. Upřednostňujete vína:

- červená
- bílá
- růžová

povinná otázka

4. Dle zbytkového cukru upřednostňujete víno:

- suché
- polosuché
- sladké
- polosladké

povinná otázka

5. Dle kategorie vín upřednostňujete víno:

Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 3 možnosti.

- víno (dříve stolní víno)
- zemské víno
- jakostní víno
- jakostní víno s přívlastkem – kabinetní víno, pozdní sběr, výběr z hroznů, atd.

povinná otázka

6. Kde nejčastěji nakupujete víno?

- v supermarketu/hypermarketu
- ve vinotéce
- přímo u vinaře
- na internetu
- Jiné:

povinná otázka

7. Kolik korun běžně utratíte za víno (lahev o objemu 0,75 l)

- nenakupuji lahvé víno, nejčastěji nakupuji sudové (točené) víno do cca 100 Kč za litr
- víno kupuji za 50 – 100 Kč
- víno kupuji za 101 – 150 Kč
- víno kupuji za 151 – 200 Kč
- víno kupuji za 201 – 300 Kč
- za kvalitní víno jsem ochoten/ochotna zaplatit více jak 300 Kč

povinná otázka

8. Kde nejčastěji pijete víno?

- doma
- v restauraci
- ve vinotéce
- ve vinném sklípku u vinaře

9. Preference spotřebitele při nákupu vína

U každé podotázky prosím zvolte odpověď na dané škále:

cena	nedůležité ☐	málo důležité ☐	nevím ☐	důležité ☐	velmi důležité ☐
kvalita	nedůležité ☐	málo důležité ☐	nevím ☐	důležité ☐	velmi důležité ☐
oblíbená značka, vinař	nedůležité ☐	málo důležité ☐	nevím ☐	důležité ☐	velmi důležité ☐
původ hroznů z České republiky	nedůležité ☐	málo důležité ☐	nevím ☐	důležité ☐	velmi důležité ☐
design obalu vína – tvar a vzhled lahve, etiketa	nedůležité ☐	málo důležité ☐	nevím ☐	důležité ☐	velmi důležité ☐

povinná otázka

10. Jaký je podle Vás sortiment vín v České republice?

- K dostání je dostatek tuzemských vín
- Na trhu je dostatek tuzemských vín, ale v omezeném výběru.
- K dostání jsou více zahraniční než tuzemská vína
- Nevím

povinná otázka

11. Jak vnímáte česká a moravská vína?

- Kvalitnější než zahraniční vína
- Stejně kvalitní jako zahraniční vína
- Méně kvalitní než zahraniční vína
- Rozdíl v kvalitě tuzemských a zahraničních vín nevidím
- Jiné:

povinná otázka

12. Navštěvujete vinařské akce například vinobraní, otevírání a zavírání sklepů, degustace vín, výstava vína a podobně?

- Ano, pravidelně
- Ano, občas
- Ano, někdy v životě jsem se vinařské akce zúčastnil(a)
- Ne, tento typ zábavy nevyhledávám
- Ne, nevím o existenci vinařských akcí

povinná otázka

13. Znáte označení V. O. C. – Vína originální certifikace?

- ano, a hodnotím je pozitivně
- ano, ale hodnotím je negativně
- ne, nikdy jsem o nich neslyšela

nepovinná otázka

14. Můžete jmenovat konkrétní sdružení (označení)?

povinná otázka

15. Znáte národní značku "Vína z Moravy, vína z Čech"?

ANO

NE

povinná otázka

16. Znáte zobrazený symbol?

- ano
- ano, symbol je pro mne zárukou kvalitního vína
- ne

povinná otázka

17. Jak vnímáte propagaci českých a moravských vín?

- Propagace je dostatečná
- Propagace je nízká v porovnání s jinými alkoholickými nápoji nebo potravinami
- Propagace je nedostatečná
- Jiné:

povinná otázka

18. Vnímáte nedostatky na trhu s vínem v České republice?

- ne, žádné nedostatky nevnímám
- ano, několik nedostatků mne napadá
- ano, nedostatků je mnoho

nepovinná otázka

19. O jaké nedostatky se jedná?

povinná otázka

20. Zaznamenal(a) jste novelu Vinařského zákona, jejíž účinnost je od 1. dubna 2017?

- ano
- ne

nepovinná otázka

21. Jaké změny očekáváte?

Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 7 možností.

- vymizení pančovaných vín
- zdražení vín
- snížení počtu nekvalitních vín na trhu
- snížení míst prodávající vína
- jasnější pravidla na vinařském trhu
- méně zahraničního vína
- podpora tuzemských vín
- Další:

povinná otázka

22. V jakém kraji žijete?

- Hlavní město Praha
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Kraj Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Moravskoslezský kraj
- Zlínský kraj

povinná otázka

23. Jaký je Váš věk?

- 18–29
- 30–39
- 40–49
- 50–59
- 60–69
- 70 a více

povinná otázka

24. Vaše pohlaví

- muž
- žena

povinná otázka

25. Do jaké kategorie patříte? (Pokud máte dvě současně, označte převládající)

- student
- zaměstnanec
- osoba samostatně výdělečně činná
- na mateřské dovolené
- důchodce

povinná otázka

26. Jaký je Váš průměrný čistý měsíční příjem?

- 3 000 – 10 000 Kč
- 10 001 – 20 000 Kč
- 20 001 – 30 000 Kč
- 30 001 – 40 000 Kč
- 40 001 – 50 000 Kč
- více jak 50 001 Kč

povinná otázka

27. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- praktické (výuční list)
- střední (maturita)
- vyšší odborné
- vysokoškolské